Prognoza oddziaływania na środowisko dla Planu ogólnego Gminy Kobiór

Opracowanie:

Autor opracowania: mgr Paweł Czupryn

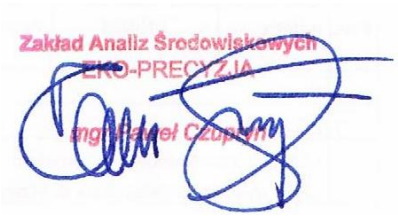

Data opracowania: 18.08.2025 r.

Spis treści

1. Przedmiot i zakres opracowania ... 3
2. Zakres prognozy ... 4
3. Metody pracy i materiały źródłowe ... 5
4. Opis projektu planu ogólnego Gminy Kobiór ... 6
4.1. Zawartość planu ogólnego ... 6
4.2. Ustalenia planu ... 13
5. Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji ... 28
5.1. Portret gminy ... 28
5.2. Demografia ... 29
5.3. Infrastruktura i ochrona środowiska ... 29
5.4. Istniejący stan środowiska ... 30
5.4.1. Klimat ... 30
5.4.2. Jakość powietrza ... 30
5.4.3. Wody ... 34
5.4.4. Zagrożenie powodziami oraz podtopieniami ... 41
5.4.5. Zagrożenie suszą ... 41
5.4.6. Gospodarka wodno-ściekowa ... 46
5.4.7. Hałas ... 49
5.4.8. Zasoby przyrodnicze ... 55
6. Główne problemy ochrony środowiska ... 62
7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym ... 62
8. Przewidywane oddziaływanie zapisów zawartych w projekcie Planu ogólnego gminy Kobiór na środowisko ... 64
8.1. Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody ... 64
8.2. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta ... 65
8.3. Ludzie ... 78
8.4. Powietrze atmosferyczne ... 79
8.5. Klimat ... 81
8.6. Zasoby naturalne ... 82
8.7. Wody ... 83
8.8. Krajobraz i powierzchnia ziemi ... 85
8.9. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne ... 87
8.10. Opis oddziaływań o charakterze skumulowanym ... 89
9. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu ... 90
10. Propozycja działań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie Planu ogólnego ... 93
11. Tendencje przeobrażeń przy braku realizacji planu ogólnego ... 93
12. Potencjonalne oddziaływanie transgraniczne ... 93
13. Streszczenie w języku niespecjalistycznym ... 93
14. Zestawienie tabel oraz rysunków ... 95

1. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu Prognoza oddziaływania na środowisko dla Planu Ogólnego Gminy Kobiór. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112).

Zgodnie z zapisami artykułów 46 Ustawy OOŚ, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty następujących dokumentów strategicznych:

1. planu ogólnego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
2. polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
3. polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

Zgodnie z artykułem 47 Ustawy OOŚ przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektu dokumentu innego niż wymieniony w art. 46 ust. 1 oraz w przypadku projektu zmiany takiego dokumentu, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57 Ustawy OOŚ, organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione powyżej, jeżeli wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko. Projekt *Planu Ogólnego Gminy Kobiór* wpisuje się w powyższy katalog dokumentów.

Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu *Planu Ogólnego Gminy Kobiór* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego, a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

2. Zakres prognozy

Zakres prognozy powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112).

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza ponadto określa, analizuje i ocenia:

1. istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
2. stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
3. istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
4. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
5. przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
    - różnorodność biologiczną,
    - ludzi,
    - zwierzęta,
    - rośliny,
    - wodę,
    - powietrze,
    - powierzchnię ziemi,
    - krajobraz,

- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne.

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarowych form ochrony przyrody;
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres i stopień szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach pismami znak WOOŚ.411.229.2024.MM z dnia 16.12.2024 r. i WOOŚ.410.115.2025.MM z dnia 07.04.2025 r. oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Tychach pismem znak NS-ZNS.9022.2.53.959.2024 z dnia 13.12.2024 r.

3. Metody pracy i materiały źródłowe

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112). Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej. Wszystkie zastosowane metody oceny są dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko zapisów Planu Ogólnego.

Realizacja ustaleń zawartych w projekcie planu ogólnego spowoduje zróżnicowane zmiany w środowisku. Ich charakter, intensywność oraz zasięg uzależniony będzie od faktycznego sposobu zagospodarowania terenu oraz stopnia realizacji zapisów zawartych w projekcie planu.

4. Opis projektu planu ogólnego Gminy Kobiór

4.1. Zawartość planu ogólnego

Projekt planu ogólnego Gminy Kobiór (POG) został sporządzony na podstawie Uchwały nr RG.0007.18.2024 Rady Gminy Kobiór z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Kobiór, w zgodzie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 27 marca 2023 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zwanej dalej ustawą (art. 13a – 13h), Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów, zwane dalej Rozporządzeniem oraz Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy.

W myśl art. 13h ustawy wraz z projektem planu ogólnego gminy sporządza się uzasadnienie składające się z części tekstowej i graficznej, którego zakres został ściśle określony w ww. przepisach.

W obrębie Gminy Kobiór za wyjątkiem strefy górnictwa (SG) i strefy handlu wielkopowierzchniowego (SH) wyznaczono wszystkie, pozostałe rodzaje stref planistycznych wymienionych w ustawie, których lokalizacja wynika z aktualnego zagospodarowania bądź z istniejących uwarunkowań a mianowicie:

- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną **1-5SW** o łącznej powierzchni ok. 1,79 ha. Obejmuje ona istniejącą zabudowę mieszkaniową wielorodzinną:
  - ul. Karola Olszewskiego 55. Istniejący budynek wielorodzinny (3SW);
  - ul. Centralna 30, 32, 34, 36, 38. Istniejące budynki wielorodzinne (4SW);
  oraz tereny wskazane w obowiązującym planie miejscowym z 2004 r. (Uchwała XVIII/2/78/04 z dnia 2004-07-08) pod tego typu zabudowę przy:
  - ul. Leśników. Istniejąca leśniczówka oraz zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (1SW).
  - ul. Rodzinna 1. Istniejące przedszkole (2SW).
  - ul. Juliana Tuwima 42 do 56 (numery parzyste). Istniejące budynki mieszkalne jednorodzinne.

- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną **1-65SJ** o łącznej powierzchni ok. 301,9 ha. Strefa ta jest największą strefą z zabudową mieszkaniową w gminie. Obejmuje ona obszar zabudowy głównie mieszkaniowej jednorodzinnej w środkowej i zachodniej części Kobióra wraz z zabudową usługową oraz innymi funkcjami, które mają charakter towarzyszący zabudowie mieszkaniowej. Strefa ta w zdecydowanej większości obejmuje wyznaczony obszar uzupełnienia zabudowy (OUZ) o którym więcej w dalszej części uzasadnienia.

- strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową **1SZ** o łącznej powierzchni prawie 1,26 ha. Strefa ta obejmuje obszar istniejącej zabudowy zagrodowej we wschodniej części Kobióra, bezpośrednio przy DK1, wskazanej również w ww. obowiązującym mpzp z 2004 r.

Powyższe strefy są jedynymi w których będzie można lokalizować nową zabudowę mieszkaniową na podstawie planu miejscowego bądź decyzji o WZ w terenie bez planu miejscowego. Możliwości ich wyznaczenia precyzyjnie determinują przepisy ustawy, a mianowicie wyznaczając je w pierwszej kolejności uwzględnia się obszary, dla których w obowiązujących planach miejscowych określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej oraz obszary uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy (tzw. luki w istniejącej zabudowie). Przyjmuje się, że wymienione powyżej luki w istniejącej zabudowie wylicza się dla wyznaczonego obszaru uzupełnienia zabudowy (OUZ).

W Gminie Kobiór gdzie cała powierzchnia miejscowości Kobiór objęta jest obowiązującymi planami miejscowymi, w terenach w których te plany miejscowe umożliwiają realizację funkcji mieszkaniowej wyznaczono odpowiednie strefy z zabudową mieszkaniową.
Co istotne w powyższych strefach planistycznych suma chłonności terenów niezabudowanych, w tym luk w zabudowie, nie może być mniejsza niż 70% oraz większa niż 130% wartości zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową w gminie.

Jak wynika z wyliczeń przeprowadzonych zgodnie z przepisami Rozporządzenia zapotrzebowanie na nową zabudowę w Gminie Kobiór wynosi 1356 mieszkańców.
Chłonność terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie w powyższych strefach planistycznych z zabudową mieszkaniową wynosi **3436** mieszkańców co znacznie przekracza wyliczone zapotrzebowanie na nową zabudowę.
Metodologię obliczeń zapotrzebowania na nową zabudowę przedstawiono w końcowej części uzasadnienia.

Obliczenie chłonności terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie:

Dane wyjściowe:

Powierzchnia gminy – 48,17km^2 (4817ha)
Suma powierzchnia użytkowej mieszkań w gminie – 186 918m^2 [1]
Suma powierzchni zabudowy w gminie – 271 923m^2 (27,1ha)
Suma powierzchni zabudowy mieszkaniowej w gminie – 169 431m^2 (17ha)
Liczba kondygnacji (uśredniona) dla zab. mieszkaniowej – 1,95
Zapotrzebowanie na nową zabudowę – 1356 mieszkańców
x 70% – 949 mieszkańców
x 130% – 1763 mieszkańców

Wskaźniki zagospodarowania terenu w poszczególnych strefach wielofunkcyjnych o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1-3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (z zabudową mieszkaniową)

Strefa	Intensywność nadziemna **(I)** /śr/	Wsk. udziału pow. zabudowy w % /śr/ /**W1**/	Wsk. udziału zab. mieszkaniowej /**W2**/
SW	1,2	40	0,74

[1] *GUS-Bank Danych Lokalnych 2023*

SJ	0,5	31	0,75
SZ	0,3	15	0,14

śr. – wartość uśredniona

Obszar uzupełnienia zabudowy (OUZ)

Powierzchnia obszaru uzupełnienia zabudowy (OUZ)	2 379 967m^2 (238ha)
Powierzchnia luk w zabudowie OUZ (bez dróg)	776 049m^2 (77,6ha)
Powierzchnia luk w zabudowie OUZ (bez dróg)	**511 227**m^2 (51,1ha)

OUZ w większości obejmuje strefę wielofunkcyjną SJ dlatego wskaźniki zagospodarowania terenu przyjęte zostały jak dla tej strefy. Dla tego obszaru wyliczamy luki w istniejącej zabudowie. W strefach SW i SZ brak luk w zabudowie OUZ.

Strefa wielofunkcyjna SW (zabudowa wielorodzinna)

Powierzchnia strefy SW	17 934m^2 (1,79ha)
Powierzchnia zabudowy w strefie SW	2657m^2
Powierzchnia zabudowy mieszkaniowej w strefie SW	1976m^2
Powierzchnia strefy SW bez zabudowy	0ha
Powierzchnia strefy SW poza OUZ	0ha

Brak luk w zabudowie dla strefy SW

Strefa wielofunkcyjna SJ (zabudowa jednorodzinna)

Powierzchnia strefy SJ	3 018 945m^2 (301,9ha)
Powierzchnia strefy SJ (bez dróg)	2 809 750m^2 (280,1ha)
Powierzchnia strefy SJ z zabudową	1 725 670m^2 (172,6ha)
Powierzchnia strefy SJ bez zabudowy	1 297 274m^2 (129,7ha)
Średnia powierzchnia działki budowlanej w SJ	747m^2
Powierzchnia zabudowy w strefie SJ	215 277m^2
Powierzchnia zabudowy mieszkaniowej w strefie SJ	161 303m^2
Powierzchnia strefy SJ w OUZ	2 119 942m^2 (209,6ha)
Powierzchnia strefy SJ poza OUZ	903 002m^2 (90,3ha)
Powierzchnia niezabudowana w strefie SJ poza OUZ (bez dr.)	**706 368**m^2 (70,6ha)
Powierzchnia niezabudowana w strefie SJ poza OUZ, objęta owiązującym mpzp w terenach umożliwiających realizację funkcji mieszkaniowej (bez dróg)	**706 368**m^2 (70,6ha)

Strefa wielofunkcyjna SZ (zabudowa zagrodowa)

Powierzchnia strefy SZ (brak dróg)	12 593m^2 (1,26ha)
Powierzchnia strefy SZ z zabudową	7223m^2
Powierzchnia strefy SZ bez zabudowy	5370m^2
Średnia powierzchnia działki w SZ	2098m^2
Powierzchnia zabudowy w strefie SZ	954m^2
Powierzchnia zabudowy mieszkaniowej w strefie SZ	134m^2
Powierzchnia strefy SZ w OUZ	1 277m^2 (0,13ha)

Powierzchnia strefy SZ poza OUZ	11 316m^2 (1,13ha)
Powierzchnia niezabudowana w strefie SZ poza OUZ	**5 372**m^2 (0,54ha)
Powierzchnia niezabudowana w strefie SZ poza OUZ objęta owiązującym mpzp, w terenie umożliwiającym realizację funkcji mieszkaniowej (bez dróg)	5 372m^2 (0,54ha)

Strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową w całości zawierają się w obrębie OUZ oraz w terenach, gdzie obowiązujące plany miejscowe umożliwiają realizację funkcji mieszkaniowej.

OBLICZENIA

- Wskaźnik dotyczący średniego udziału pow. zabudowy dla poszczególnych stref (**W1**)*:*

SW – 40%
SJ – 31%
SZ – 15%

- Wskaźnik dotyczący udziału pow. zabudowy mieszkaniowej w strefie w stosunku do pow. zabudowy w strefie (**W2**)*:*

Suma pow. zab. m. w strefie/suma pow. zab. w strefie
SW – 1 976/2 657= **0,74**

co znaczy, że statystycznie na każde 100m^2 pow. zabudowy w strefie SW przypada 74m^2 pow. zab. mieszkaniowej.

SJ – 161 303/215 277 = **0,75**

co znaczy, że statystycznie na każde 100m^2 pow. zabudowy w strefie SJ przypada 75m^2 pow. zab. mieszkaniowej.

SZ – 134/954 = **0,14**

co znaczy, że statystycznie na każde 100m^2 pow. zabudowy w strefie SZ przypada 14m^2 pow. zab. mieszkaniowej.

- Wskaźnik dotyczący udziału powierzchni użytkowej mieszkań w powierzchni zabudowy mieszkaniowej w gminie (**W3**)

Suma powierzchnia uż. m./Suma powierzchni zab. m. w gminie
W3 = 186918/169 608 = **1,1**

co znaczy, że statystycznie na każde 100m^2 pow. zabudowy mieszkaniowej w gminie przypada 110m^2 pow. użytkowej mieszkań.

- Wskaźnik dotyczący prognozowanej powierzchni użytkowej na jednego mieszkańca – 45,5m^2 czyli do wzoru 0,022 (**W4**)

- <u>Wyliczenie chłonności terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie w liczbie mieszkańców (Ch):</u>

Chłonność (Ch) = Intensywność (I) x Wskaźnik korygujący (W) x Powierzchnia terenów niezabudowanych (P)

Ch = I x W x P
W = W1 x W2 x W3 x W4

- Tabelaryczne zestawienie wskaźników i wyliczeń chłonności dla terenów niezabudowanych w tym luk w istniejącej zabudowie:

Strefa	Intensywność nadziemna /śr/	Wsk. udziału pow. zabudowy /śr/	Wsk. udziału zab. mieszkaniowej w pow. zab. /śr/	Wsk. udziału pow. użytkowej mieszkań w pow. zab.	Prognozowana pow. użytkowa na 1 mieszkańca	Pow. stref	Uwagi/ Wynik (liczba mieszk.)
Wskaźnik	**I**	**W1**	**W2**	**W3**	**W4**	**P**	
OUZ ($_L$)	0,5	31% (0,31)	0,75	1,1	45,5m^2 (0,022)	511 227m^2	
SW	-	-	-		-	-	Brak terenów niezabudowanych
SJ	0,5	31% (0,31)	0,75	1,1	45,5m^2 (0,022)	706 368m^2	
SZ	0,3	15% (0,15)	0,14	1,1	45,5m^2 (0,022)	5 372m^2	
Ch_L	0,5 x	0,31 x	0,75 x	1,1 x	0,022 x	511 227 =	1438
Ch_{SJ}	0,5 x	0,31 x	0,75 x	1,1 x	0,022 x	706 368 =	1987
Ch_{SZ}	0,3 x	0,15 x	0,14 x	1,1 x	0,022 x	5 372 =	1
						suma	**3426**

śr. – wartość uśredniona

Łączna chłonność terenów niezabudowanych w tym luk w istniejącej zabudowie wynosi **3426** mieszkańców, czyli powyżej max. wyliczonej chłonności terenów niezabudowanych w tym luk w istniejącej zabudowie, która wynosi 1763 mieszkańców. Wyznaczone w planie ogólnym gminy Kobiór strefy planistyczne z zabudową mieszkaniową (SW - wielorodzinna, SJ - jednorodzinna, SZ – zagrodowa) nie wykraczają poza OUZ oraz poza tereny w których obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego umożliwiają realizację funkcji mieszkaniowej.
W związku z powyższym nie ma możliwości wyznaczenia dodatkowych lub poszerzenia już wyznaczonych stref planistycznych z zabudową mieszkaniową w planie ogólnym gminy Kobiór.

- strefa usługowa **1-33SU** o łącznej powierzchni prawie 60,6 ha. Obejmuje ona tereny istniejącej zabudowy usługowej w środkowej i zachodniej części Kobióra, w tym przy drodze wojewódzkiej nr 928 (ul. Przelotowa i ul. Centralna) oraz w części wschodniej miejscowości, tereny głównie niezainwestowane przy drodze krajowej nr DK 1. Ponadto tego typu strefa została wyznaczona wokół istniejącego cmentarza przy ul. Rodzinnej oraz projektowanego cmentarza również przy ul. Rodzinnej, w części wschodniej Kobióra.

- strefa gospodarcza **1-3SP** o łącznej powierzchni ok. 18,7 ha. Strefa ta obejmuje istniejące tereny na których prowadzona jest działalność wytwórcza, produkcyjna, logistyczna itp. wzdłuż linii kolejowej w obrębie Kobióra.

- strefa produkcji rolniczej **1SR** o powierzchni ok. 1,4ha. Obejmuje obszar w centralnej części miejscowości (ul. Kwiatowa) gdzie prowadzona jest intensywna produkcja rolnicza (uprawy szklarniowe). Strefa ta przylega od strony zachodniej do ul. Przelotowej (droga powiatowa) natomiast z pozostałych stron graniczy ze strefą wielofunkcyjną z zabudową mieszkalną jednorodzinną 10SJ. Z uwagi na profil produkcji rolniczej (uprawy szklarniowe) w planie ogólnym gminy, za obowiązującym planem miejscowym, utrzymuje się ten rodzaj funkcji terenu.

- strefa infrastrukturalna **1-2SI** o łącznej pow. prawie 3,5 ha. Obejmuje ona tereny istniejącej oczyszczalni ścieków w Kobiórze (2SI) oraz tereny niezainwestowane przy ul. Rodzinnej we wschodniej części miejscowości, wskazane w obowiązującym planie miejscowym pod infrastrukturę techniczną – elektroenergetykę (1SI). W profilu funkcjonalnym dodatkowym dla tej strefy dopuszczono tereny produkcji, w związku z tym, że teren ten w ww. planie miejscowym wskazany jest również pod farmę fotowoltaiczną. Tereny infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m^2 są wpisane w profil podstawowy wszystkich stref planistycznych.

- strefa zieleni i rekreacji **1-10SN** o łącznej powierzchni ok. 83,5 ha. Strefa ta została wskazana dla obszarów już wykorzystywanych dla tego rodzaju zagospodarowania np. boisko sportowe LKS Leśnik Kobiór przy ul. Centralnej (1SN) oraz dla terenów wskazanych w obowiązujących planach miejscowych pod tego typu zagospodarowanie w większości w obrębie miejscowości Kobiór oraz w części północnej gminy, w okolicach planowanego już od lat pola golfowego, a także w części zachodniej miejscowości „na Kątach".

- strefa cmentarzy **1-2SC** o łącznej pow. 4,2 ha. Ta strefa planistyczna obejmuje teren istniejącego, czynnego cmentarza w Kobiórze (1SC) oraz teren planowanego do realizacji nowego cmentarza (2SC), wskazanego w dotychczasowym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego we wschodniej części miejscowości.

- strefa otwarta **1-15SO** o łącznej powierzchni prawie 4290 ha. Strefa ta jest największą strefą planistyczną w gminie. Obejmuje głównie tereny otaczających Kobiór lasów, oraz stosunkowo nieliczne tereny rolne, tereny wód czy tereny zieleni naturalnej. W tej strefie będzie można również lokalizować instalacje odnawialnych źródeł energii w ramach dodatkowego profilu funkcjonalnego tej strefy. Dotyczy to terenów poza obszarem leśnym, wzdłuż istniejących dróg.

- strefa komunikacyjna **1-7SK** o łącznej powierzchni ponad 50,3 ha. Strefa ta obejmuje istniejącą linię kolejową nr 139 relacji Katowice - Bielsko – Biała - Zwardoń. Ponadto drogę krajową nr DK1, drogę wojewódzką nr 928 oraz drogę powiatową nr 4146 S: #DW 928 - ul. Przelotowa - gr. Pow. Tychy.
  Żadna z pozostałych dróg publicznych w gminie nie posiada odpowiedniej klasy technicznej (min. klasa G – droga główna) ani też nie ma na terenie gminy planowanych dróg publicznych o minimalnej klasie technicznej G, której lokalizacja byłaby potwierdzona ustaleniem linii rozgraniczających teren.

W planie ogólnym gminy wyznaczono obszar uzupełnienia zabudowy (OUZ) natomiast nie wyznaczono obszaru zabudowy śródmiejskiej.

Gmina Kobiór posiada odsetek pokrycia planami miejscowymi na poziomie ok. 12,5% pow. gminy, i dotyczy to prawie w całości zurbanizowanej części gminy. Obszary lasów obejmują prawie 85% pow. gminy. Obszary te wraz z przebiegającymi tam terenami komunikacji (droga krajowa DK1, droga wojewódzka 928, droga powiatowa, linia kolejowa nr 139) nie są objęte planami miejscowymi. Zmiany zagospodarowania terenu w gminie na obszarach bez planów miejscowych realizowane są poprzez wydawanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (WZ i ULICP). Od 1 stycznia 2026 r. aby móc wydać decyzję o WZiZT gmina musi posiadać obowiązujący plan ogólny, co do zasady teren objęty wnioskiem winien być położony w OUZ, funkcja zabudowy i zagospodarowania terenu ma być zgodna z profilem funkcjonalnym strefy planistycznej a parametry planowanej zmiany zagospodarowania muszą odpowiadać wskaźnikom przyjętym w POG. Decyzje o WZiZT wydane po 1 stycznia 2026 r. będą obowiązywać 5 lat. Decyzje o WZiZT, które staną się prawomocne przed ww. terminem nie będą posiadały terminu ważności. Z uwagi na fakt, że tereny poza planami miejscowymi w gminie Kobiór są lasami wydawanie decyzji o WZiZT jest prawnie ograniczone jedynie do przedsięwzięć nie wymagających zgody na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.
Natomiast wyznaczenie OUZ jest istotne dla prawidłowego wyliczenia powierzchni luk w istniejącej zabudowie, co jest niezbędne dla obliczenia chłonności terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie.
OUZ w Gminie Kobiór wyznaczono zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy. Obszar ten wyznacza się na podstawie odpowiedniego zgrupowania istniejącej zabudowy o określonej funkcji, która jest uwidoczniona w odpowiednich publicznych bazach danych tj. ewidencji gruntów i budynków (EGiB) czy obiektów topograficznych o odpowiedniej szczegółowości (BDOT 10k). Dane wykorzystane do wyznaczenia OUZ pochodzą z pozyskanej EGiB oraz z BDOT 10k.
Obszar wyznaczono za pomocą dedykowanej przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii wtyczki APP2 (w programie QGIS wersja 3.22.14) i poprawnie zwalidowano. Obszar ten wynosi, z uwzględnieniem dopuszczalnego w przepisach poszerzenia – **238** ha.

Nie wyznaczono obszaru zabudowy śródmiejskiej ponieważ wyznacza się go dla intensywnej zabudowy mieszkaniowej i usługowej w mieście (art. 2 pkt. 23 ustawy), a Gmina Kobiór jest gminą wiejską.

4.2. Ustalenia planu

Jak wynika z art. 13b ustawy, ustalenia planu ogólnego określa się, uwzględniając uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy w szczególności:

1) politykę przestrzenną gminy określoną w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego;

Ten przepis wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r. ale już teraz trudno nie odnieść się do tego tak ważnego dla rozwoju każdej gminy dokumentu.
Gmina Kobiór nie posiada uchwalonej strategii rozwoju natomiast wchodzi w skład Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, która posiada Strategię Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2022-2027 z perspektywą do 2035r. (uchwała nr XLIX/367/2022 Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii z dnia 16 grudnia 2022 r.).
W powyższej strategii wyznaczono 4 priorytety w ramach których sformułowano następujące cele:

A: Adaptacja do zmian klimatu i odporność - GZM działająca według zasad zrównoważonego rozwoju

B: Mobilność i dostępność - GZM mobilna, niskoemisyjna, spójna transportowo

C: Przestrzeń i spójność społeczna - GZM otwarta, przyjazna, dbająca o ład przestrzenny i warunki życia

D: Metropolitalność i innowacyjność - GZM innowacyjna, silna gospodarczo, wzmacniająca kapitał ludzki

Szczególnie priorytet C odnosi się do kwestii ładu przestrzennego. W ramach tego priorytetu wskazano następujące cele działań:

C.1.	Racjonalne korzystanie z przestrzeni wobec kurczenia się miast i suburbanizacji	C.1.1. Wspieranie gmin w poprawie jakości przestrzeni publicznej i zagospodarowaniu terenów nadrzecznych – zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju; C.1.2. Wspieranie procesu rewitalizacji i zagospodarowania terenów zdegradowanych i poprzemysłowych; C.1.3. Wzmacnianie relacji miasto – wieś na rzecz bezpieczeństwa żywnościowego i tworzenia krótkich obiegów żywności;
C.2.	Aktywne podejście do wyzwań demograficznych	C.2.1. Łagodzenie skutków procesu depopulacji w GZM; C.2.2. Otwartość GZM na procesy migracyjne, w tym z zagranicy, i tworzenie warunków do integracji z cudzoziemcami;
C.3.	Poprawa warunków do rozwoju społeczności otwartych, aktywnych i kreatywnych	C.3.1. Wspieranie inkluzywnego podejścia do mieszkańców, w szczególności do osób młodych, starzejącego się społeczeństwa i osób z dysfunkcjami; C.3.2. Wspieranie gmin GZM w rozwoju usług publicznych i zdrowego trybu życia;

Ustalenia planu ogólnego Gminy Kobiór poprzez racjonalne wyznaczenie stref planistycznych nawiązujące do ustaleń obowiązujących planów miejscowych oraz

ustalone w tych strefach gminne standardy urbanistyczne wpisują się w powyższe zadania.

2) Ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa;

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego został przyjęty Uchwałą nr V/26/2/16 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r. Ustalenia projektu planu ogólnego, szczególnie w zakresie wyznaczenia wielofunkcyjnych stref planistycznych, odpowiadają przyjętym wnioskom i rekomendacjom z powyższego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa dla Gminy Kobiór, oczywiście odpowiednio dla skali i zakresu tego aktu planowania przestrzennego. A mianowicie Gmina Kobiór wchodzi w skład:

- Miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego – Metropolii Górnośląskiej (2.1.1.)
- Wiejskiego obszaru funkcjonalnego (2.1.2.)
- Obszaru funkcjonalnego szczególnego zjawiska w skali makroregionalnego – obszar terenów zamkniętych (tereny kolejowe wyznaczone przez Ministra właściwego ds. transportu) (2.1.3)
- Obszaru kształtowania potencjału rozwojowego - obszar ochrony krajobrazów kulturowych oraz obszar udokumentowanych złóż kopalin (2.1.4.)
- Obszaru funkcjonalnego wymagającego rozwoju nowych funkcji przy użyciu instrumentów właściwych polityce regionalnej – obszar przygraniczny (2.1.5.)
- Systemu infrastruktury technicznej – system meteorologiczny (2.2.2.). 20 km strefa ochronna od radaru meteorologicznego w sieci POLRAD

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego określa zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych *co oznacza takie projektowanie wykorzystania przestrzeni, które zakłada zachowanie równowagi między wszystkimi elementami środowiska, tak aby przy racjonalnym wykorzystywaniu potencjału przyrodniczego możliwe było zaspokojenie potrzeb obecnych i przyszłych pokoleń.* Określone w planie zasady to:

Zasady gospodarowania przestrzenią:

1. Przestrzenią trzeba gospodarować oszczędnie.
2. Kompozycje przestrzenne i systemy techniczne mają być trwałe.
3. Nie wolno dopuszczać do wyłączania jakichkolwiek terenów z użytkowania; użytkowanie tymczasowe jest lepsze niż pozostawienie terenu samemu sobie.
4. Otwarte tereny zielone i wody są pełnoprawnymi formami użytkowania terenu i stanowią zielono-niebieską infrastrukturę regionu, a nie rezerwę inwestycyjną pod infrastrukturę techniczną.
5. Wybierając teren pod inwestycję w infrastrukturę techniczną trzeba preferować tereny już uprzednio zagospodarowane (poprzemysłowe, pozurbanizowane), a nie tereny zielone.

6. Wszystkie systemy (transportowy i przesyłowy, przyrodniczy, mieszkaniowy i aktywności gospodarczej) mają być ciągłe przestrzennie i w sposób uporządkowany się przenikać.
7. Strefa mieszkaniowa i strefa aktywności gospodarczej mają mieć zwartą strukturę, a wielkość strefy musi być rezultatem kompromisu między opłacalnością ekonomiczną i wymogami kształtowania przyjaznej przestrzeni.
8. Struktury właściwe dla docelowego użytkowania terenu (miasta, strefy aktywności gospodarczej) trzeba wprowadzać od początku, w miarę rozwoju zabudowy.
9. Granice jednostek przestrzennych mają być czytelne tak, aby równocześnie spełnione mogły być wymogi indywidualnej tożsamości i ponadlokalnej spójności.
10. Decyzje o zmianie użytkowania terenu trzeba podejmować ostrożnie, tak aby nie utracić wartości przestrzeni.

Dla wiejskiego obszaru funkcjonalnego przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:

1. ochrona historycznych układów ruralistycznych;
2. utrzymania tradycyjnej skali i form zabudowy;
3. ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy podmiejskiej;
4. kształtowanie oraz poprawa dostępności przestrzeni i obiektów publicznych z uwzględnieniem ograniczeń i potrzeb osób z różnymi dysfunkcjami, utrudniającymi poruszanie się w przestrzeni lub jej percepcję, osób starszych oraz osób sprawujących opiekę nad małymi dziećmi;
5. wprowadzanie rozwiązań przestrzennych poprawiających bezpieczeństwo publiczne;
6. ochrona obszarów o wysokim potencjale glebowym przed ich nierolniczym użytkowaniem;
7. utrzymywanie i przywracanie mozaikowatości krajobrazu rolniczego;
8. zachowanie walorów przyrodniczych dolin rzecznych, w tym o charakterze zielonych użytków (m. in. łąki i pastwiska) oraz utrzymanie pełnionej funkcji korytarza ekologicznego;
9. wprowadzanie stref ekotonowych cieków wodnych;
10. stosowanie różnorodnych form retencji technicznej i nietechnicznej, w tym ochrona przed spływem zanieczyszczeń do wód;
11. prowadzenie efektywnych prac melioracyjnych na obszarach wiejskich uwzględniających wymagania ochrony środowiska;
12. wykluczenie możliwości uprawy roślin energetycznych obcych gatunków inwazyjnych lub potencjalnie inwazyjnych, stanowiących zagrożenie dla różnorodności biologicznej, a w szczególności: słonecznika bulwiastego, rdestowca sachalińskiego i ostrokończystego, miskanta olbrzymiego i cukrowego, barszczu Sosnowskiego i Mantegazziego, ślazowca pensylwańskiego, nawłoci kanadyjskiej i późnej, robinii akacjowej;
13. rewitalizowanie, rekultywowanie, rewaloryzowanie obszarów zdegradowanych w celu poprawy jakości i integracji przestrzeni, z wykorzystaniem lokalnych zasobów i potencjałów;
14. ograniczenie możliwości rekultywacji zalewisk pogórniczych poprzez ich zasypywanie odpadami;
15. rekultywacja wyrobisk po eksploatacji surowców skalnych w kierunku wodnym, rekreacyjnym lub przyrodniczym

16. wykluczenie możliwości lokalizowania nowych obiektów gospodarowania odpadami wydobywczymi i zwałowisk odpadów wydobywczych na terenach rolnych lub leśnych;
17. kultywowanie lokalnych tradycji, w tym tworzenie markowych produktów turystycznych;
18. rozwój turystyki i agroturystyki z uwzględnieniem minimalizacji konfliktów środowiskowych;
19. wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie, leśnictwie, ekologii w oparciu o wyniki doświadczeń instytucji naukowych i badawczo-rozwojowych;
20. rozwijanie inwestycji gospodarczych wykorzystujących lokalny potencjał rolniczy w powiązaniu ze szlakami komunikacyjnymi;
21. ograniczanie niskiej emisji i minimalizowanie zapotrzebowania na energię oraz zmniejszanie emisji zanieczyszczeń;
22. lokowanie biogazowni rolniczych w miejscach, w których istnieje stały dostęp do lokalnych substratów;
23. przeciwdziałanie powstawaniu i zmniejszanie uciążliwości hałasu;
24. wykluczenie możliwości lokalizacji pojedynczych turbin wiatrowych w odległości mniejszej niż 5 km od obiektu radarowego, natomiast farm wiatrowych w odległości mniejszej niż 20 km od obiektu radarowego;
25. uwzględnianie przy lokalizacji farm i turbin wiatrowych odpowiedniej (wynikającej z lokalnych warunków terenowych) odległości od zabudowy mieszkaniowej;
26. uwzględnienie wymagań ochrony uzdrowiskowej gminy Goczałkowice-Zdrój;
27. wyłączanie z zabudowy oraz przeznaczanie pod użytkowanie leśne lub rolne terenów na obszarach objętych powierzchniowymi ruchami masowymi gruntu i zagrożonych takimi ruchami.

Dla obszaru terenów zamkniętych przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:

1. integracja przestrzenna terenów zamkniętych z ich otoczeniem funkcjonalnym;
2. wprowadzenie regionalnych standardów architektoniczno-urbanistycznych (w wyznaczonych strefach buforowych);
3. ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, ich adaptacja i wykorzystanie dla nowych funkcji;
4. ograniczenie zagospodarowania i użytkowania terenu, w tym wykluczenie możliwości zabudowy w strefach ochronnych terenów zamkniętych.

Dla obszaru ochrony krajobrazów kulturowych przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:

1. ochrona i zachowanie historycznych układów urbanistycznych i ruralistycznych;
2. ochrona krajobrazów historycznych i różnorodności kulturowej dla zachowania tożsamości regionalnej;
3. zachowanie i eksponowanie zasobów dziedzictwa kulturowego, w szczególności najbardziej wartościowych zespołów i obiektów służących identyfikacji i promocji przestrzeni kulturowej;
4. ochrona dóbr kultury współczesnej przed degradacją poprzez zapisy w gminnych dokumentach planistycznych (zgodnie z Aneksem nr 4 – nie dotyczy Gminy Kobiór);
5. rekultywacja wyrobisk i niecek osiadania w kierunku wodnym, rekreacyjnym bądź przyrodniczym;

6. wdrażanie zapisów określonych w dokumentach wynikających z przepisów szczególnych, w tym z planów ochrony;
7. wykluczenie możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz elektrowni fotowoltaicznych w strefach ekspozycji zabytków kultury i obiektów archeologicznych i strefach ich ekspozycji, na obszarach parków krajobrazowych.

Dla obszaru ochrony udokumentowanych złóż kopalin przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:

1. zachowanie przeznaczenia i sposobu zagospodarowania terenów złóż umożliwiające ich przyszłą eksploatację z uwzględnieniem minimalizacji kosztów związanych z ochroną środowiska i człowieka;
2. wydobycie kopaliny z konkretnych złóż musi być warunkowane ochroną szczególnie cennych zasobów środowiska, zwłaszcza wód podziemnych, obszarów ochrony przyrody, a także społecznymi potrzebami ochrony obszarów i obiektów na powierzchni terenu: zwartej zabudowy jednostek osadniczych, obiektów o szczególnej wartości historycznej, kulturowej lub gospodarczej, obiektów infrastruktury kluczowych dla funkcjonowania społeczeństwa;
3. ochrona kopalin leczniczych przed skutkami eksploatacji innych kopalin;
4. wykluczenie możliwości eksploatacji żwirów z koryta i terasy zalewowej rzeki Soły;
5. redukcja konfliktów przestrzennych oraz minimalizacja skutków oddziaływań górnictwa, a także zagrożeń związanych z płytką eksploatacją górniczą, w szczególności na zabudowę mieszkaniową, na terenach i obszarach górniczych;
6. prowadzenie prac poszukiwawczych tj. badań geofizycznych, wierceń oraz budowy infrastruktury technicznej związanej z eksploatacją ropy naftowej i gazu ziemnego przy minimalizacji oddziaływania na środowisko;
7. rekultywacja terenów poprzemysłowych z uwzględnieniem ochrony kształtujących się siedlisk cennych przyrodniczo.

Dla obszaru przygranicznego przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:

1. rozwijanie ważnych instytucji związanych z programowaniem i zarządzaniem oraz współpracą bilateralną i europejską;
2. rozwijanie komplementarnych usług publicznych podstawowych i specjalistycznych, oferowanych po obu stronach granicy państwowej;
3. integrowanie planów zagospodarowania turystycznego obszarów chronionych w strefie granicznej polsko-czeskiej i polsko-słowackiej;
4. integrowanie planów zagospodarowania przestrzennego pod kątem ograniczania ryzyka i skutków powodzi i zagrożenia suszą w zlewniach rzek granicznych;
5. koordynowanie planów i programów ochrony na obszarach chronionych i cennych przyrodniczo położonych po obu stronach granicy;
6. integrowanie systemów i sieci transportu publicznego;
7. integrowanie planów budowy sieci przesyłowych;

Ustalenia planu ogólnego Gminy Kobiór wpisują się w powyższe zadania poprzez:

- racjonalne wyznaczenie stref planistycznych,
- ograniczenie wskazania stref planistycznych z zabudową mieszkaniową do terenów, gdzie obowiązujące plany miejscowe ustalają przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowych czy usługowych,

- ustalone w tych strefach gminne standardy urbanistyczne które wynikają z obowiązujących ustaleń planistycznych oraz istniejącego zagospodarowania terenu.

3) <u>Znajdujące się na obszarze gminy:</u>

Na terenie Gminy Kobiór występującą formą ochrony przyrody są pomniki przyrody.

Lp	Data ustanowienia	Typ pomnika + rodzaj tworu	Gatunek drzewa	Opis granicy	Akty prawne
1.	1956-08-30	Jednoobiektowy, drzewo	Dąb szypułkowy - *Quercus robur*	Rośnie przy ul. Leśników na terenie otwartym	Orzeczenie nr 00098 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 30.08.1956 r. Rozporządzenie Nr 32/2004 Wojewody Śląskiego z dnia 28 czerwca 2004 r. w sprawie wprowadzenia ochrony indywidualnej w drodze uznania za pomnik przyrody żywej drzewa gatunku dąb szypułkowy (*Quercus robur L.*) rosnącego w miejscowości Kobiór, gminie Kobiór
2.	1956-08-30	Jednoobiektowy, drzewo	Dąb szypułkowy - *Quercus robur*	Rośnie przy ul. Na kąty, jako drzewo przydrożne	Orzeczenie nr 00099 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 30.08.1956 r. Rozporządzenie nr 27/2004 Wojewody Śląskiego z dnia 23 czerwca 2004 r. w sprawie wprowadzenia ochrony indywidualnej w drodze uznania za pomnik przyrody żywej drzewa gatunku dąb szypułkowy (*Qercus robur L.*) rosnącego w miejscowości Kobiór, gminie Kobiór Rozporządzenie Nr 53/04 Wojewody Śląskiego z dnia 31 sierpnia 2004 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ochrony indywidualnej w drodze uznania za pomnik przyrody żywej drzewa gatunku dąb szypułkowy (*Quercus robur L.*)
3.	1956-08-30	Jednoobiektowy, drzewo	Dąb szypułkowy - *Quercus robur*	Rośnie przy ul. Centralnej	Orzeczenie nr 00100 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 30.08.1956 r. Rozporządzenie Nr 31/2004 Wojewody Śląskiego z dnia 28 czerwca 2004 r. w sprawie wprowadzenia ochrony indywidualnej w drodze uznania za pomnik przyrody żywej drzewa gatunku dąb szypułkowy (*Quercus robur L.*) rosnącego w miejscowości Kobiór, gminie Kobiór
4.	1992-10-23	Wieloobiektowy, grupa 22 drzew	Dąb szypułkowy - *Quercus robur* (7 szt.) Wiąz szypułkowy - *Ulmus laevis* (*Ulmus pedenculata, Ulmus effusa*) (11 szt.) Buk pospolity (Buk	Rosną w parku otaczającym Pałacyk w Promnicach	Uchwała nr XIII/3/64/92 Rady Gminy Kobiór z dnia 23 października 1992 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody zespołu drzew wokół Pałacyku Myśliwskiego w Promnicach

Lp	Data ustanowienia	Typ pomnika + rodzaj tworu	Gatunek drzewa	Opis granicy	Akty prawne
			zwyczajny) - *Fagus sylvatica* (1 szt.) Choina kanadyjska - *Tsuga canadensis* (2 szt.) Grab zwyczajny (Grab pospolity) - *Carpinus betulus* (1 szt.)		
5.	1992-07-24	Wieloobiektowy, grupa 31 drzew	Dąb szypułkowy - *Quercus robur* (31 szt.	ul. Żołędziowa	Uchwała nr XII/1/58/92 Rady Gminy Kobiór z dnia 24 lipca 1992r.w sprawie uznania za pomnik przyrody Uchwała nr RG.0007.83.2015 Rady Gminy Kobiór z dnia 3 grudnia 2015 r. w sprawie zniesienia ochrony przyrody ustanowionej w formie pomnika przyrody Uchwała nr RG.0007.294.2022 Rady Gminy Kobiór z dnia 23 maja 2022 r. w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody dla pomnika przyrody
6.	1993-12-13	Wieloobiektowy, grupa 39 drzew	Dąb szypułkowy - *Quercus robur* (39 szt.	ul. Na Kąty	Uchwała nr XXV/5/108/93 Rady Gminy Kobiór z dnia 3 grudnia 1993 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody

Pomniki przyrody zgrupowane w formie wieloobiektowej tworzą aleję przydrożnych drzew (ul. Żołędziowa, ul. Na Kąty) lub są częścią składową parku otaczającego Zameczek Myśliwski w Promnicach. Znajdują się one, podobnie jak i pojedyncze obiekty w strefach wielofunkcyjnych związanych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną np. 4SJ, 37SJ lub usługową np. 11SU (Zameczek). W profilu funkcjonalnym podstawowym lub dodatkowym każdej z tych stref ujęte są tereny zieleni naturalnej lub tereny zieleni urządzonej.

- **obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wały przeciwpowodziowe oraz pasy o szerokości 50 m od stopy wału,**

  Zgodnie z danymi Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie na terenie gminy nie występują obszary zagrożone powodzią.

- **obszary gruntów zmeliorowanych,**

  Na terenie gminy występują rowy melioracyjne natomiast nie zinwentaryzowano gruntów zmeliorowanych.
  Istniejąca sieć rowów melioracji szczegółowej to:
  K-1 - 740 mb ul. Rodzinna – Rolna – Wschodnia

K-3 - 870 mb ul. Rolna- Wróblewskiego - Promnicka
K-2 - 700 mb ul. Rodzinna -Wróblewskiego – Wspólna
K-4 - 270 mb ul. Ołtuszewskiego (za DK-1)
K-5 - 750 mb ul. Ołtuszewskiego (do restauracji „Karczma Tatrzańska")
K-6 - 780 mb Smolarnia (bez odc. od ul. Zmiennej)
K-7 - 650 mb ul. Jasna - Orla
K-8 - 470 mb ul. Leśników (Podobóz „Auschwitz")
K-9 - 540 mb „Kąty"
K-10 - 450 mb ul. Cicha (od Kaplicy św. Antoniego) - Nowa - Leśników
K-11 - 720 mb ul. Plichtowicka - Centralna (Żelazna)

Na terenie gminy brak jest cieków płynących w naturalnych korytach. W toku wieloletnich działań hydromelioracyjnych, obydwa potoki i ich liczne dopływy zostały skanalizowane i ich główną rolą jest obecnie sprawne odprowadzanie nadmiaru wód z obszarów leśnych i terenu osady kobiórskiej. Powyższe tereny zostały objęte strefą otwartą, która obejmuje 89% powierzchni gminy. Incydentalnie rowy melioracyjne mogły zostać objęte strefą zieleni i rekreacji np. 5SN. Ponadto w każdej strefie wielofunkcyjnej w profilu funkcjonalnym podstawowym lub dodatkowym ujęte są tereny zieleni naturalnej lub tereny zieleni urządzonej.

- **tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi oraz tereny, na których występują te ruchy,**

Zgodnie z danymi zamieszczonymi w ramach Systemu Ochrony Przeciwosuwiskowej, na terenie gminy nie występują osuwiska ani tereny zagrożone ruchami masowymi.

- **strefy ochronne ujęć wody,**

W granicach gminy wyznaczono następujące strefy ochronne ujęć wody:

- ujęcie wody podziemnej wraz z proponowaną strefą ochrony – terenem ochrony bezpośredniej wg *Dokumentacji hydrogeologicznej dla ujęcia wody stacji PKP w miejscowości Tychy-Kobiór*, zatwierdzonej decyzją Wojewody Katowickiego nr 24/77 z dnia 22 czerwca 1977 r. (numer w Wojewódzkim Archiwum Geologicznym w Katowicach WAG –253);
- ujęcie wody podziemnej wraz z proponowaną strefą ochrony – terenem ochrony bezpośredniej wg *Dokumentacji hydrogeologicznej dla ujęcia wody tartaku i stolarni w miejscowości Kobiór, gmina Kobiór,* zatwierdzonej decyzją Wojewody Katowickiego nr 1/77 z dnia 15 stycznia 1977 r. (WAG – 661),
- ujęcie wody podziemnej wraz z proponowaną strefą ochrony – terenem ochrony bezpośredniej wg *Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych utworów czwartorzędowych na terenie Zakładu Ogrodniczego Jan Zawierucha w miejscowości Kobiór*, opracowanej w 2002 r., przyjętej zawiadomieniem Starosty Pszczyńskiego z dnia 17 lipca 2002 r. (WAG – 1925),
- ujęcie wody podziemnej, wraz z proponowaną strefą ochrony – terenem ochrony bezpośredniej wg *Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych dla zaopatrzenia Gminnego Ośrodka Sportowego w m. Kobiór, powiat pszczyński, woj. śląskie*, zatwierdzonej decyzją Starosty Pszczyńskiego z dnia 30 marca 2017 r., znak RO-III.6531.3.2017 (WAG – 4094);

- **obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych,**
  W granicach gminy nie zostały wyznaczone strefy ochronne wód śródlądowych.

- **tereny górnicze i obszary górnicze wraz z filarami ochronnymi,**
  Zgodnie z informacją zawartą w wystąpieniu Okręgowego Urzędu Górniczego w Katowicach (pismo z dnia 13 września br., znak: KAT.5110.42.2024) w granicach gminy nie ma terenów górniczych. Również w rejestrze obszarów górniczych prowadzonym przez PIG brak jest informacji o obszarach górniczych w Gminie Kobiór.

- **udokumentowane złoża kopalin, kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji,**

  Na terenie gminy występują złoża węgla kamiennego, pokrywające cały obszar gminy. Wydzielono tu następujące złoża: „Żory-Suszec" (ID Midas 314), „Kobiór-Pszczyna" (ID Midas: 373), „Za rowem bełckim" (ID Midas 391), „Studzienice" (ID Midas 7389), „Studzienice 1" (ID Midas 17700). Obecnie nie prowadzi się wydobycia z żadnego z ww. złóż.
  Wyznaczone strefy planistyczne w gminie, z których największa jest strefa otwarta obejmująca 89% powierzchni gminy gwarantuje ochronę tych złóż umożliwiając w przyszłości ich eksploatację. W strefie otwartej obejmującej m.in. lasy, tereny rolne, tereny wód czy zieleni naturalnej obwiązuje co do zasady zakaz zabudowy.

- **obszary uzdrowisk oraz obszary ochrony uzdrowiskowej,**
  Nie dotyczy.

- **zabytki objęte formami ochrony, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, lub ujęte w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków oraz dobra kultury współczesnej,**

  Na obszarze gminy zlokalizowany jest jeden obiekt zabytkowy wpisany do rejestru zabytków nieruchomych województwa śląskiego. Jest to dawny zameczek myśliwski, położony nad Jeziorem Paprocańskim w Promnicach, wzniesiony w 1861 r., odbudowany po pożarze w 1868 r. w stylu neogotyckim. Nr rejestru zabytków A/702/63.

  W gminie obowiązuje Gminna Ewidencja Zabytków (GEZ). Zgodnie z Zarządzeniem Wójta Nr 130/V/2019 z dnia 16 października 2019r. w GEZ znajduje się łącznie 81 zabytków oraz 2 stanowiska archeologiczne.

  Obiekty ujęte w GEZ to:
  - Zameczek Myśliwski – Promnice, rejestr zabytków A/702/63
  - budynki mieszkalne przy ul. Bartniczej – nr 1, 6, 8, 12, 14, 20, 24, 28, 31, 33; ul. Błękitnej 31, ul. Jasna 8; ul. Leśników 1a – 1b, 3, 8, 11, 24; ul. Łukowa 22, 26-28, 49, 91; ul. Olszewskiego 3, 9-11, 21, 27, 35, 37-39, 38, 40, 41-43, 68; ul. Ołtuszewskiego 60, 67, 77, 87, 97; ul. Orla 4; ul. Rodzinna 71, 86, 97; ul. Tuwima 4, 10-12, 30, 32, 38; ul. Wróblewskiego 51, 86, 103, 149, 161, 169, ;
  - budynek usługowy - ul. Centralna 4;
  - dawna gajówka, ob. budynek mieszkalny z zabudową – ul. Centralna 157;
  - budynek administracyjno-biurowy Urząd Gminy – ul. Kobiórska 5;

- zabudowa gospodarcza (stodoła) - ul. Leśników 8, ul. Promnicka 55;
- budynki gospodarcze – ul. Leśników 9a, ul. Promnicka 55;
- leśniczówka – ul. Promnicka 55;
- przedszkole – dawna szkoła – ul. Rodzinna 1;
- kościół pw. Wniebowzięcia NMP – ul. Rodzinna 9;
- dom parafialny – ul. Rodzinna 11;
- dawna gospoda – ul. Rodzinna 37-39;
- dawna smolarnia – ob. Muzeum – ul. Zmienna 36-39;
- budynki w zespole kolejowym – ul. Żelazna 1a, 2, 4, 5;
- Dworzec kolejowy – ul. Żelazna 3;
- gajówka, stodoła, winiarnia – Promnice;
- most łukowa na rzece Korzeniec – okolice ul. Orlej.
- Kapliczki i krzyże przydroże, dwa kamienie z inskrypcjami.

Prawna ochrona ww. obiektów obecnie jest zapewniona poprzez ujęcie jednego z nich w rejestrze zabytków. Pozostałe obiekty ewidencyjne z zdecydowanej większości, w myśl obowiązujących przepisów objęte są formą ochrony zabytków poprzez ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Jakiekolwiek działania inwestycyjne w obrębie tych obiektów będą wymagały odpowiednich uzgodnień z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Przyjęte w POG gminne standardy urbanistyczne odpowiadają obowiązującym planom miejscowym, w obrębie których znajdują się ww. zabytki.

- **obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne,**
  W granicach gminy nie ma pomników zagłady.

- **tereny zamknięte i ich strefy ochronne,**
  Na obszarze gminy tereny zamknięte to tereny kolejowe (linia kolejowa nr 139 relacji Katowice – Bielsko – Biała - Zwardoń) ustalone przez ministra właściwego do spraw transportu. W POG tereny te w całości są objęte strefą komunikacyjną 1SK.

- **obszary ograniczonego użytkowania,**
  W granicach gminy nie ma ustanowionych obszarów ograniczonego użytkowania wyznaczonych na podstawie art. 135 ustawy prawo ochrony środowiska.

  Dla terenów przylegających do istniejącej linii kolejowej (strefa planistyczna 1SK), gdzie obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych ustalono strefy, w których nie przewiduje się nowej zabudowy mieszkaniowej tj. strefę otwartą, zieleni i rekreacji, usługową lub gospodarczą.

  W bezpośrednim sąsiedztwie istniejącego cmentarza w Kobiórze (1SC), w obrębie strefy ochrony sanitarnej 50 m, gdzie przepisy nie dopuszczają realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej wyznaczono strefę otwartą usługową 16SU. Istniejąca zabudowa mieszkaniowa w tej strefie pozostaje a sposób zagospodarowania określa tam obowiązujący plan miejscowy oraz przepisy odrębne. W przypadku zmiany tego planu nie będzie tutaj można wyznaczyć nowych terenów z zabudowa mieszkaniową.

Odpowiednią strefę bez zabudowy mieszkaniowej wyznaczono również wokół terenu planowanej lokalizacji nowego cmentarza w Kobiórze (2SC). Tam wokół tej lokalizacji wyznaczono strefę otwartą 7SO oraz strefę usługową 8SU.
W strefie sanitarnej 150m od ww. terenów istniejącego i planowanego cmentarza ustalono już strefy z zabudową mieszkaniową jednorodzinną 10SJ i 11SJ. Tereny te są uzbrojone w sieć wodociągową.

- **obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji,**
  W granicach gminy nie ma wskazanych obszarów wymagających rekultywacji lub remediacji.
  Natomiast wskazane obszary wymagające przekształceń i rehabilitacji to:
  - obszar terenów przemysłowych byłego tartaku w centrum Kobióra – strefa planistyczna 1SP,
  - obszar przestrzeni publicznej centrum gminy wzdłuż ulicy Centralnej.
  Zgodnie z informacjami zawartymi w ekofizjografii JCWP Korzenica wykazuje zły stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego i zły stan wód. W związku z czym potok Korzenica wymaga renaturalizacji czyli przywrócenia środowisku stanu naturalnego, możliwie bliskiego stanowi pierwotnemu sprzed wprowadzenia w nim zmian przez człowieka.
  Dla obszarów tych zostały wskazane strefy planistyczne odpowiednie do ustaleń obowiązujących tam planów miejscowych.

- **obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji,**
  W granicach gminy nie zostały wyznaczone obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji.

- **obszary ciche w aglomeracji oraz obszary ciche poza aglomeracją**
  Nie dotyczy.

- **grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I-III oraz grunty leśne,**
  Jak wynika z wniosku złożonego do POG przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi na terenie Gminy Kobiór nie występują gleby należące do klas bonitacyjnych I-II a grunty rolne klas III stanowią ok. 6% powierzchni gruntów rolnych w gminie tj. prawie 18ha. Strefy planistyczne z funkcjami o charakterze inwestycyjnym np. z zabudową mieszkaniową, gospodarczą, usługową itd. nie wykraczają poza tereny inwestycyjne wskazane w obowiązujących planach miejscowych. Dotychczas uzyskane zgody na zmianę sposobu przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne pozostają w mocy. Natomiast zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych nie wymaga uzyskania zgody ministra właściwego ds. rozwoju wsi zmiana przeznaczenia na cele nierolnicze o nieleśne gruntów rolnych stanowiących użytki klasy I-III położonych na obszarze uzupełnienia zabudowy (OUZ).
  Grunty leśne podlegają ochronie na podstawie przepisów odrębnych. Wszystkie lasy (grunty o użytku Ls) na terenie gminy co do zasady są objęte strefą otwartą SO, która w profilu podstawowym ma wskazany m.in. teren lasu. Pojedyncze grunty leśne mogą znajdować się w innych strefach planistycznych. Zgodnie z Rozporządzeniem wszystkie strefy planistyczne posiadają w swoich profilach podstawowych lub dodatkowych teren lasu.

- **zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,** W granicach gminy nie ma zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

- **obszary pasa nadbrzeżnego, w tym w szczególności pasa technicznego;** Nie dotyczy.

❖ **rozmieszczenie istniejących i planowanych obiektów infrastruktury społecznej, transportowej i technicznej wraz z obowiązującymi dla nich ograniczeniami w zagospodarowaniu;**

Infrastruktura społeczna

Na terenie gminy utrzymuje się obiekty infrastruktury społecznej w miejscowości Kobiór. Ponadto zapewnia się rezerwy przestrzenne dla rozwoju infrastruktury społecznej dla mieszkańców jak i turystów, w miejscowościach przy szlakach turystycznych do skonkretyzowania w ustaleniach planów miejscowych bądź w wybranych lokalizacjach.

Standardy wyposażenia:

- szkolnictwa początkowego z przedszkolem i szkołą podstawową z salą gimnastyczną i zespołem urządzeń sportowych,
- usług zdrowia z obiektami świadczącymi podstawową opiekę zdrowotną w tym stomatologiczną, apteką,
- usług kultury z obiektami gminnego domu kultury, gminnej biblioteki publicznej, obiektami kultu religijnego wraz z zielenią towarzyszącą,
- obsługi ogólnej ludności jak: administracji szczebla gminnego, bezpieczeństwa i porządku publicznego (dzielnicowy z komisariatem policji w Pszczynie, ochotnicza straż pożarna), łączności (urząd pocztowy), jednostki obsługi bankowej,
- sportu, rekreacji i zieleni w formie boiska sportowego (z uzupełniającym wykorzystaniem obiektów i urządzeń szkolnictwa), ścieżek spacerowych, rowerowych, placu zabaw, terenów zielonych.
- zieleni przywodnej, urządzeń i terenów wypoczynku związanego z wodą (Jezioro Paprocańskie, Dolina Trzech Stawów), zespół parkingów,
- cmentarza, z zapewnioną rezerwą terenu pod nowy cmentarz i strefą sanitarną,
- usług sezonowych z urządzeniami związanymi z wypoczynkiem,
- placówek o charakterze muzealnym np. Izba regionalna w Smolarni

Infrastruktura transportowa i techniczna

Układ drogowo-uliczny i obiekty towarzyszące:

- układ drogowy to drogi krajowe – DK1, wojewódzkie – nr 928, drogi powiatowe - nr 4146 S: #DW 928 - ul. Przelotowa - gr. Pow. Tychy; nr 4151 S: gr. M Suszec - ul. Leśników - #DW 928; nr 4147 S: #DW 928 - ul. Rodzinna - #DK 1 zapewniające główne powiązania i drogi gminne pełniące funkcje uzupełniające
- urządzenia obsługi motoryzacji - jednostki obsługi transportu i motoryzacji, z uwzględnieniem istniejących warsztatów samochodowych i stacji paliw w miejscowościach oraz nowych w obszarach wskazanych do sporządzenia w obowiązujących planach miejscowych.
- ścieżki rowerowe.

Transport kolejowy

Istniejącej linia kolejowa nr 139 relacji Katowice – Bielsko – Biała - Zwardoń. Nie przewiduje się lokowania obiektów wykraczających poza obrys obecnie użytkowanych terenów (tereny trakcji i dworca kolejowego w Kobiórze).

Przy lokalizowaniu obiektów budowlanych wzdłuż terenu linii kolejowej obowiązują warunki określone w przepisach odrębnych.

Zaopatrzenie w wodę

Utrzymuje się istniejące systemy zaopatrzenia w wodę których administratorem jest Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Tychach SA.

Odprowadzanie ścieków sanitarnych i wód deszczowych

Gmina obsługiwana jest przez system odprowadzenia kanalizacji sanitarnej wraz z mechaniczno-biologiczną Oczyszczalnią ścieków „Wschód" administrowany przez Kobiórski Zakład Komunalny. 95% ludności gminy jest objęta siecią gminnej kanalizacji sanitarnej.

Zaopatrzenie w energię

1) elektroenergetyka:

- utrzymanie linii 110kV relacji GPZ Kopanina – GPZ Pszczyna i GPZ Łaziska – GPZ Ogrodnicza w istniejących korytarzach technicznych,
- zaopatrzenie z istniejących stacji transformatorowych 15/0,4 kV liniami średniego i niskiego napięcia, zasilanych ze stacji elektroenergetycznych 110/15kV,

2) lokalizacja OZE na obszarze gminy z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z obowiązujących przepisów prawa.

Zaopatrzenie w gaz

Gmina zasilana jest w gaz z gazociągu wysokoprężnego Dn100 o ciśnieniu 2,5 Mpa będącego odgałęzieniem sieci relacji Oświęcim-Radlin poprzez stację redukcyjno-pomiarową o przepustowości 3000m^3/h zlokalizowanej przy ul. Leśników. Z gazu korzysta ok. 50% ludności.

Gazociąg przesyłowy jedynie nieznacznie wkracza w obszar gminy eliminując ewentualną zabudowę w pasie po 2 metry w każdą stronę licząc od jego osi co regulują przepisy odrębne.

- **rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz krajobrazy priorytetowe;**

Uchwałą Nr VII/16/16/2025 z dnia 23 czerwca 2025 r. Sejmik Województwa Śląskiego przyjął Audyt krajobrazowy województwa śląskiego. Uchwała wchodzi w życie 90 dni od dnia podjęcia. Wobec czego na dzień uchwalenia planu ogólnego gminy Kobiór ww. uchwała jeszcze nie obowiązuje.

Jednak warto zauważyć, że w audycie krajobrazowym województwa śląskiego nie wyznaczono krajobrazów priorytetowych w obrębie gminy Kobiór.

- **opracowanie ekofizjograficzne w zakresie wymagań, o których mowa w art. 72 ust. 1-3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska;**

Rozwój Gminy Kobiór powinien opierać się na uwarunkowaniach oraz zasobach przyrodniczych występujących na jej terenach. Obszar gminy cechuje się występowaniem obszarów leśnych. W związku z tym przyszłe działania na terenie gminy powinny dążyć do zachowania siedlisk cennych przyrodniczo, takich jak pierwotne gatunki drzew, zbiorniki wodne.

Tereny preferowane do rozwoju funkcji przyrodniczej
Do rozwoju funkcji przyrodniczych nadają się tereny leśne z występującymi pierwotnymi gatunkami. Ważne jest zachowanie istniejących zbiorników wodnych, co ma związek z retencją wód i adaptacją do zmian klimatu. Istotnym jest również ochrona ustanowionych na obszarze gminy pomników przyrody.

Tereny preferowane do rozwoju funkcji rolniczej
Grunty rolne stanowią ok. 8,43% powierzchni gminy. W zdecydowanej większości grupują się na terenie Polany (miejscowość Kobiór). Gleby klas I i II nie występują. Tereny te nie są objęte formami ochrony przyrody, nie ma przeszkód do prowadzenia działalności rolniczej na tym obszarze.

Tereny preferowane do lokalizacji funkcji mieszkaniowej oraz usługowej
Preferowaną lokalizacją terenów o funkcji mieszkaniowej i usługowej jest centralna część gminy na Polanie. Nie jest to teren nieobjęty obszarowymi formami ochrony przyrody, co wiąże się z mniejszymi restrykcjami dotyczącymi użytkowania terenu.

Tereny preferowane do lokalizacji funkcji produkcyjnej lub magazynowej
Preferowaną lokalizacją terenów produkcyjnych oraz magazynowych jest centralna część gminy na Polanie. Jest to obszar w największym stopniu zaludniony oraz posiadający dostęp do infrastruktury sieciowej.

Nowe zagospodarowanie powinno umożliwić zachowanie środowiska w dotychczasowym stanie lub wpłynąć na jego poprawę, szczególnie terenów najcenniejszych pod kątem przyrodniczym. Jedynie takie podejście pozwoli na rozwój gminy zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Obszar gminy cechuje się występowaniem obszarów leśnych. Tereny leśne gminy pełnią szereg funkcji, w tym ekologicznych jak i rekreacyjnych. Przyszłe działania na terenie gminy powinny dążyć do zachowania siedlisk cennych przyrodniczo, takich jak pierwotne gatunki drzew. Warto wyznaczyć obszary, które zostałyby objęte odtworzeniem siedlisk przyrodniczych.
Zachowanie obszarów leśnych powinno dotyczyć korytarzy migracyjnych zwierząt, zachowania ich drożności. Ponadto przy ciągach komunikacyjnych przecinających tereny leśne powinny znaleźć się przejścia dla zwierząt, ułatwiające im przemieszczanie się.

Istotnym byłoby zachowanie istniejących terenów rolniczych i ochrona przed zabudową. Stanowią one tereny otwarte, przez które przebiegają korytarze wymiany powietrza, są zatem ważne dla kształtowania klimatu i jakości powietrza.

Ważnym jest zachowanie istniejących zbiorników wodnych, cieków wodnych oraz rowów melioracyjnych. Cieki wraz z porastającą ich roślinnością oraz łąkami i terenami podmokłymi w ich dolinach stanowią ostoję dla wielu gatunków roślin i zwierząt, związanych z ekosystemami wodnymi i nadwodnymi. Doliny rzeczne zapewniają swobodne przemieszczanie się organizmów (wymiana genów) oraz stanowią lokalne ciągi ekologiczne, utrzymanie ich drożności jest zadaniem kluczowym. Biorąc pod uwagę fakt, że są to wrażliwe na degradację tereny konieczna jest ich ochrona poprzez wprowadzenie ograniczeń w lokalizacji zabudowy oraz dokonywania przekształceń mogących doprowadzić do zachwiania równowagi ekosystemu.

Wśród form ochrony przyrody na analizowanym obszarze występują pomniki przyrody. Istotnym jest zachowanie ich z powodów ekologicznych, kulturowych, edukacyjnych.

Wszystkie powyższe uwarunkowania oraz postulaty zostały uwzględnione w planie ogólnym gminy.

5. Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji

5.1. Portret gminy

Kobiór jest najdalej na północ wysuniętą gminą powiatu pszczyńskiego. Z uwagi na charakter lokalizacji – stanowi polanę otoczoną lasami, pozostałościami Puszczy Pszczyńskiej - jest gminą jednowioskową. Obszar gminy wynosi 4 817 ha[2]. Gmina Kobiór sąsiaduje z następującymi miejscowościami:

- od zachodu z gminą Suszec i miastem Orzesze,
- od południa z miastem Pszczyna,
- od wschodu z gminą Bojszowy,
- od północy z gminą Wyry i miastem Tychy.

Rysunek 1. Położenie Gminy Kobiór na tle powiatu pszczyńskiego.

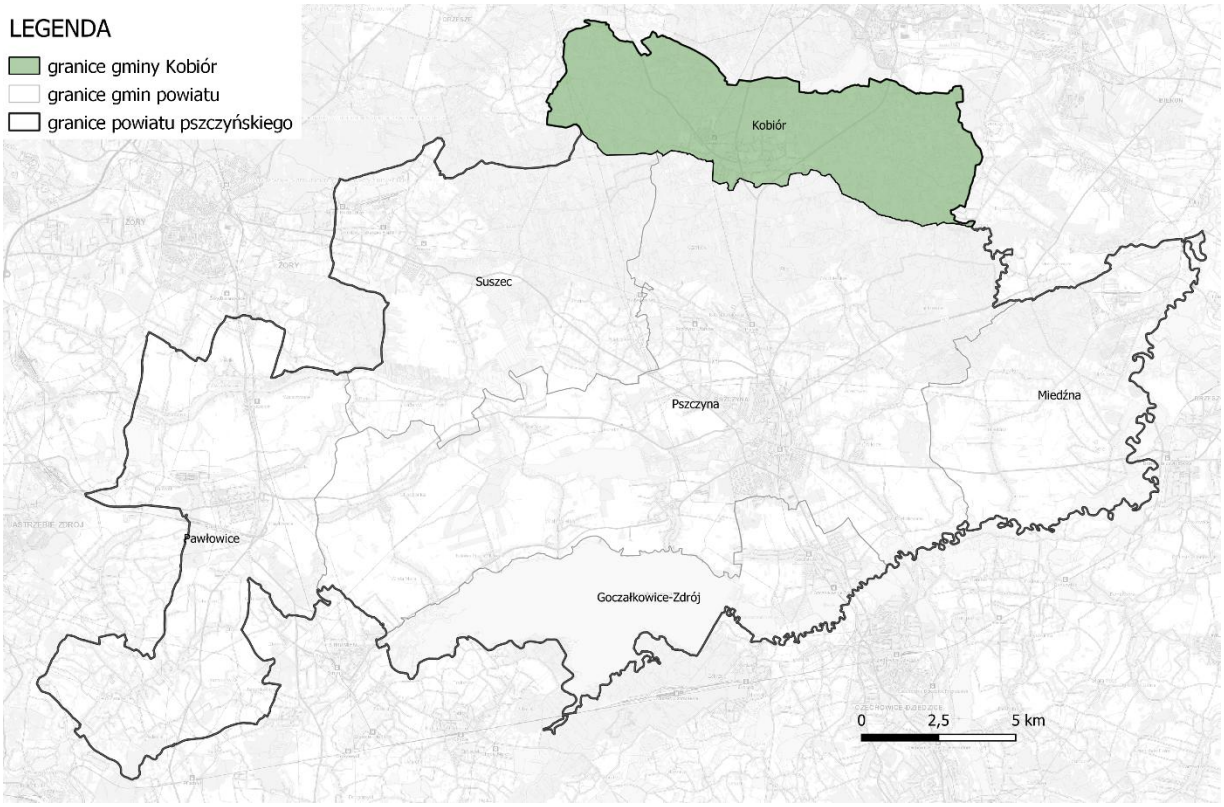

źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GUGiK

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski Gmina Kobiór leży w obrębie następujących jednostek[3]:

1. Megaregion Karpaty, Podkarpackie i Nizina Panońska:
    - Prowincja Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym:
        - Podprowincja Podkarpacie Północne:
            - Makroregion Kotlina Oświęcimska:
                - Mezoregion Równina Pszczyńska;

[2] Dane GUS

[3] Physico-geographical mesoregions of Poland: verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data.

Rysunek 2. Położenie Gminy Kobiór na tle podziału fizyko-geograficznego Polski.

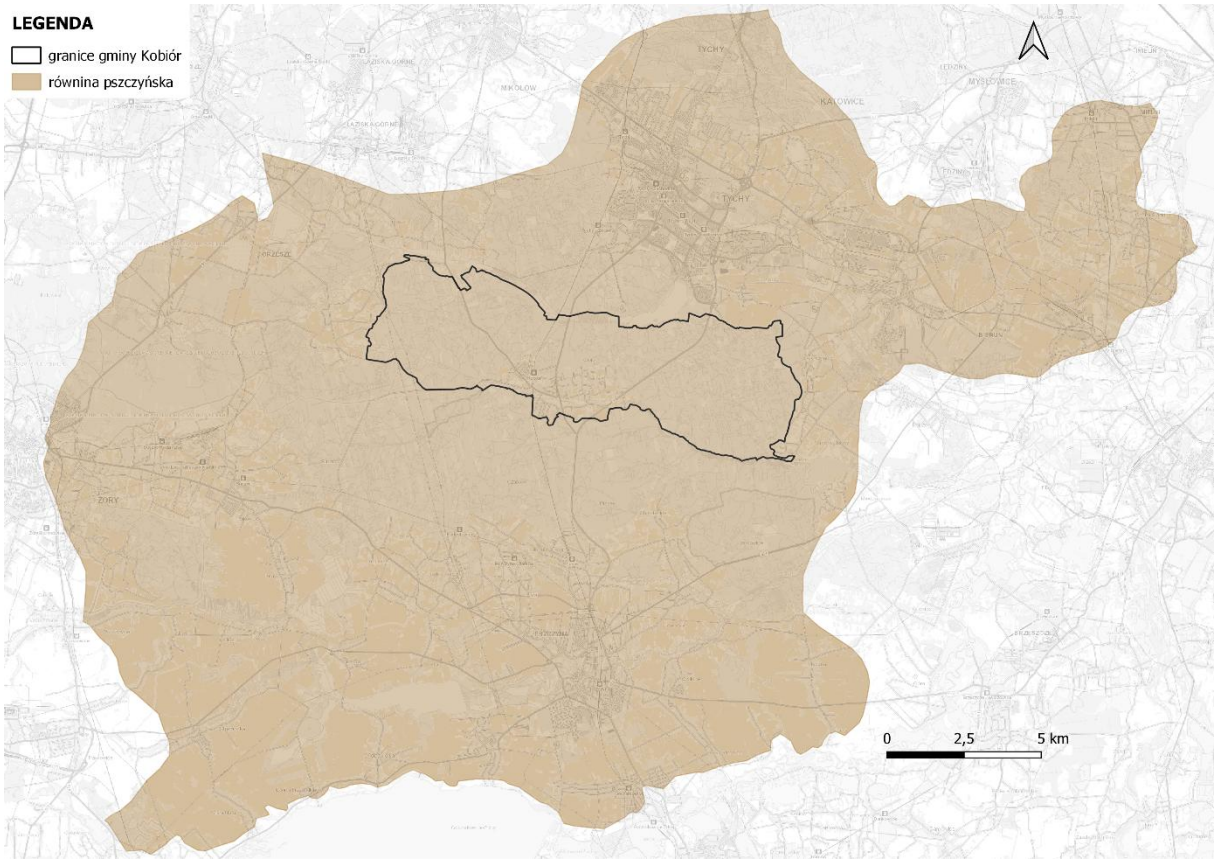

źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ

5.2. Demografia

W 2023 r. liczba mieszkańców gminy Kobiór wyniosła 5 103 osoby, zgodnie z poniższą tabelą.

Tabela 1. Demografia gminy Kobiór

	2021	2022	2023
Ogółem	5 084	5 126	5 103
Mężczyźni	2 506	2 515	2 496
Kobiety	2 578	2 611	2 607

źródło GUS

5.3. Infrastruktura i ochrona środowiska

Analizując kwestie dotyczące infrastruktury i środowiska, istotne jest zbadanie dostępności do sieci wodno-kanalizacyjnej. W przypadku gminy Kobiór na przestrzeni ostatnich kilku lat obserwuje się wzrost rozbudowy infrastruktury.

Tabela 2 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności

	2021	2022	2023
wodociąg	98,7	98,8	98,8
kanalizacja	86,2	86,5	86,9
gaz	65,3	68,4	69,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

5.4. Istniejący stan środowiska

5.4.1. Klimat

Położenie w zagłębieniu pomiędzy Wyżyną Śląską i Pogórzem Śląskim oraz wysoka lesistość obszaru wywiera wpływ na warunki klimatyczne. Suma opadów rocznych osiąga średnio 825 mm, co stanowi ok. 140% średniej ogólnopolskiej. Na ogół płaski teren i wysokie opady sprzyjają silnemu zawilgoceniu gruntu, co w połączeniu ze słabymi wiatrami sprzyja powstawaniu wysokiej wilgotności powietrza. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8÷8,5°C. W ciągu roku występuje około 100-120 dni z przymrozkami i 60-90 dni z pokrywą śnieżną. Przeważają wiatry z sektora zachodniego (54 %), wiejące z prędkością 3÷4 m/s. Okres wegetacyjny wynosi średnio 221 dni.

Tabela 3. Uśrednione wartości temperatury w okresie 1991 – 2021.

Miesiące/ wskaźnik	styczeń	luty	marsz	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
śr. temperatura (°C)	-2,1	-0,7	3,4	9,2	13,9	17,3	19,2	19	14,4	9,6	5	0,3

źródło: www.pl.climate-data.org

Rysunek 3. Uśrednione wielkości opadów w okresie 1991 – 2021.

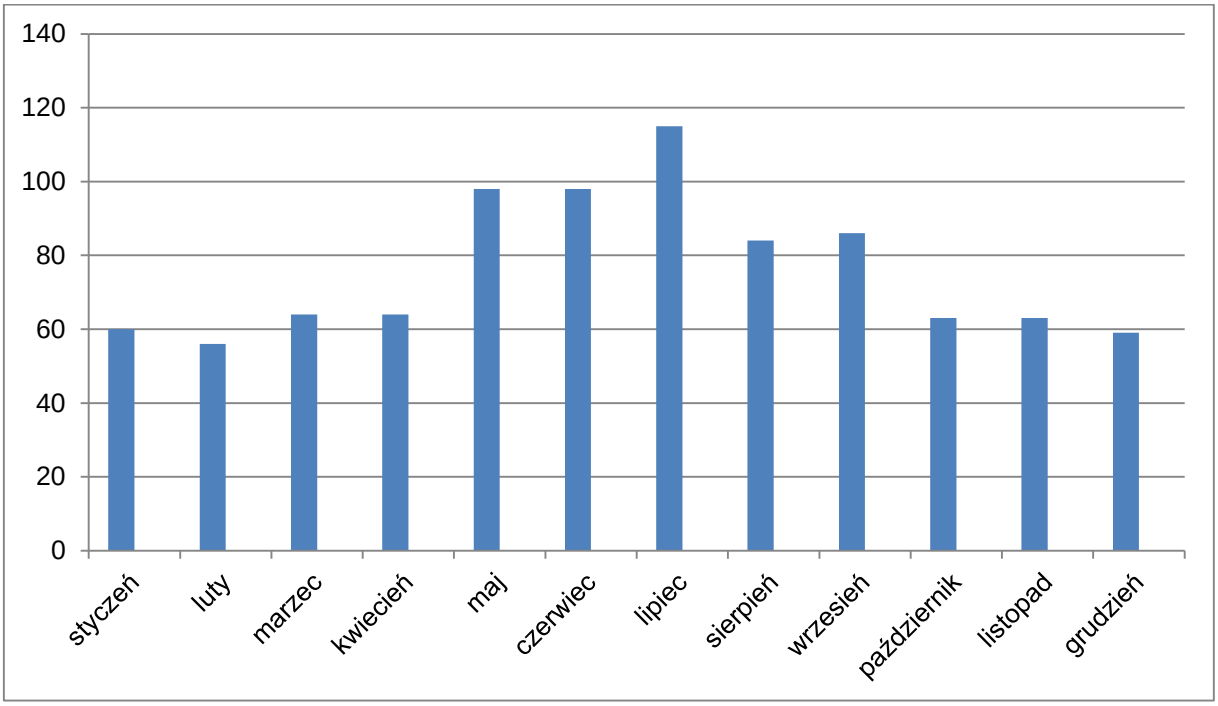

źródło: www.pl.climate-data.org

5.4.2. Jakość powietrza

Zgodnie z m.in. 88 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54) oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen

jakości powietrza. W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa śląskiego wyznaczono 5 stref:

- aglomeracja górnośląska – kod strefy PL2401 - obejmuje 14 miast na prawach powiatu: Katowice, Sosnowiec, Jaworzno, Bytom, Zabrze, Ruda Śląska, Tychy, Dąbrowa Górnicza, Chorzów, Mysłowice, Świętochłowice, Siemianowice Śląskie, Piekary Śląskie, Gliwice,
- aglomeracja rybnicko-jastrzębska – kod strefy PL2402 - obejmuje 3 miasta na prawach powiatu: Rybnik, Żory, Jastrzębie Zdrój,
- miasto Bielsko-Biała - kod strefy PL2403 - strefa miejska powyżej 100 tysięcy mieszkańców,
- miasto Częstochowa - kod strefy PL2404 - strefa miejska powyżej 100 tysięcy mieszkańców,
- strefa śląska – kod strefy PL2405 – pozostały obszar województwa, obejmuje 17 powiatów ziemskich: bielski, cieszyński, żywiecki, bieruńsko-lędziński, pszczyński, częstochowski, kłobucki, myszkowski, lubliniecki, gliwicki, mikołowski, raciborski, rybnicki, wodzisławski, tarnogórski, będziński, zawierciański.

Roczna ocena jakości powietrza dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, prowadzona jest w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. 2020 poz. 2279).

Są to równocześnie substancje, dla których w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2021 r. poz. 845) i w dyrektywach UE (2008/50/WE i 2004/107/WE) określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych / docelowych/celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

Lista zanieczyszczeń, jakie należy uwzględnić w ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi, obejmuje 12 substancji:

- dwutlenek siarki (SO_2);
- dwutlenek azotu (NO_2);
- tlenek węgla (CO);
- benzen (C_6H_6);
- ozon (O_3);
- pył zawieszony PM10;
- pył zawieszony PM2,5;
- ołów (Pb) w pyle zawieszonym PM10;
- arsen (As) w pyle zawieszonym PM10;
- kadm (Cd) w pyle zawieszonym PM10;
- nikiel (Ni) w pyle zawieszonym PM10;
- benzo(a)piren (B(a)P) w pyle zawieszonym PM10.

W ocenach dokonywanych pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin uwzględnia się 3 substancje:

- dwutlenek siarki (SO_2);
- tlenki azotu (NO_X);
- ozon (O_3).

Rysunek 4. Podział województwa śląskiego na strefy ochrony powietrza.

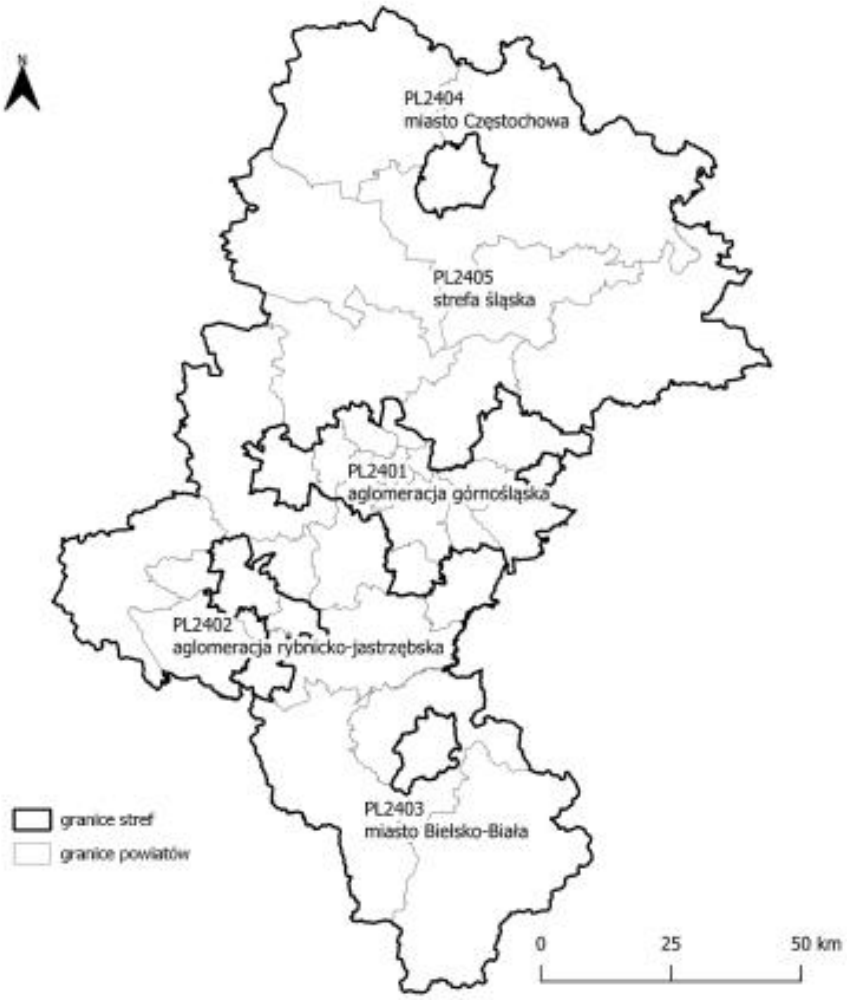

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2023.

Wynik oceny i klasyfikacji strefy dla danego zanieczyszczenia zależy od stężeń tego zanieczyszczenia występujących na terenie strefy – zwykle w rejonach o najwyższym stopniu zanieczyszczenia daną substancją. Uzyskany wynik przekłada się na określone wymagania w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione odpowiednie kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy).

Poniżej zestawiono klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza:

Klasa A poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu dopuszczalnego/docelowego;

Klasa C poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny/docelowy;

Klasa D1 poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu);

Klasa D2 poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu).

Zestawienie wszystkich wynikowych klas strefy śląskiej z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia, zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 4. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2023, dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia dla strefy śląskiej**.**

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej											
	SO_2	NO_2	CO	C_6H_6	O_3[1)]	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5[2)]
strefa śląska	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1

[1)] Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2,
[2)] Dla pyłu zawieszonego PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza
źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2023.

Tabela 5. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2023, dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin dla strefy śląskiej.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej		
	SO_2	NO_x	O_3[1)]
strefa śląska	A	A	A

1) Dla ozonu - poziom celu długoterminowego - strefa śląska uzyskała klasę D2.
źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2023.

W roku 2023, w wyniku klasyfikacji dokonanej z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia ludzi, strefa śląska została przyporządkowana do klasy A dla wszystkich rodzajów zanieczyszczeń, oprócz benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM10 dla której wartości zostały przekroczone. Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2, natomiast dla pyłu zawieszonego PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, strefa uzyskała klasę A. Klasyfikacja ze względu na ochronę roślin została dokonana wyłącznie dla strefy śląskiej – dla wszystkich zanieczyszczeń została ona zakwalifikowana do klasy A. W przypadku poziomu celu długoterminowego ze względu na ochronę roślin strefa śląska uzyskała ponownie klasę D2.

Tabela 6. Wartości stężeń średniorocznych 2023 r. na terenie Gminy Kobiór.

Substancja	Wartość dopuszczalna	Stężenie
NO_2 (nr CAS 10102-44-0): S_a (µg/m^3)	D_a=40µg/m^3	12-17
SO_2 (nr CAS 7446-09-5): S_a (µg/m^3)	-	5-7
Pył zawieszony PM10: S_a (µg/m^3)	D_a=40µg/m^3	17-21
Pył zawieszony PM2,5: S_a (µg/m^3)	D_a=20µg/m^3, faza II	12-16
Benzen (nr CAS 71-43-2): S_a (µg/m^3)	S_a > 5 µg/m^3	0,6-1
Ołów (nr CAS 7439-92-1)*: S_a (µg/m^3)	S_a > 0,5 µg/m^3	0,01-0,03
Tlenek węgla (nr CAS 630-08-0)**: S_a (µg/m^3)	D_{8max}=10mg/m^3	270
Arsen (nr CAS 7440-38-2)***: S_a (ng/m^3)	S_a > 6 ng/m^3	0,7-0,9
Kadm (nr CAS 7440-43-9)***: S_a (ng/m^3)	S_a > 5 ng/m^3	0,2
Nikiel (nr CAS 7440-02-0)***: S_a (ng/m^3)	S_a > 20 ng/m^3	4-7
Benzo(a)piren (nr CAS 50-32-8)****: S_a (ng/m^3)	D_{dc}=1ng/m^3	0,67-2,1

* Stężenie oznaczone jako suma metalu i jego związków w pyle zawieszonym PM10.

** W polskim prawie nie został określony dopuszczalny poziom średniej rocznej wartości stężenia CO, poziom ten został określony jedynie w odniesieniu do wartości średniej 8-godzinnej.
*** Stężenie oznaczone jako suma metalu i jego związków w pyle zawieszonym PM10. Dla arsenu, kadmu i niklu w pyle PM10 nie zostały w polskim prawie określone poziomy dopuszczalne. Oceny jakości powietrza w odniesieniu do tych zanieczyszczeń dokonuje się w oparciu o poziomy docelowe, które są wartościami średniorocznymi.
***** Stężenie w pyle zawieszonym PM10. Dla benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM10 nie został w polskim prawie określony poziom dopuszczalny. Oceny jakości powietrza w odniesieniu do benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM10 dokonuje się w oparciu o poziom docelowy, który jest wartością średnioroczną.

źródło: na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

5.4.3. Wody

Podstawową jednostką gospodarki wodnej w myśl polskiego prawa, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (2000/60/WE) jest Jednolita Część Wód (JCW). Jednolite części wód dzielimy na Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP) i Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd).

- **Jednolita część wód powierzchniowych** – rozumie się przez to oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak:
  - jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny,
  - sztuczny zbiornik wodny,
  - struga, strumień, potok, rzeka i kanał lub ich części,
  - morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne;
- **Jednolita część wód podziemnych** – rozumie się przez to określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

<u>Wody powierzchniowe</u>

Obszar Gminy Kobiór leży w zlewniach następujących jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Zostały one zebrane w tabeli poniżej.

Tabela 7. JCWP obejmujące swoim zasięgiem obszar Gminy Kobiór.

Kod	Nazwa	Kategoria	Typ	Status
RW200011211899	Gostynia od Starej Gostyni do ujścia	rzeczna	Rzeka nizinna	silnie zmieniona część wód
RW200010211851	Gostynia od źródeł do Starej Gostyni wraz ze Starą Gostynią	rzeczna	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	silnie zmieniona część wód
RW200010211689	Korzenica	rzeczna	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	naturalna część wód

źródło: www.apgw.gov.pl

Rysunek 5. Jednolite części wód na tle Gminy Kobiór.

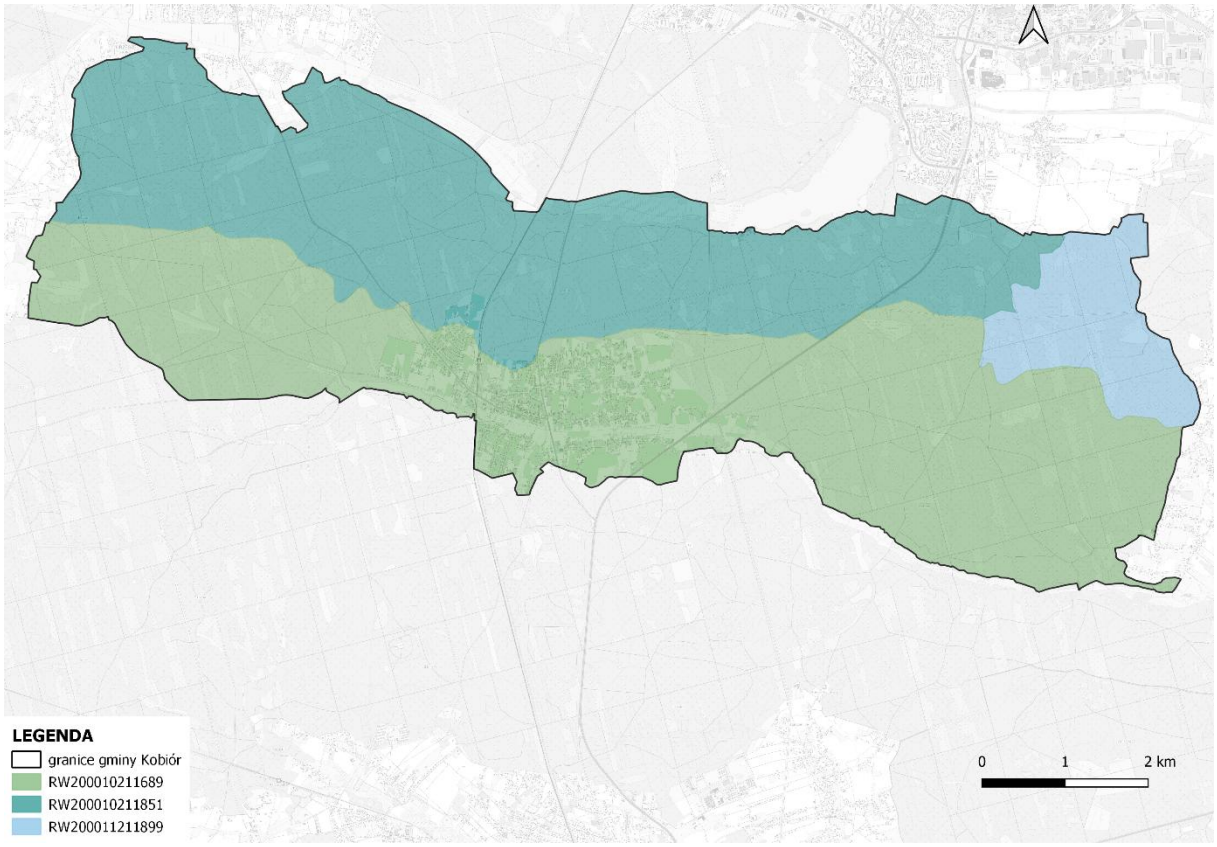

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

Gmina Kobiór położona jest w całości w zlewni rzeki Wisły. Bezpośrednio na terenie gminy wyróżnia się kilka cieków wodnych, zgodnie z poniższym rysunkiem. Sieć hydrograficzną gminy uzupełniają liczne rowy melioracyjne. Na terenie gminy brak jest cieków płynących w naturalnych korytach. W toku wieloletnich działań hydromelioracyjnych, obydwa potoki i ich liczne dopływy zostały skanalizowane i ich główną rolą jest obecnie sprawne odprowadzanie nadmiaru wód z obszarów leśnych i terenu osady kobiórskiej. Brak jest cieków o naturalnych korytach. Przy większych opadach lub gwałtownych roztopach Korzeniec i jego dopływy zalewają doliny. Problem zalewań i podtopień łagodzą zbiorniki retencyjne usytuowane na Korzeńcu. Na analizowanym obszarze występuje kilkadziesiąt zbiorników wód powierzchniowych[4].

Tabela 8 Cieki wodne obejmujące swoim zasięgiem obszar Gminy Kobiór.

Nazwa cieku	Długość całkowita [m]	Długość w granicach gminy Kobiór [m]
Dopływ spod Chałup	4 626,42	3 832,00
Dopływ w Kobiórze	4 122,22	877,72
Korzenica	22 709,30	9 049,26
Stara Gostynia	7 644,39	2 075,37
Swornica	6 386,76	6 276,36
Korzeniec	5 968,46	25,31

źródło: RZGW w Gliwicach

[4] Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kobiór na lata 2022÷2025 z uwzględnieniem perspektywy lat 2026÷2029

Rysunek 6. Wody powierzchniowe na tle Gminy Kobiór.

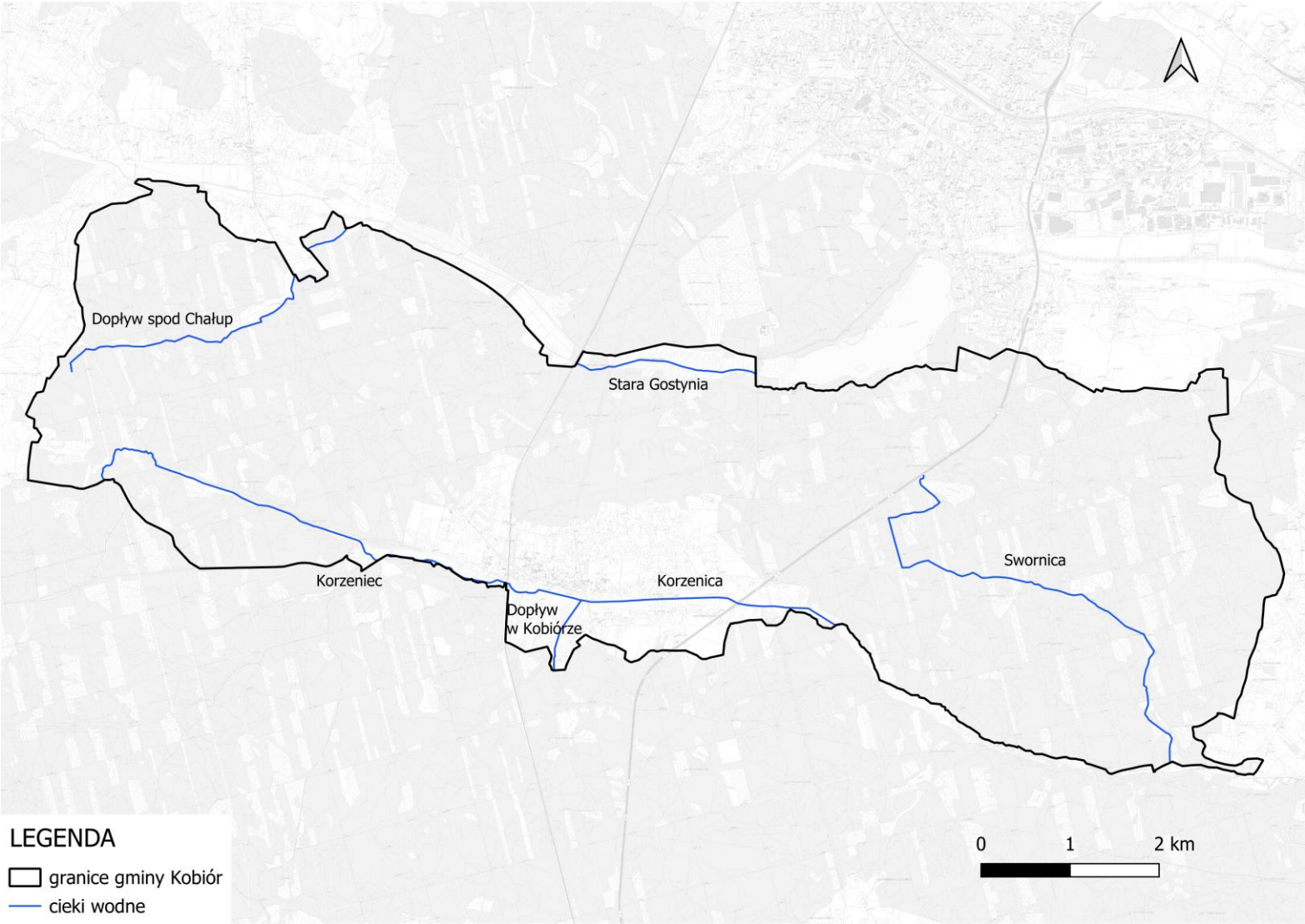

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez RZGW w Gliwicach

Jakość wód powierzchniowych

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMŚ) wynika z m.in. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne. Zgodnie z ust. 3 tego artykułu, badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów biologicznych, fizykochemicznych, chemicznych (w tym substancji priorytetowych w matrycy będącej wodą) należą do kompetencji inspekcji ochrony środowiska. W zakresie obowiązków leży również prowadzenie obserwacji elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego. Stan ichtiofauny jako jednego z biologicznych elementów jakości wód jest badany przez wykonawców zewnętrznych, a jego ocena jest przekazywana do GIOŚ. Badania substancji priorytetowych, dla których określono środowiskowe normy jakości we florze i faunie, są zlecane przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Zgodnie z ustawą Prawo wodne, wyróżnia się jednolite części wód powierzchniowych naturalne, dla których określa się stan ekologiczny i jednolite części wód powierzchniowych silnie zmienione i sztuczne, dla których określa się potencjał ekologiczny. Ocena stanu JCWP jest prowadzona na podstawie wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego oraz na podstawie wyników klasyfikacji stanu chemicznego.

W celu wykonania klasyfikacji stanu ekologicznego lub potencjału ekologicznego dokonuje się interpretacji wyników badań elementów biologicznych, fizykochemicznych, w tym specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych oraz elementów hydromorfologicznych, w odniesieniu do wartości granicznych klas jakości, określonych w odpowiednich przepisach dla poszczególnych wskaźników jakości wód.

Zgodnie z ustawą – Prawo wodne, realizacja monitoringu wód powierzchniowych ma na celu m.in. pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami i oceny osiągnięcia celów środowiskowych przypisanych jednolitym częściom wód powierzchniowych, czyli oddzielnym i znaczącym elementom wód powierzchniowych, takim jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny; sztuczny zbiornik wodny; struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części; morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne.

W poniższej tabeli zestawiono informacje na temat stanu JCWP obejmujących obszar Gminy Kobiór.

Tabela 9. Ocena stanu JCWP Gminy Kobiór.

Aktualny Kod JCWP	Aktualna Nazwa JCWP	Poprzedni kod JCWP	Poprzednia nazwa JCWP	Rok najnowszych badań	Kod Ppk	Ppk	Potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan wód
RW200011211899	Gostynia od Starej Gostyni do ujścia	RW200019211899	Gostynia od starego koryta do ujścia	2021	PL01S1301_1691	Gostynia - ujście do Wisły	zły stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
RW200010211851	Gostynia od źródeł do Starej Gostyni wraz ze Starą Gostynią	RW2000162118349	Potok	2021	PL01S1301_1685	Potok - Rów S ujście do Gostyni	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
		RW200017211829	Zgoński Potok	2020	PL01S1301_4005	Zgoński Potok - Zgoń, ul. Akacjowa	umiarkowany potencjał ekologiczny	-	zły stan wód
		RW200017211849	Potok Zwakowski	2020	PL01S1301_1686	Potok Zwakowski - ujście do Gostyni	umiarkowany potencjał ekologiczny	-	zły stan wód
		RW200017211851	Gostynia do starego koryta	2021	PL01S1301_1687	Gostynia - m.Paprocany	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
		RW200017211852	Stare koryto Gostyni i jez. Paprocańskie	Ocena stanu dokonana metodą przeniesienia			słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
RW200010211689	Korzenica	PLRW200017211689	Korzenica	2021	PL01S1301_1683	Korzenica - ujście do Pszczynki	zły stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód

źródło: GIOŚ

* W roku 2022 wprowadzono nowy podział JCWP jako wynik weryfikacji i aktualizacji granic zlewni JCWP oraz weryfikacji i aktualizacji typologii wód wraz z określeniem warunków referencyjnych dla nowych typów wód. Część poprzednio wydzielonych JCWP uległa scaleniu.

Wody podziemne

Według Mapy Hydrogeologicznej w skali 1:200000 ark. Gliwice cały teren Gminy Kobiór wchodzi w skład Podregionu Przedkarpacko-Śląskiego (XXII 7). W podregionie Przedkarpacko-Śląskim główny poziom użytkowy w utworach czwartorzędu wypełniają piaski i żwiry. Gmina Kobiór jest zlokalizowana w obrębie JCWPd nr 156 oraz 145.

Tabela 10. Charakterystyka JCWPd w obrębie których zlokalizowana jest Gmina Kobiór.

Numer JCWPd	156	145
Kod JCWPd	GW2000156	GW2000145
Powierzchnia [km^2]	370,09	345,86
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	Małej Wisły	Małej Wisły
Obszar bilansowy	Mała Wisła do ujścia Przemszy, Górna Odra (Odra po Koźle)	Mała Wisła do ujścia Przemszy, Przemsza, Górna Odra (Odra po Koźle), Kłodnica
Zidentyfikowane presje znaczące. Wynik analizy znaczących oddziaływań – JCWPd	presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem i gospodarką komunalną, pobór punktowy z ujęć wód podziemnych oraz odwodnienia wyrobisk górniczych (rejon GZW)	pobór na potrzeby odwodnienia wyrobisk górniczych (rejon GZW), presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem i gospodarką komunalną
Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWPd	ilościowa, chemiczna_A	ilościowa, chemiczna_A
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	zagrożona ilościowo i chemiczne	zagrożona ilościowo i chemiczne

źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna

Rysunek 7. Jednolite części wód podziemnych na tle Gminy Kobiór.

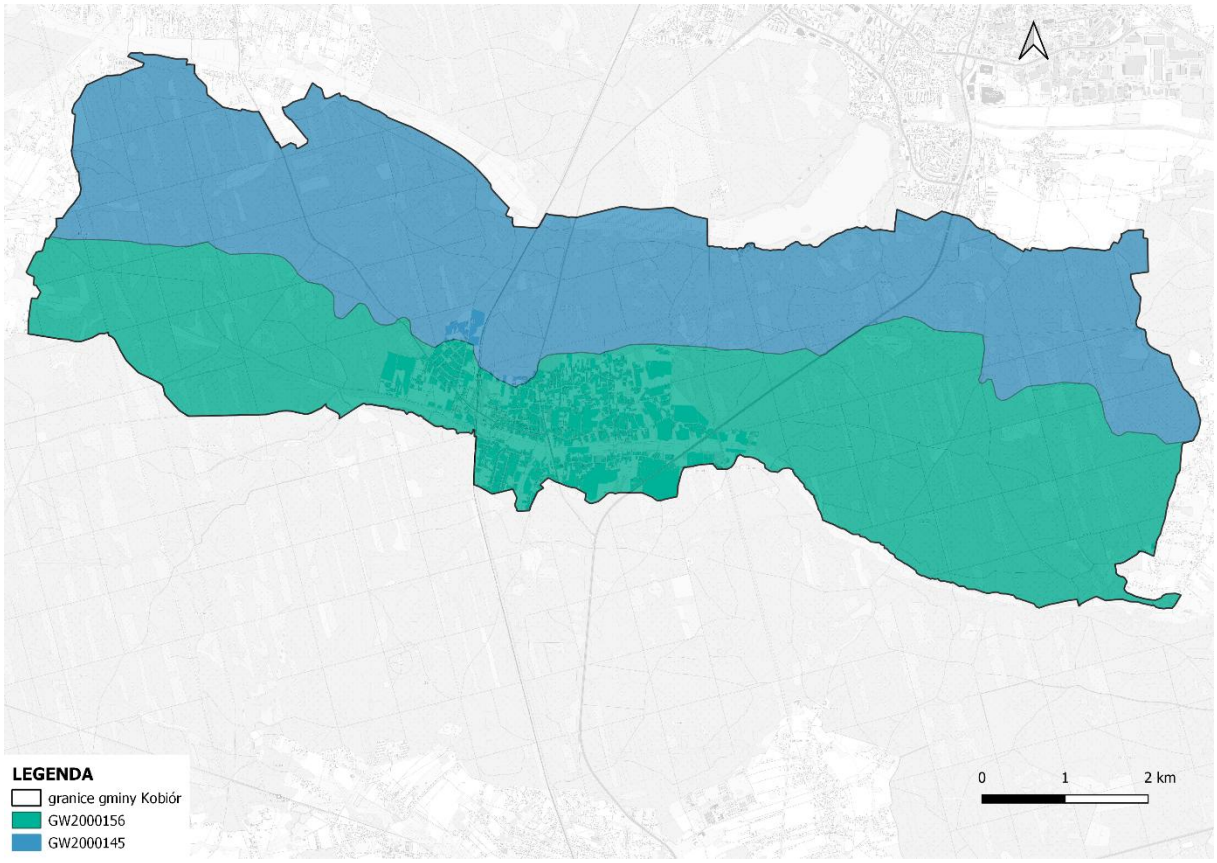

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Obszar Gminy Kobiór nie znajduje się w granicach żadnego głównego zbiornika wód podziemnych.

Jakość wód podziemnych

Informacje na temat oceny stanu jakości wód podziemnych JCWPd, w obrębie których znajduje gmina Kobiór, przeprowadzonej w roku 2022, przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 11. Wyniki oceny stanu wód podziemnych dla JCWPd obejmujących obszar Gminy Kobiór.

Nr JCWPd	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Status	Zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych
145	słaby	dobry	słaby	zagrożona ilościowo i chemiczne
156	dobry	dobry	dobry	zagrożona ilościowo i chemiczne

źródło Ocena stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2022.

5.4.4. Zagrożenie powodziami oraz podtopieniami

Pod pojęciem powodzi rozumie się czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem wezbrania wody w systemach kanalizacyjnych.

Jako podtopienie klasyfikuje się pojawienie się wód podziemnych blisko powierzchni terenu, w związku z piętrzeniem się wód podziemnych, na skutek podnoszenia się zwierciadła wód w ciekach i zbiornikach powierzchniowych.

Zgodnie z danymi PGW WP, na terenie Gminy Kobiór, nie występują obszary zagrożone powodzią. Znikomy obszar narażony jest na występowanie podtopień.

Rysunek 8. Podtopienia na terenie gminy Kobiór.

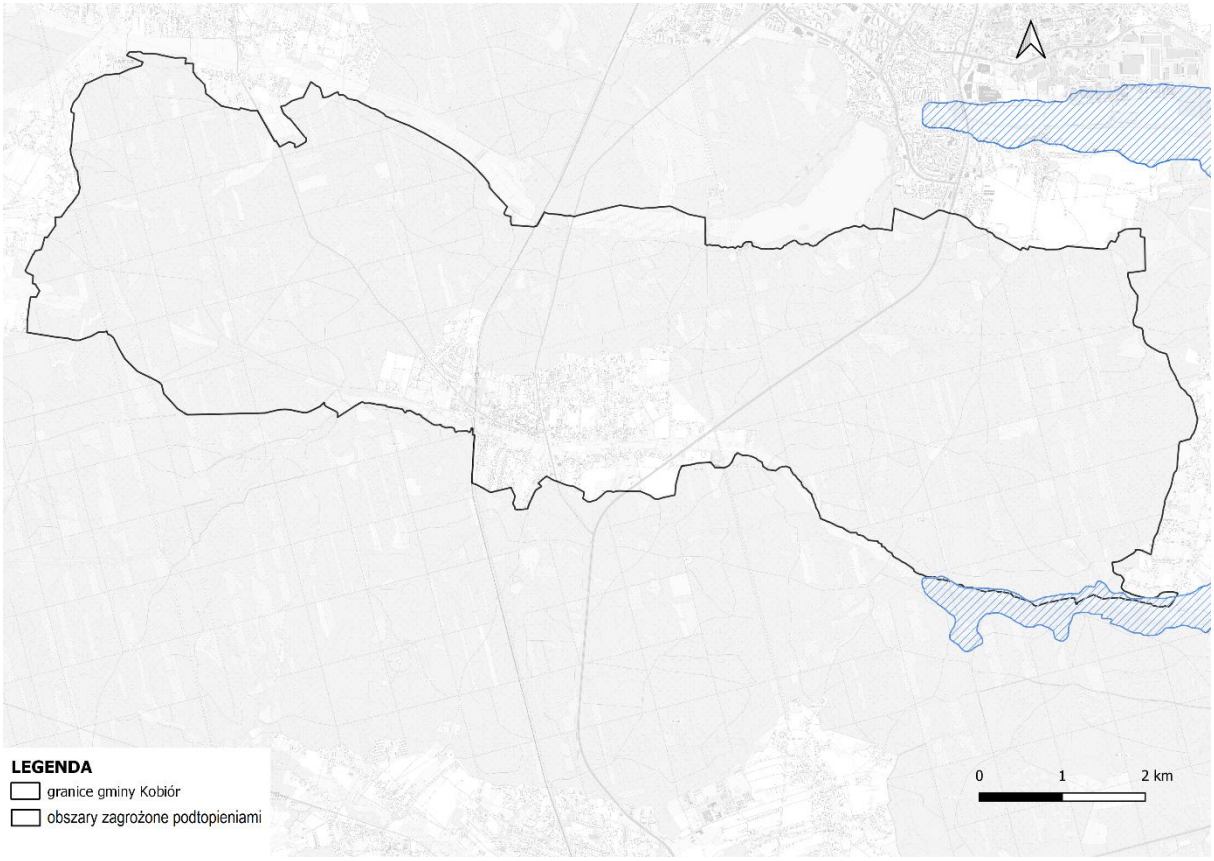

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

5.4.5. Zagrożenie suszą

<u>Susza</u>

Susza jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym i oznacza dostępność wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu. Ze względu na warunki meteorologiczne i klimatyczne, problemy rolnicze, warunki hydrologiczne i skutki gospodarcze wyróżnia się kolejne etapy rozwoju suszy:

- **Susza atmosferyczna** - Występuje, kiedy mamy do czynienia z deficytem opadów. Zwana również suszą meteorologiczną. Jest to pierwszy etap rozwoju zjawiska

suszy. Pojawia się wówczas, gdy opady występują poniżej średniej wieloletniej lub jest ich całkowicie brak. Bezpośrednim skutkiem niedoboru opadów jest narastający w czasie niedosyt wilgotności, ujawniający się szczególnie intensywnie w ciepłej porze roku, wzmagający intensywne parowanie oraz ewapotranspirację (wskaźnik klimatyczny mówiący o tym, jak szybko mogłoby zachodzić parowanie, gdyby dostępność wody była wystarczająca). Powyższe prowadzi do naruszenia zasobów wód glebowych i powierzchniowych. W zależności od warunków środowiska przyrodniczego, jego zmienności przestrzennej oraz zagospodarowania i zapotrzebowania na wodę, susza atmosferyczna może aktywować kolejno suszę rolniczą, hydrologiczną oraz hydrogeologiczną. W Polsce ten rodzaj suszy monitorowany jest przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy (IMGW-PIB).

- **Susza rolnicza** - Pojawia się, gdy wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie. Zwana również suszą glebową. Jest bezpośrednią konsekwencją wydłużającej się suszy atmosferycznej. Definiowana jako okres, w którym wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb roślin w profilu glebowym i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie. Zaznaczyć należy, iż nie każdy okres bezopadowy i jednoczesny spadek wilgoci glebowej jest suszą rolniczą. Warunkiem zaistnienia suszy rolniczej jest wystąpienie zmian w stanie roślinności, tj. wystąpienia objawów stresu wodnego, spadku w biomasie i ograniczeń plonowania. Czas wystąpienia deficytu zasobów wodnych w glebie oraz ich dotkliwość zależą bezpośrednio od właściwości retencyjnych gleby – są zatem zmienne w czasie oraz w przestrzeni, stosownie do rozkładu przestrzennego typów gleb. Susza rolnicza prowadzi do wytworzenia strat bezpośrednich w ekosystemach naturalnych, ale przede wszystkim skutkuje stratami w produkcji rolnej i leśnej. W Polsce ten rodzaj suszy monitorowany jest przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy (IUNG-PIB).
- **Susza hydrologiczna** - Przejawia się długotrwałym obniżeniem ilości wody w rzekach i jeziorach. Zwana również „niżówką hydrologiczną". Dotyczy wód powierzchniowych. Występuje wtedy, kiedy przepływ w rzekach spada poniżej przepływu średniej wartości wieloletniej. Jest to okres obniżonych zasobów wód powierzchniowych w stosunku do średniej wartości z wielolecia. Susza hydrologiczna to kolejny etap pogłębiającej się suszy atmosferycznej i rolniczej. W Polsce ten rodzaj suszy monitorowany jest przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy (IMGW-PIB).
- **Susza hydrogeologiczna** - Susza definiowana jako długotrwałe obniżenie zasobów wód podziemnych. Zjawisko tego rodzaju suszy jest zwykle poprzedzone powyższymi rodzajami suszy. Wstępna faza objawia się m.in. wysychaniem studni. W Polsce ten rodzaj suszy monitorowany jest przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-PIB).[5]

Zagrożenie poszczególnymi rodzajami suszy dla obszaru Gminy Kobiór, na podstawie Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy, przedstawione zostało poniżej.

[5] www.gov.pl/web/susza/susza

Rysunek 9. Zagrożenie suszą atmosferyczną dla Gminy Kobiór.

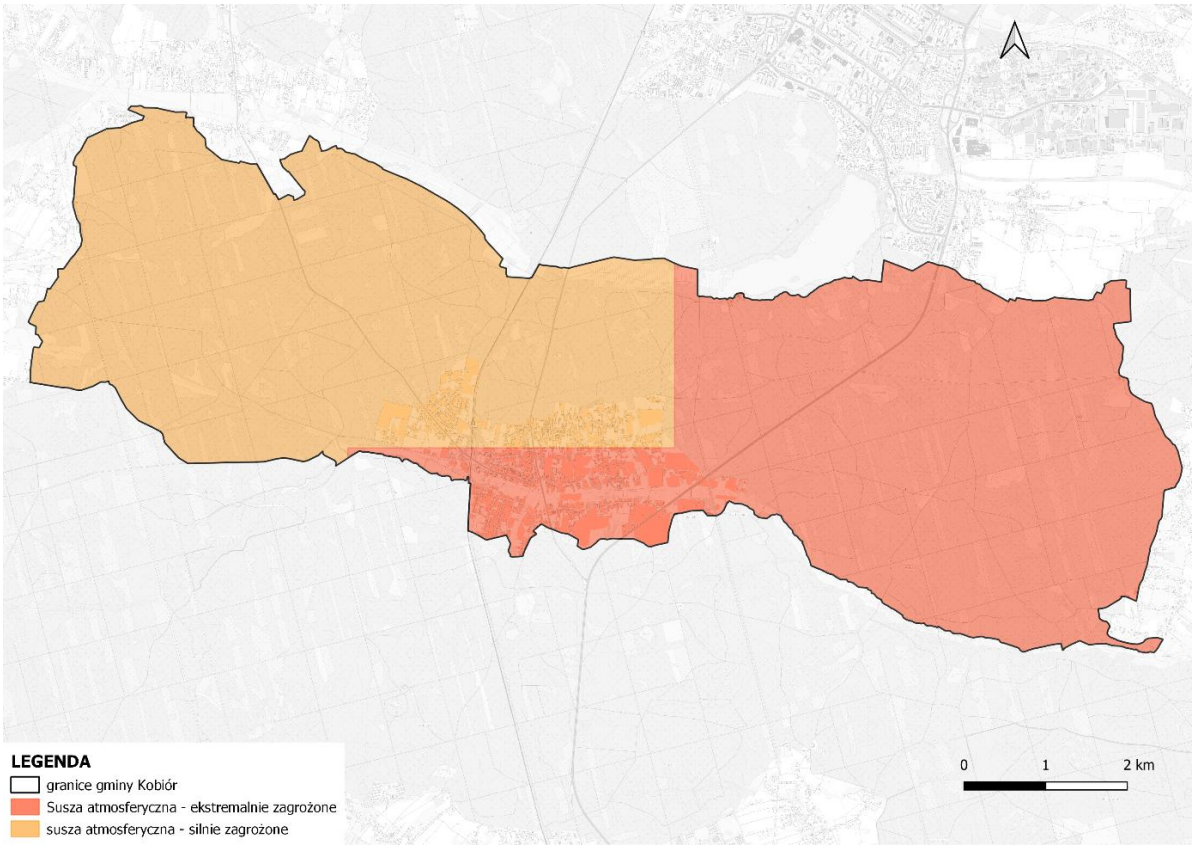

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

Rysunek 10. Zagrożenie suszą hydrologiczną dla obszaru Gminy Kobiór.

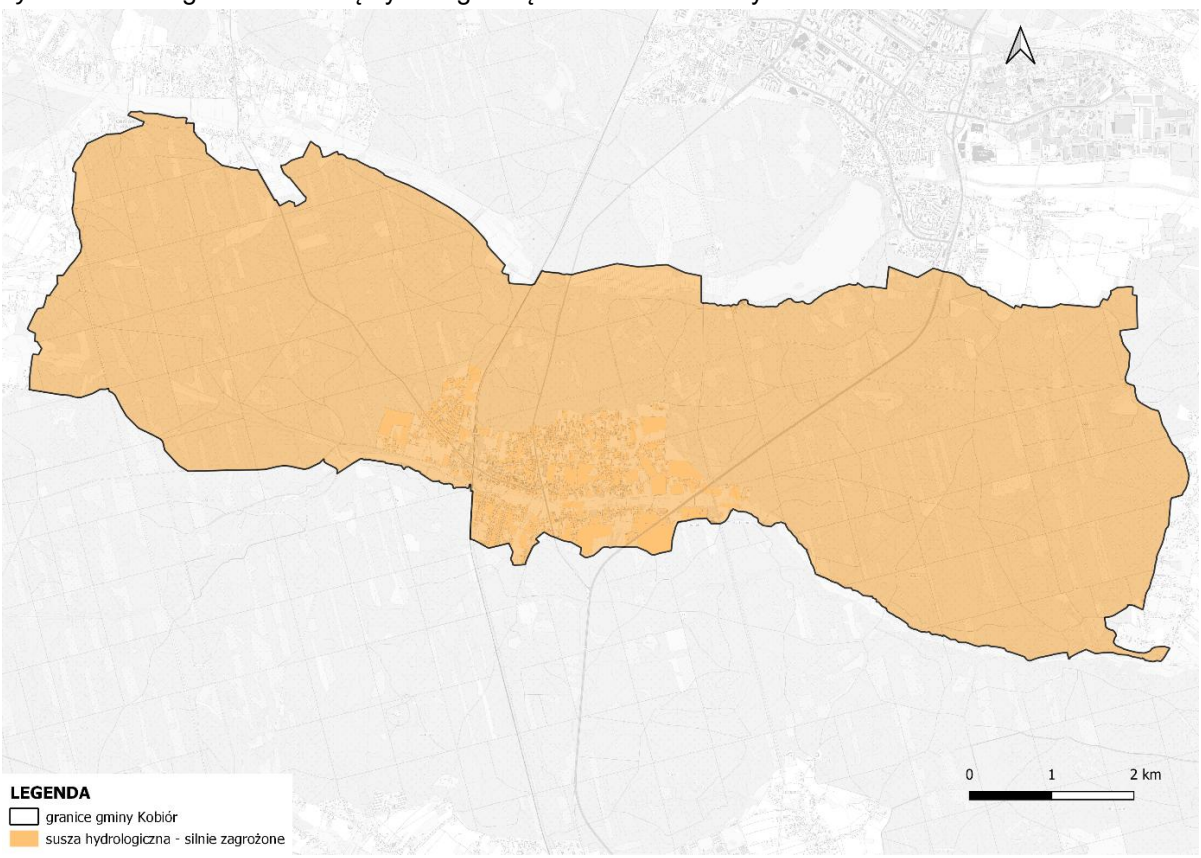

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

Rysunek 11. Zagrożenie suszą hydrogeologiczną dla obszaru Gminy Kobiór.

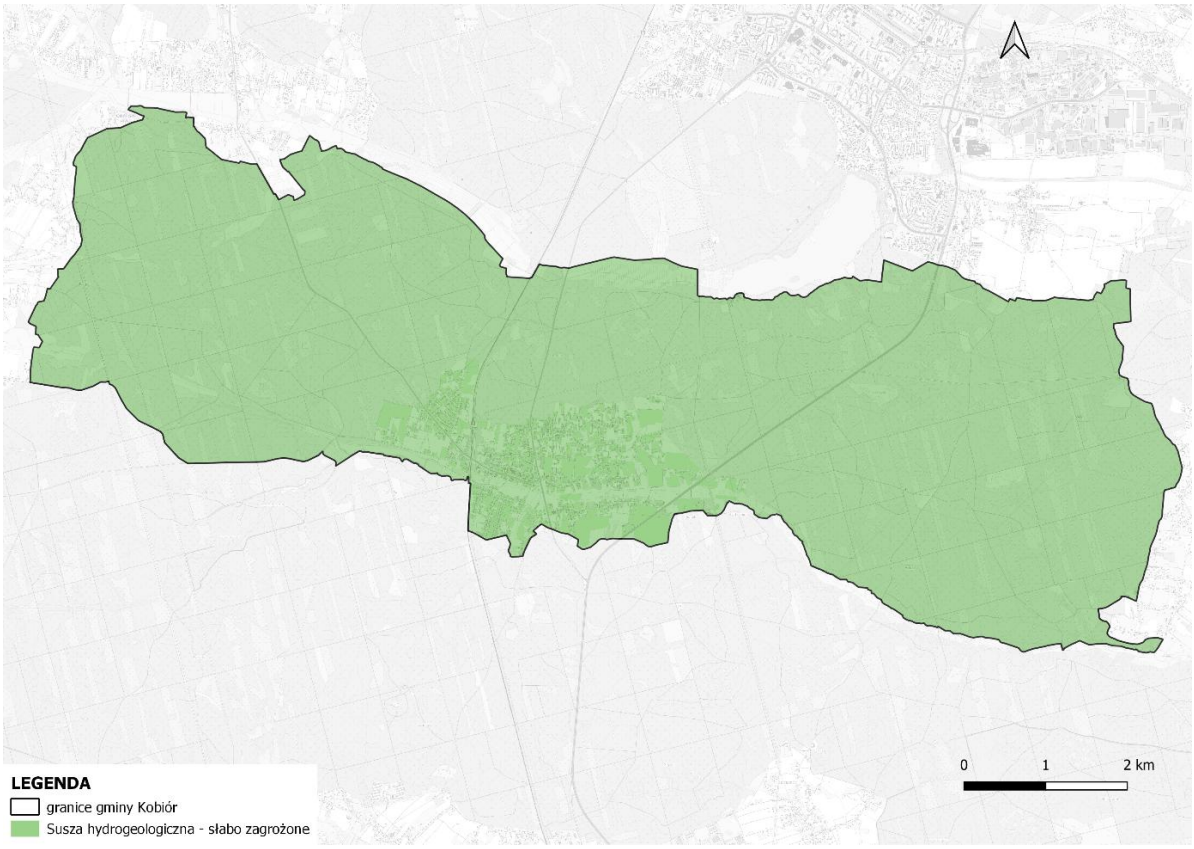

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

Rysunek 12. Zagrożenie suszą rolniczą dla obszaru Gminy Kobiór.

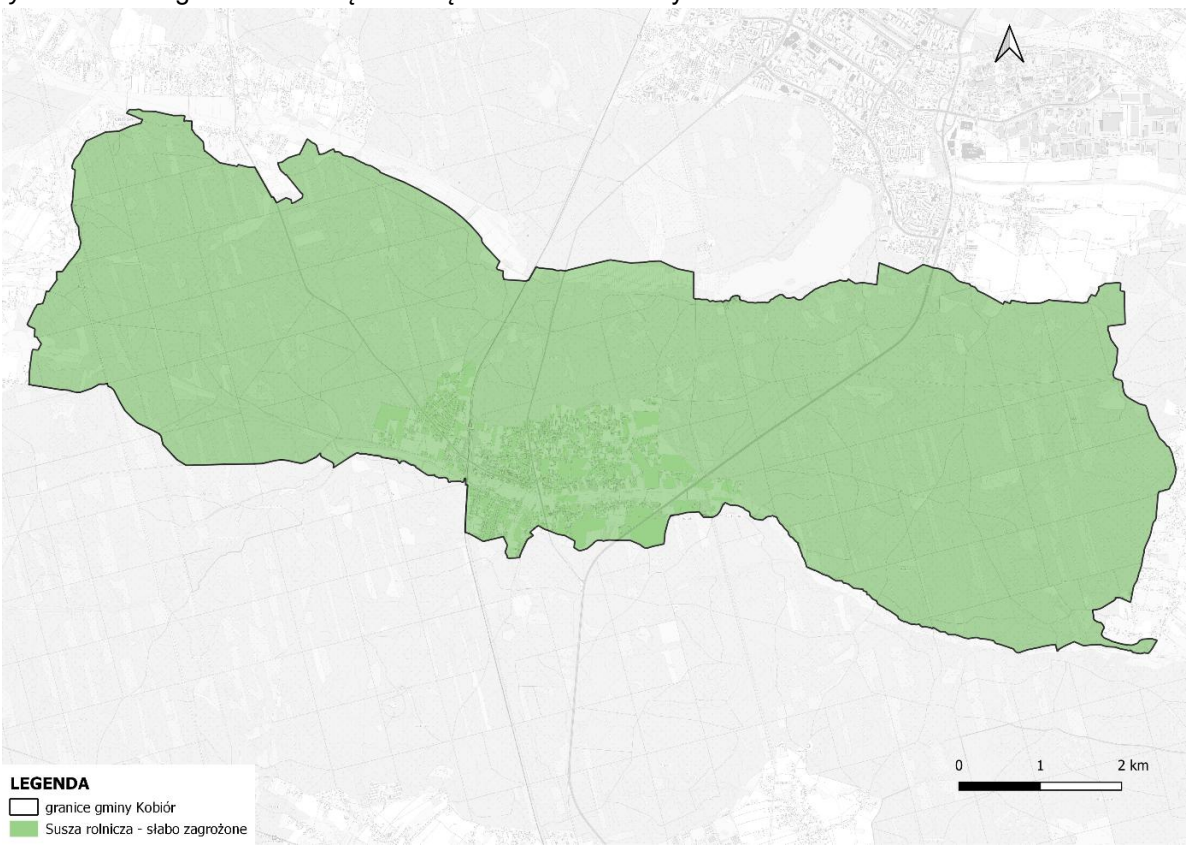

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

Rysunek 13. Łączne zagrożenie suszą dla obszaru Gminy Kobiór.

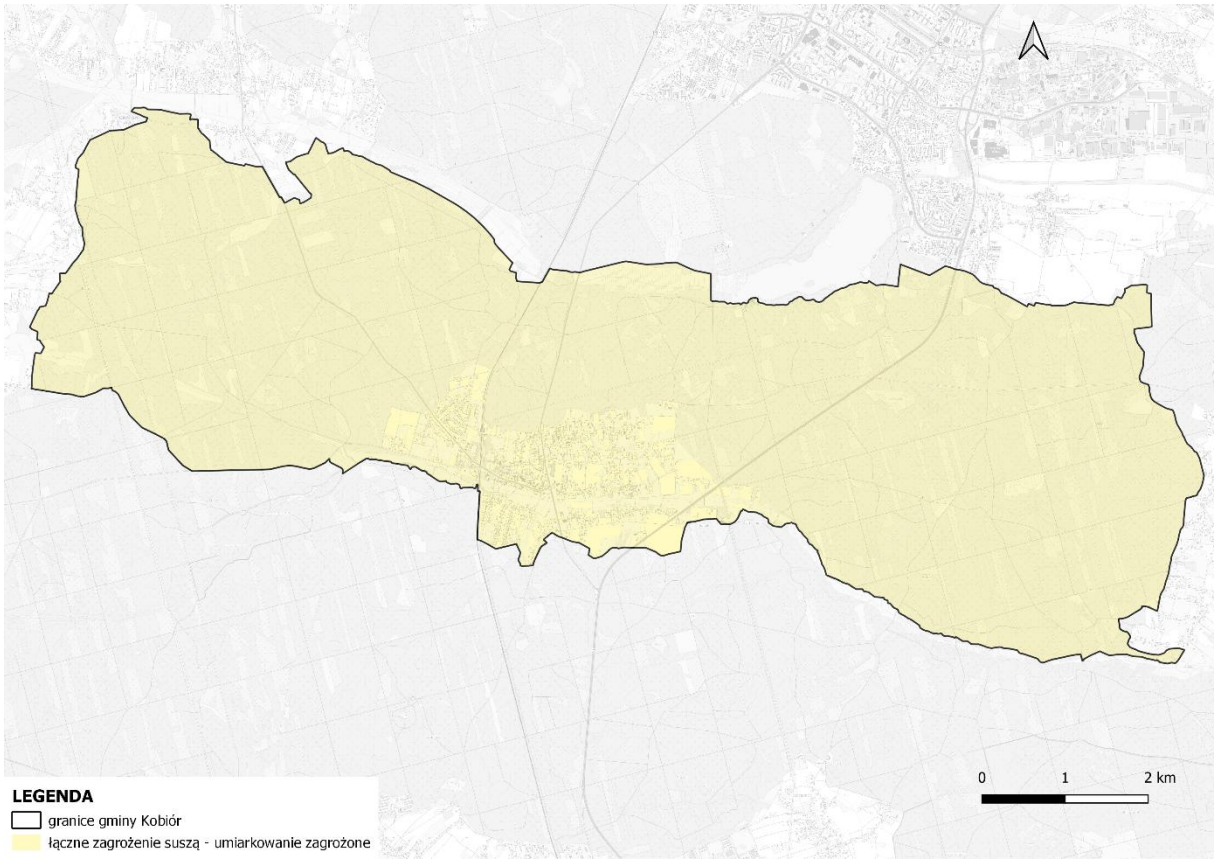

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

Jak wynika z powyższych map, teren Gminy Kobiór narażony jest na występowanie suszy atmosferycznej i hydrologicznej. Ogółem stwierdza się, że zagrożenie suszą analizowanego obszaru jest umiarkowane.

5.4.6. Gospodarka wodno-ściekowa

Zaopatrzenie w wodę realizowane jest przez RPWiK Tychy za pośrednictwem GPW Katowice S.A. z powierzchniowego ujęcia wody zlokalizowanego na zbiorniku goczałkowickim (tam też mieści się stacja uzdatniania).

Łączna długość eksploatowanej sieci wodociągowej na terenie gminy Kobiór według stanu na dzień 31.12.2023 r. wynosiła 45,3 km i korzystało z niej 98,8 % mieszkańców. W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę sieci wodociągowej na terenie gminy Kobiór.

Tabela 12. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Kobiór.

Wskaźnik	Jednostka	Rok		
		2021	2022	2023
Długość eksploatowanej sieci wodociągowej	km	41,5	45,2	45,3
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 299	1 334	1 357
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	os.	5 020	5 063	5 041
Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	%	98,7	98,8	98,8
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam^3	146,8	149,2	150,8
Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na1 mieszkańca	m^3	28,9	29,1	29,6
Awarie sieci wodociągowej	[szt.]	9	49	49

źródło: GUS, stan na 31.12.2023 r.

W poniższej tabeli zestawiono pozwolenia wodnoprawne w zakresie poboru wód, które zostały udzielone względem Gminy Kobiór zgromadzone w rejestrze publicznym PGW WP.

Tabela 13. Pobór wód na terenie gminy Kobiór.

Data decyzji	Znak decyzji	Organ wydający	Data obowiązywania decyzji	Opis
28.02.2022	GL.ZUZ.2.4210.897.2021.EN	Dyrektor Zarządu Zlewni w Katowicach	27.02.2052	pobór wód podziemnych z utworów czwartorzędowych za pomocą studni S-1/Z zlokalizowanej na działce o numerze ewidencyjnym 1618/142 obręb 0001 Kobiór, gm. Kobiór, powiat pszczyński, województwo śląskie
06.09.2022	GL.ZUZ.2.4210.210.2022.MS		05.09.2042	pobór wód powierzchniowych z potoku Korzeniec w km. 15+650, do uzupełniania strat w zespole trzech zbiorników wodnych zlokalizowanych w Kobiórze w rejonie ul Leśników, wynikających z poboru wody na cele przeciwpożarowe lasów, przesiąki, unoszenie i parowanie
08.04.2024	GL.ZUZ.2.4210.897.2021.EN		-	-
17.01.2008	RO.6223-60/07/08	Starosta Pszczyński	16.01.2028	pobór wód powierzchniowych
25.06.2007	RO.6223-29/07		26.06.2027	pobór wód powierzchniowych
02.04.2007	RO.6223-1/07		03.04.2027	pobór wód powierzchniowych
12.12.2007	RO.6223-49/07		11.12.2027	pobór wód powierzchniowych
17.12.2009	RO.6223-44/09		17.12.2029	pobór wód powierzchniowych
12.12.2007	RO.6223-50/07		11.12.2027	pobór wód powierzchniowych
17.01.2008	RO.6223-59/07/08		16.01.2028	pobór wód powierzchniowych

źródło: PGW WP RZGW w Katowicach

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, z późn. zm.) zapewnieniu odpowiedniej jakości wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ochronie zasobów wodnych, służy ustanawianie:

1) stref ochronnych ujęć wody, zwanych dalej "strefami ochronnymi";

2) obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych, zwanych dalej "obszarami ochronnymi".

Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych obejmuje obszar zasilania ujęcia wody. Strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ustanawia się dla każdego ujęcia wody, z wyłączeniem ujęć wody służących do zwykłego korzystania z wód. Na terenie gminy Kobiór nie występują strefy ochronne ujęć wód.
W granicach gminy nie zostały wyznaczone strefy ochronne ujęć wody. W granicach gminy nie zostały wyznaczone strefy ochronne wód śródlądowych

Ścieki z terenu objętego kanalizacją trafiają na gminną oczyszczalnię mechaniczno – biologiczną „Wschód" zlokalizowaną w południowo – wschodniej części gminy, nad lewym brzegiem Korzeńca.

Pod koniec 2023 roku łączna długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Kobiór wynosiła 35,0 km i korzystało z niej 86,9% mieszkańców gminy. Ogólną charakterystykę sieci kanalizacyjnej oraz ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych po oczyszczeniu z ubiegłych lat zebrano w poniższej tabeli.

Tabela 14. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Kobiór.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Rok		
			2021	2022	2023
1.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	35,0	35,0	35,0
2.	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 210	1 239	1 273
3.	Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam^3	164,0	162,0	152,0
4.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności	%	86,2	86,5	86,9
5.	Awarie sieci kanalizacyjnej	szt.	11	7	8
6.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	os.	4 382	4 434	4 432
7.	Ludność korzystająca z oczyszczalni	os.	5 014	4 950	4 915
8.	Wielkość oczyszczalni komunalnych w RLM	os.	1 916	1 916	1 916
9.	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi w ciągu roku	dam^3	253,0	243,0	260,0
10.	**Ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych po oczyszczeniu**				
	BZT_5	kg/rok	2 429	1 756	3 055
	ChZT	kg/rok	14 497	11 363	12 069
	Zawiesina ogólna	kg/rok	1 708	2 170	2 951

źródło: GUS, stan na 31.12.2023 r.

Na terenie gminy Kobiór część mieszkańców korzysta ze zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Według danych GUS, w 2023 roku, w gminie zlokalizowanych było 31 zbiorników bezodpływowych oraz 27 przydomowych oczyszczalni ścieków.

5.4.7. Hałas

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2024 r., poz. 54), podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem są następujące:

- emisja - wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio energie do powietrza, wody lub ziemi, związane z działalnością człowieka (takie jak hałas czy wibracje),
- hałas - dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz,
- poziom hałasu - równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 117 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2024 r., poz. 54). W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasu komunikacyjnego, Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych hałasu. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasu komunikacyjnego zależy od wartości poziomu równoważnego L_{Aeq} i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość $L_{Aeq} < 52$ dB
- średnia uciążliwość 52 dB $< L_{Aeq} <$ 62 dB
- duża uciążliwość 63 dB $< L_{Aeq} <$ 70 dB
- bardzo duża uciążliwość $L_{Aeq} > 70$ dB

Kryteria dopuszczalności hałasu drogowego określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 r., poz. 112). Dla rodzajów terenu, wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny szpitali, szkoły, tereny rekreacyjno – wypoczynkowe i uzdrowiska), ustalono dopuszczalny równoważny poziom hałasu L_{AeqD} w porze dziennej i L_{AeqN} w porze nocnej. Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób jego zagospodarowania. Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – 50 65 dB, w porze nocnej 45–56 dB. Dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 15. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	$L_{Aeq\ D}$ przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	$L_{Aeq\ N}$ przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	$L_{Aeq\ D}$ przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	$L_{Aeq\ N}$ przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
a) Obszary A ochrony uzdrowiskowej b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży** c) Tereny domów opieki d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami rzemieślniczymi c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe poza miastem d) Tereny zabudowy zagrodowej	65	56	55	45

* Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

** W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

W strategicznych mapach hałasu oraz programach ochrony środowiska przed hałasem stosowane są wskaźniki L_{DWN} oraz L_N:

- L_{DWN} - długookresowy średni poziom dźwięku, wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (od godz. 6.00 do godz. 18.00), pory wieczoru (od godz. 18.00 do godz. 22.00) oraz pory nocy (od godz. 22.00 do godz. 6.00);
- L_N - długookresowy średni poziom dźwięku wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00).

Na terenie Gminy Kobiór głównym źródłem hałasu drogowego są:

- Droga krajowa nr 1, km od 570+045 do 575+302;
- Drogi wojewódzkie:
  - Droga wojewódzka nr 928;
- Drogi powiatowe:
  - Droga nr 4146 S: #DW 928 - ul. Przelotowa - gr. Pow. Tychy o dł. 2 667 mb;
  - Droga nr 4151 S: gr. M Suszec - ul. Leśników - #DW 928 o dł. 3 712 mb;
  - Droga nr 4147 S: #DW 928 - ul. Rodzinna - #DK 1 o dł. 2 261 mb;
- Drogi gminne
- Drogi inne.

Rysunek 14. Sieć drogowa Gminy Kobiór.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z bazy BDOT10k

Stan techniczny drogi krajowej DK1[6]:

- jezdnia prawa, km od 570+045 do 575+302, stan techniczny 38% stan prawidłowy (2,000 km), 62% stan ostrzegawczy (3,257 km);
- jezdnia lewa, km od 570+045 do 575+302, stan techniczny 24,8% stan prawidłowy (1,302 km), 75,2% stan ostrzegawczy (3,955 km).

Stan techniczny DW nr 928 podlega zmianie, gdyż droga jest w trakcie przebudowy. Planowany termin zakończenia robót przewidziany jest na kwiecień 2026r.

Stan techniczny dróg powiatowych[7]:

- 4151 S gr. miejscowości Suszec - ul. Leśników - #DW 928 – stan zły;
- 4146 S #DW 928 - ul. Przelotowa - gr. miejscowości Tychy – stan zły;
- 4147 S #DW 928 - ul. Rodzinna - #DK 1 – stan bardzo dobry.

W ostatnich latach nie prowadzono, w ramach PMŚ, badań poziomów hałasu drogowego na obszarze Gminy Kobiór. Na terenie Gminy Kobiór brak jest punktów monitoringu hałasu. Należy zakładać, że problem hałasu w gminie Kobiór istnieje przede wszystkim wzdłuż głównych dróg. Głównym źródłem hałasu, oddziałującym na mieszkańców południowo-wschodniej części osady, jest ruch samochodowy na drodze krajowej DK1. Na poniższej mapce przedstawiono zasięg oddziaływania akustycznego drogi krajowej DK1 wyrażony wskaźnikiem imisji L_{DWN} wg pomiarów z roku 2020. Oddziaływanie obejmuje wschodnią część zurbanizowanego obszaru gminy, tzw. polany kobiórskiej.

Rysunek 15. Oddziaływanie akustyczne drogi krajowej DK1 wyrażony wskaźnikiem imisji L_{DWN} wg pomiarów z roku 2020

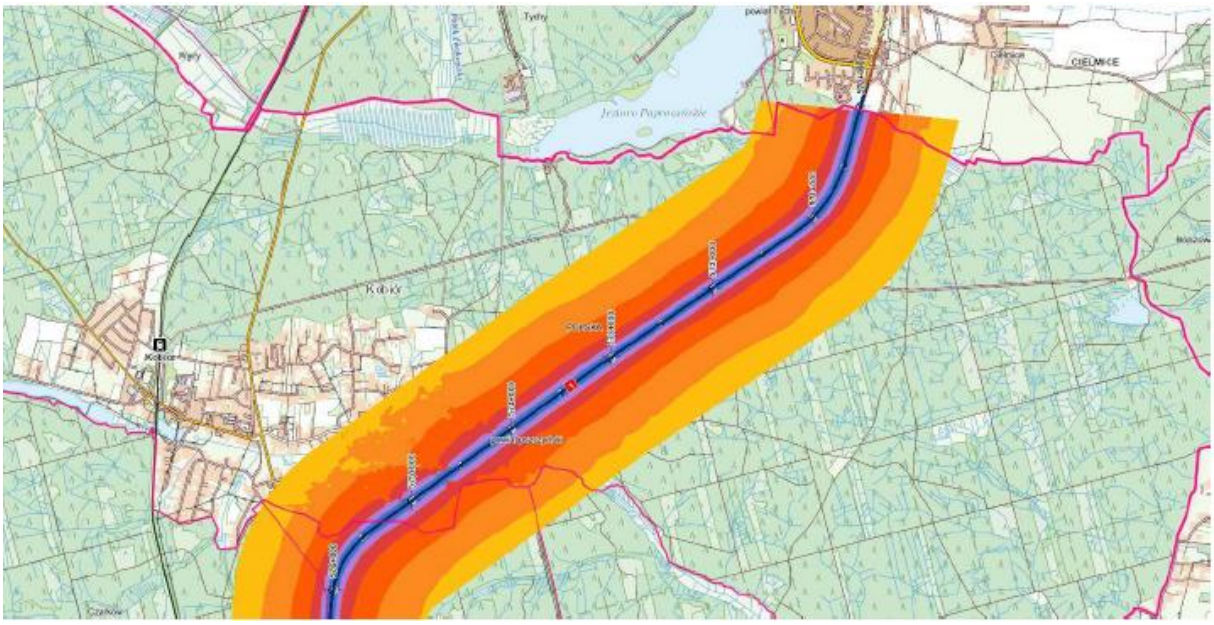

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kobiór na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy lat 2026-2029

[6] Źródło: GDDKiA w Katowicach
[7] Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg w Pszczynie

Teren gminy Kobiór został objęty także strategiczną mapą hałasu wykonaną na zlecenie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w 2022 roku, dla Drogi Krajowej nr 1 na odcinku: od Tychy/ gr. miasta/ - do Kobiór/DW928/, zarządzanej przez Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad w Katowicach. Analiza przeprowadzonego mapowania akustycznego wykazała, że zabudowa mieszkaniowa znajdująca się we wskazanej lokalizacji znajduje się na terenie zagrożonym hałasem drogowym dla wskaźników L_{DWN} oraz L_N. Klasy przekroczeń wartości dopuszczalnych poziomów hałasu dla wskaźnika L_{DWN} i L_N zawierają się w przedziałach: 1-5 dB, 5,1-10 dB oraz 10,1-15 dB, w zależności od położenia zabudowy mieszkaniowej[8].

Nie mniejsze uciążliwości występują wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 928, tym bardziej że na wielu odcinkach zabudowa mieszkaniowa przylega bezpośrednio do drogi. Najgorsza sytuacja panuje na odcinku ulicy Przelotowej, w rejonie skrzyżowania ulic Centralnej i Przelotowej, a także przy ulicy Kobiórskiej (jako droga powiatowa nr 14566). Odbywa się po nich zarówno transport osobowy jak ciężarowy. Do pogorszenia sytuacji przyczyniają się liczne skrzyżowania drogi wojewódzkiej z drogami gminnymi oraz nienajlepszy stan techniczny tych ostatnich.

Zgodnie z danymi zawartymi w bazie EHAŁAS (baza zawiera wyniki pomiarów hałasu przekazany do WIOŚ lub RWMŚ), na terenie gminy Kobiór w 2022 r. wykonano strategiczną mapę hałasu dla drogi wojewódzkiej nr 928 na odcinku: od Gostyń/Przejście: ul. Łączników – ul. Przelotowa – do Kobiór/DK1/ zarządzanej przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach. Pomiary hałasu drogowego zostały wykonane w 2 punktach pomiarowych. Na podstawie uzyskanych wyników stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w punkcie P39 (ul. Centralna 111)- P40 (ul. Ołtuszewskiego 3) dla pory dnia (LAeq D) w przedziale 6,7-7,8 dB oraz dla pory nocy (LAeq N) w przedziale 5,4-6,5 dB[9].

Hałas kolejowy

Przez Gminę Kobiór przebiega fragment linia kolejowa nr 139 relacji Katowice – Bielsko – Biała - Zwardoń.

[8] Źródło: https://www.gov.pl/web/gddkia/strategiczne-mapy-halasu-2022
[9] Źródło: https://zdw.katowice.pl/pl/9/1671692999/1671693289/0

Rysunek 16. Przebieg linii kolejowej nr 139 na tle Gminy Kobiór.

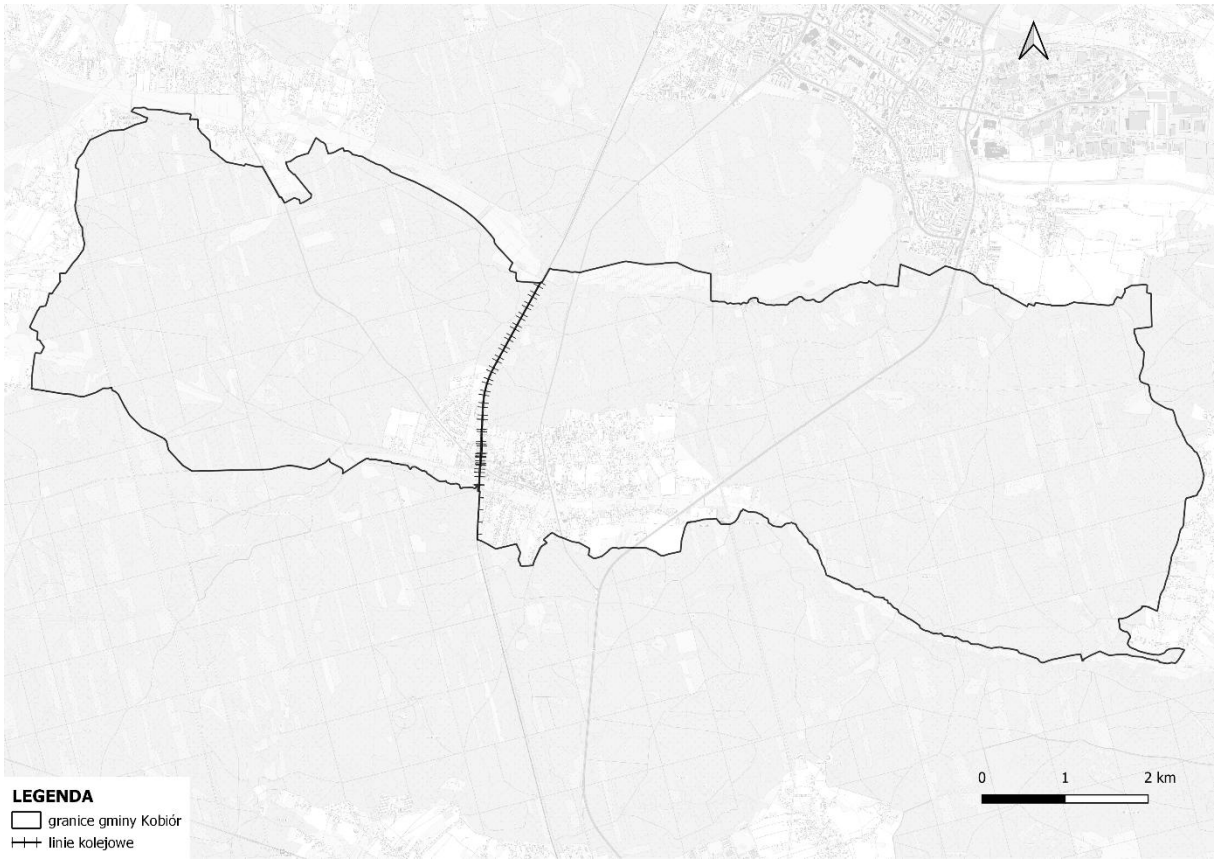

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z bazy BDOT10k

W ostatnich latach nie prowadzono, w ramach PMŚ, badań poziomów hałasu kolejowego na obszarze Gminy Kobiór. W 2022 roku na zlecenie PKP Polskie Linie Kolejowe S.A została sporządzona strategiczna mapa hałasu dla linii kolejowych po których przejeżdża ponad 30 tys. pociągów rocznie. Analiza przeprowadzonego mapowania akustycznego wykazała, że zabudowa mieszkaniowa znajdująca się na terenie gminy Kobiór, znajduje się na terenie zagrożonym hałasem drogowym dla wskaźników L_{DWN} oraz L_N. Klasy przekroczeń wartości dopuszczalnych poziomów hałasu dla wskaźnika L_{DWN} zawierają się w przedziale: 1-5 dB, a dla wskaźnika L_N w przedziałach: 1-5 dB, 5,1-10 dB, w zależności od położenia zabudowy mieszkaniowej[10].

Hałas przemysłowy

Źródłem hałasu przemysłowego jest eksploatacją instalacji lub urządzeń zawiązanych z działalnością przemysłową. Uciążliwość hałasu emitowanego z obiektów przemysłowych zależy między innymi od ich ilości, czasu pracy czy odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej. Zgodnie z zapisami ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. 2024 r., poz. 54) w przypadku stwierdzenia przez organ ochrony środowiska, na podstawie przeprowadzonych pomiarów, że poza zakładem przekroczone są dopuszczalne poziomy hałasu, organ ten wydaje decyzję o dopuszczalnym poziomie hałasu. Organem ochrony środowiska właściwym do wydania przedmiotowej decyzji co do zasady jest starosta, chyba że zachodzą przesłanki z art. 378 ust. 2-2a pkt 1i 2 ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz.

[10] Źródło: plk-sa.pl/files/public/user_upload/pdf/Ochrona_srodowiska/Halas_-_dane_opisowe/2022-06-30-woj_slaskie_V2_WCAG.pdf

U. 2024 r., poz. 54). Wówczas organem właściwym będzie regionalny dyrektor ochrony środowiska albo marszałek województwa.

Na terenie gminy Kobiór nie występuje przemysł, mogący być źródłem hałasu.

5.4.8. Zasoby przyrodnicze

Na terenie Gminy Kobiór występującą formą ochrony przyrody są pomniki przyrody. Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie (art. 40 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody). W tabeli poniżej znajduje się wykaz pomników w gminie.

Tabela 16. Pomniki przyrody na terenie gminy Kobiór.

Lp.	Data ustanowienia	Typ pomnika + rodzaj tworu	Gatunek drzewa	Wysokość [m]	Pierśnica [cm]	Obwód [cm]	Opis granicy	Akty prawne
1.	1956-08-30	Jednoobiektowy, drzewo	Dąb szypułkowy - *Quercus robur*	24	187	587	Rośnie przy ul. Leśników na terenie otwartym	Orzeczenie nr 00098 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 30.08.1956 r. Rozporządzenie Nr 32/2004 Wojewody Śląskiego z dnia 28 czerwca 2004 r. w sprawie wprowadzenia ochrony indywidualnej w drodze uznania za pomnik przyrody żywej drzewa gatunku dąb szypułkowy (*Quercus robur L.*) rosnącego w miejscowości Kobiór, gminie Kobiór
2.	1956-08-30	Jednoobiektowy, drzewo	Dąb szypułkowy - *Quercus robur*	24	193	606	Rośnie przy ul. Na kąty, jako drzewo przydrożne	Orzeczenie nr 00099 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 30.08.1956 r. Rozporządzenie nr 27/2004 Wojewody Śląskiego z dnia 23 czerwca 2004 r. w sprawie wprowadzenia ochrony indywidualnej w drodze uznania za pomnik przyrody żywej drzewa gatunku dąb szypułkowy (*Qercus robur L.*) rosnącego w miejscowości Kobiór, gminie Kobiór Rozporządzenie Nr 53/04 Wojewody Śląskiego z dnia 31 sierpnia 2004 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ochrony indywidualnej w drodze uznania za pomnik przyrody żywej drzewa gatunku dąb szypułkowy (*Quercus robur L.*)
3.	1956-08-30	Jednoobiektowy, drzewo	Dąb szypułkowy - *Quercus robur*	24	177	556	Rośnie przy ul. Centralnej	Orzeczenie nr 00100 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 30.08.1956 r. Rozporządzenie Nr 31/2004 Wojewody Śląskiego z dnia 28 czerwca 2004 r. w sprawie wprowadzenia ochrony indywidualnej w drodze uznania za pomnik przyrody żywej drzewa gatunku dąb szypułkowy (*Quercus robur L.*) rosnącego w miejscowości

Lp.	Data ustanowienia	Typ pomnika + rodzaj tworu	Gatunek drzewa	Wysokość [m]	Pierśnica [cm]	Obwód [cm]	Opis granicy	Akty prawne
								Kobiór, gminie Kobiór
4.	1992-10-23	Wieloobiektowy, grupa 22 drzew	Dąb szypułkowy - *Quercus robur* (7 szt.) Wiąz szypułkowy - *Ulmus laevis* (*Ulmus pedenculata, Ulmus effusa*) (11 szt.) Buk pospolity (Buk zwyczajny) - *Fagus sylvatica* (1 szt.) Choina kanadyjska - *Tsuga canadensis* (2 szt.) Grab zwyczajny (Grab pospolity) - *Carpinus betulus* (1 szt.)	20-35	56-143	176-449	Rosną w parku otaczającym Pałacyk w Promnicach	Uchwała nr XIII/3/64/92 Rady Gminy Kobiór z dnia 23 października 1992 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody zespołu drzew wokół Pałacyku Myśliwskiego w Promnicach
5.	1992-07-24	Wieloobiektowy, grupa 31 drzew	Dąb szypułkowy - *Quercus robur* (31 szt.	b.d.	b.d.	b.d.	ul. Żołędziowa	Uchwała nr XII/1/58/92 Rady Gminy Kobiór z dnia 24 lipca 1992r.w sprawie uznania za pomnik przyrody Uchwała nr RG.0007.83.2015 Rady Gminy Kobiór z dnia 3 grudnia 2015 r. w sprawie zniesienia ochrony przyrody ustanowionej w formie pomnika przyrody Uchwała nr RG.0007.294.2022 Rady Gminy Kobiór z dnia 23 maja 2022 r. w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody dla pomnika przyrody
6.	1993-12-13	Wieloobiektowy, grupa 39 drzew	Dąb szypułkowy - *Quercus robur* (39 szt.	b.d.	b.d.	b.d.	ul. Na Kąty	Uchwała nr XXV/5/108/93 Rady Gminy Kobiór z dnia 3 grudnia 1993 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody

źródło: crfop.gdos.gov.pl

Rysunek 17. Pomniki przyrody tle Gminy Kobiór.

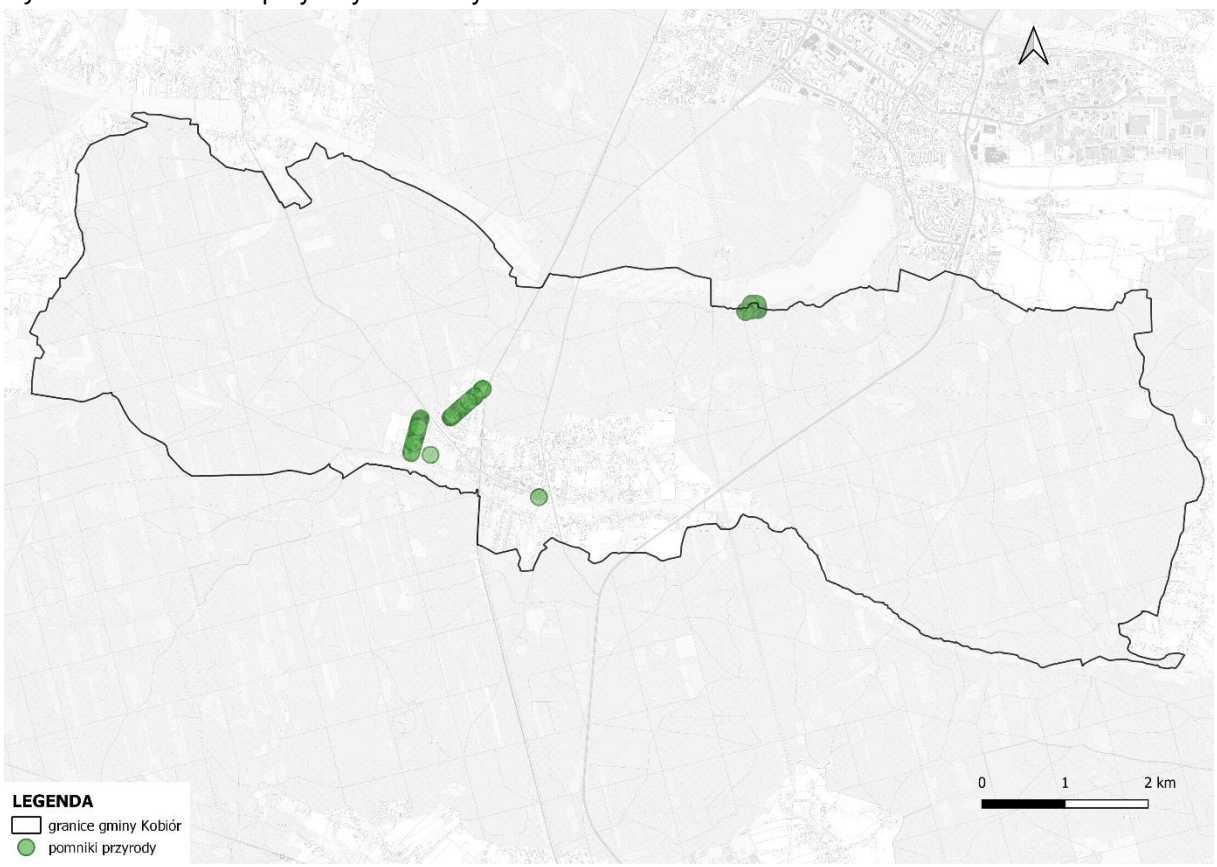

źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów udostępnianych przez GDOŚ

Korytarze ekologiczne

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336) pod pojęciem korytarza ekologicznego rozumie się obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Analizowany teren znajduje się poza wyznaczonymi korytarzami ekologicznymi dla ssaków drapieżnych, kopytnych i dla ptaków.

Na przedmiotowym terenie znajdują się regionalne korytarze ekologiczne, które zostały zidentyfikowane przez Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska w „Opracowaniu ekofizjograficznym do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego" (Katowice, 2015): Lasy Kobiórskie – Lasy Rudzkie, Lasy Kobiórskie – Lasy Murckowskie.

Szata roślinna

Teren gminy, ze względu na sposób zagospodarowania, dość wyraźnie dzieli się na dwie części, mające zupełnie odmienny charakter: część centralną stanowiącą rozległą polanę oraz lasy, które ją otaczają ze wszystkich stron.

Obecnie na terenie gminy praktycznie nie występują naturalne zbiorowiska roślinne. Pierwotna roślinność terenu gminy reprezentowana była przez:[11]

- niżowe łęgi olszowe i jesionowo-olszowe siedlisk wodnogruntowych okresowo lekko zabagnionych (*Fraxino-alnetum*) – 5;
- grądy subkontynentalne lipowo-dębowo-grabowe (*Tilio-Carpinetum*) odmiana małopolska z bukiem i jodłą; forma wyżynna, seria uboga – 16;
- grądy subkontynentalne lipowo-dębowo-grabowe (*Tilio-Carpinetum*) odmiana małopolska z bukiem i jodłą; forma wyżynna, seria żyzna – 17;
- podgórski wilgotny bór trzcinnikowy (*Calamagostrio villosae-Pinetum*) – 54.

Spośród wyżej wymienionych siedlisk obecnie ostały się jedynie niewielkie fragmenty w postaci drobnych płatów leśnych czy nawet pojedynczych drzew. Fragmenty lasów łęgowych zachowały się w dolinach cieków (głównie w dolinie Korzeńca) jednak nie są to duże powierzchnie. Lasy łęgowe mają tendencję do szybkiego pojawiania się, są to bowiem zbiorowiska inicjalne. W sytuacji zaprzestania gospodarki rolnej czy leśnej w szybkim czasie (nawet rzędu 20 – 30 lat) mogą pojawiać się nowe lasy czy zadrzewienia o charakterze łęgowym. Grądy subkontynentalne i buczyny są właściwie nieobecne na terenie gminy, gdyż w przeszłości zajmowały one najżyźniejsze gleby na terenie Polany i zostały wycięte. Można domniemywać, że pozostałością tych drzewostanów mogą być pojedyncze drzewa stanowiące pomniki przyrody, aleje drzew itp. Zgodnie z mapą roślinności potencjalnej na pozostałej części gminy występował podgórski wilgotny bór trzcinnikowy.

Dolina Korzeńca stanowi ważny element przyrodniczy gminy, jest ona jednak w dużej mierze pozbawiona wartościowych, naturalnych siedlisk. Dominują tu powierzchnie rolne, a stawy w rejonie ul. Leśników, choć mają dużą wartość krajobrazową, pozostają jednak również w intensywnym zagospodarowaniu rybackim. Nie mniej należy dążyć do ochrony tej doliny, jak również i wszystkich innych dolin cieków w gminie przed zabudową.

Pomimo występowania na terenie gminy rozległych powierzchni leśnych i rolnych nie występują tu jednak cenne siedliska przyrodnicze, które zdecydowanie należałoby objąć ochroną prawną. Stan ten jest wynikiem prowadzenia długotrwałej intensywnej gospodarki rolnej i leśnej.

Zwierzęta

Według rejestru GDOŚ, na obszarze Gminy Kobiór nie występują chronione gatunki płazów. Zgodnie z bazą danych przyrodniczych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach na terenie objętym projektem planu ogólnego stwierdzono występowanie bobra europejskiego w obrębie cieków wodnych. Ogółem ponad 80% Gminy stanowią obszary leśne. W lasach kobiórskich występują zwierzęta typowe dla lasów, takie jak: dziki, sarny, daniele, łosie, lisy, żmije zygzakowate itp.

[11] Matuszkiewicz W. [red], Potencjalna roślinność naturalna Polski – Mapa przeglądowa 1:300000 ark. 11, PAN, Warszawa, 1995 r.

Lasy

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia lasów na terenie Gminy Kobiór wynosi 3 954,08 ha, co daje lesistość na poziomie 82,1%. Wskaźnik lesistości gminy jest bardzo wysoki, wyższy niż średnia krajowa, która wynosi 29,6%. Strukturę lasów na terenie Gminy Kobiór przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 17. Struktura lasów położonych na terenie Gminy Kobiór w roku 2023.

Powierzchnia lasów		
Powierzchnia ogółem	ha	3 954,08
Lesistość	%	82,1
Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa ogółem	ha	3 953,78
Lasy niestanowiące własności Skarbu Państwa ogółem	ha	0,30

źródło: GUS

Lasy państwowe, znajdujące się na obszarze Gminy Kobiór, są zarządzane przez Nadleśnictwo Kobiór. W przypadku lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, nadzór nad gospodarką leśną sprawuje Starosta powiatu pszczyńskiego.

Rysunek 18. Tereny zalesione na tle Gminy Kobiór.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych w BDOT10K.

Na terenie Polany również brak jest wartościowych siedlisk, za wyjątkiem pojedynczych drzew, czy alei, które mogą stanowić pozostałość rosnących tu przed wiekami naturalnych lasów grądowych. Pozostałą część gminy stanowią rozległe powierzchnie leśne. Lasy te stanowią część rozległych Lasów Kobiórskich, mają one jednak niewielką wartość przyrodniczą. Występują tu głównie monotonne powierzchnie monokultur sosnowych intensywnie gospodarowane przez Lasy Państwowe, w całości położone w obrębie

Nadleśnictwa Kobiór. Praktycznie brak pośród tych lasów jakichś bardziej naturalnych siedlisk. Mimo niskiej wartości przyrodniczej lasy te pełnią ważną funkcję klimatyczną, funkcje korytarza ekologicznego, a także doskonałe miejsce do uprawiania sportu i rekreacji. Pośród terenów leśnych warto wyróżnić kilka stawów, które stanowią miejsca o większej bioróżnorodności pośród monotonnych monokultur sosnowych.

Rysunek 19. Rodzaje lasów w gminie Kobiór.

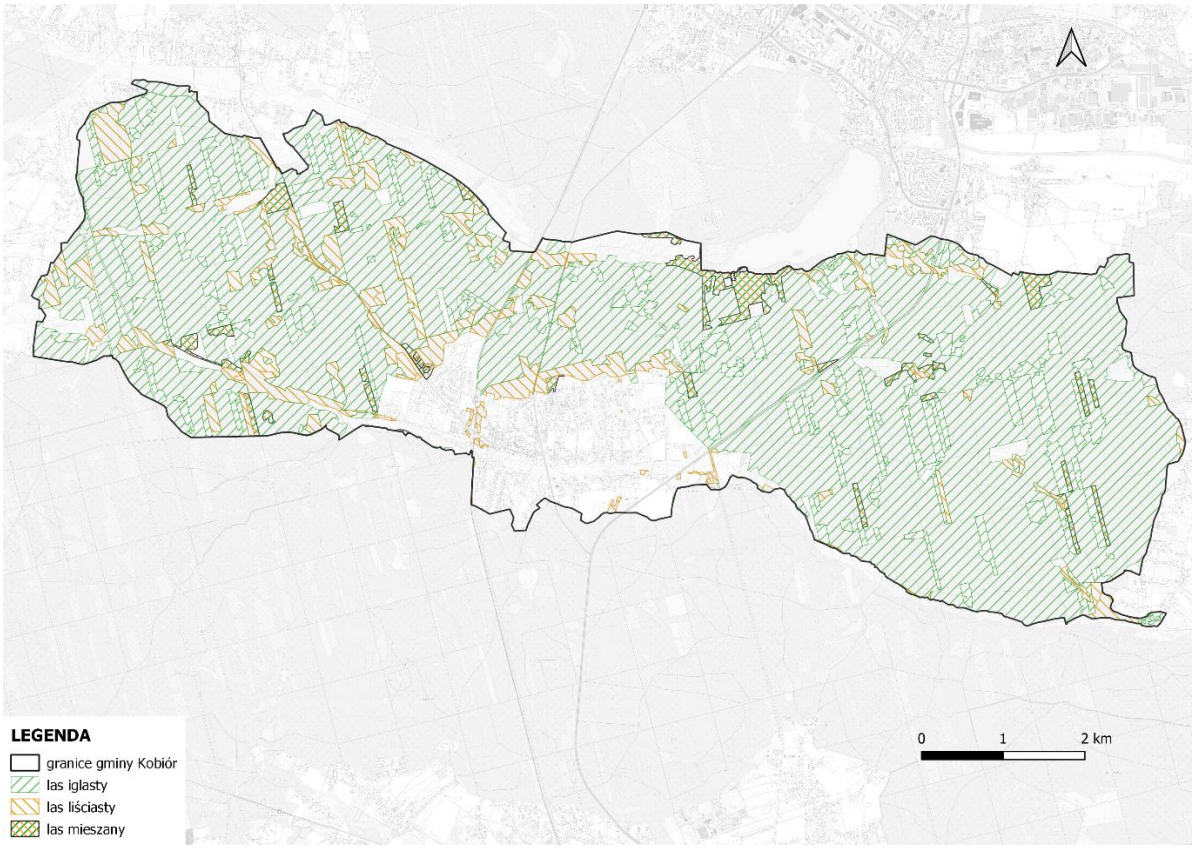

źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych w BDOT10K.

6. Główne problemy ochrony środowiska

Przedstawione poniżej problemy ochrony środowiska są wynikiem wykonanej oceny stanu środowiska. Zdiagnozowane problemy mają charakter wyłącznie informacyjny, a ich celem jest ukierunkowanie działań w taki sposób, aby je zminimalizować lub wyeliminować. Poniższa tabela przedstawia główne problemy z punktu widzenia ochrony środowiska na terenie gminy Kobiór.

Tabela 18. Problemy środowiskowe na terenie gminy Kobiór.

Komponent środowiska	Główne problemy
Powietrze	• Występowanie na terenie miasta tradycyjnych, nie ekologicznych źródeł ciepła, w których spalane są paliwa niskiej jakości. • Przekroczenia dopuszczalnych norm jakości powietrza w przypadku: pyłu B(a)P na terenie gminy.
Wody	• Niska świadomość ekologiczna mieszkańców. • Zły stan JCWP w obrębie których leży gmina Kobiór. • Występujące obszary zagrożone suszą oraz podtopieniami.
Hałas	• Nadmierny poziom hałasu na terenach położonych wzdłuż dróg. • Niedostateczny stan techniczny dróg.
Zasoby przyrodnicze	• Przekształcanie środowiska związane z działalnością człowieka.

Źródło: opracowanie własne

7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Projekt Planu Ogólnego jest dokumentem planistycznym o znaczeniu lokalnym. W trakcie jego sporządzania ważnym aspektem była realizacja celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu wspólnotowym i krajowym istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu. Dokumentami rangi międzynarodowej o charakterze przestrzennym, stanowiącym podstawę do formułowania celów ochrony środowiska w programach krajowych są konwencje międzynarodowe, przyjęte przez stronę polską, w tym między innymi.:

- Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r. (Oslo),
- Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową z 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi (1990 r.), wiedeńskimi (1992 r.),
- Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r.,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto, 1997 r. wraz Protokołem,
- Konwencja ONZ o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro, 1992 r.,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro, 1992 r.,

oraz dyrektywy, rozporządzenia, decyzje Unii Europejskiej. Do ważniejszych z nich, których cele ochrony środowiska są istotne z punktu widzenia projektu studium zaliczyć należy:

- Dyrektywę Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory,

- Dyrektywę 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa,
- Dyrektywę Rady z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne,
- Dyrektywę 96/62/EU z dnia 27 września 1996 r. w sprawie jakości powietrza,
- Dyrektywę 96/61/EC z 24 września 1996 r. w sprawie zintegrowanego zapobiegania i ograniczania zanieczyszczeń,
- Dyrektywę 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko,
- Rozporządzenie Rady 3254/91/EWG z dnia 19 grudnia 1991 r. w sprawie działań Wspólnoty w zakresie ochrony przyrody.

Poszczególne dyrektywy, międzynarodowe akty prawne zostały wdrożone do polskiego prawodawstwa i tym samym znalazły swoje odzwierciedlenie w projekcie planu, poprzez zamieszczenie zapisów dotyczących różnych aspektów środowiska, zwłaszcza w zakresie jego ochrony. Uzyskano w ten sposób wysoką zgodność z dokumentami planistycznymi różnego szczebla, co pozwala wnioskować, że związane z nimi cele będą osiągane również przez ustalenia funkcjonalne wynikające z projektu planu. Zostało utrzymane założenie strategiczne dokumentów wszystkich poziomów, że celem generalnym rozwoju jest rozwój zrównoważony, przez który należy rozumieć zrównoważony udział wszystkich istotnych czynników ekologicznych, gospodarczych i społecznych.

Na szczeblu krajowym, cele ochrony środowiska ustanawiają strategiczne dokumenty rządowe, w tym Polityka Ekologiczna Państwa 2030, która respektuje zapisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r., mówiące o konieczności zapewnienia przez Rzeczpospolitą Polską ochrony środowiska kierując się zrównoważonym rozwojem oraz koniecznością zapewnienia przez władze publiczne bezpieczeństwa ekologicznego współczesnemu i przyszłym pokoleniom. Część z nich została uwzględniona przy sporządzaniu Planu, a do najważniejszych z nich, w kontekście zakresu ustaleń planistycznych, wymienić należy m.in.:

- zasadę równego dostępu do środowiska przyrodniczego - projekt planu poprzez zastosowane rozwiązania z zakresu ochrony środowiska sprzyja zachowaniu istniejącego zróżnicowania ekosystemu,
- zasadę uspołecznienia polityki ekologicznej – projekt dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko podlega procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, która zapewnia czynny udział w procedowanym dokumencie wszystkim zainteresowanym stronom
- zasadę prewencji – projekt planu na etapie planowania poszczególnych przedsięwzięć wybiera najbardziej optymalne kierunki zagospodarowania, a poprzez zastosowane rozwiązania z zakresu ochrony środowiska oraz uzbrojenia terenu zapobiega powstawaniu zanieczyszczeń

Realizacja zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego w opracowanym dokumencie odbywać się będzie zatem poprzez szereg działań uwzględniających w/w dokumenty ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym, w tym: utrzymanie równowagi przyrodniczej, racjonalną gospodarkę istniejących zasobów i wartości środowiska przy uwzględnieniu uwarunkowań

gospodarczych, społecznych, kulturowych i regionalnych, co ma sprzyjać trwałemu zrównoważonemu rozwojowi. Cele te będą realizowane poprzez rozwój i uporządkowanie zagadnień związanych z infrastrukturą techniczną oraz ochronę środowiska przyrodniczego.

8. Przewidywane oddziaływanie zapisów zawartych w projekcie Planu ogólnego gminy Kobiór na środowisko

8.1. Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody

Na terenie Gminy Kobiór wśród form ochrony przyrody występują jedynie pomniki przyrody. W stosunku do pomników przyrody wprowadzane są zakazy zgodnie z art. 45 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478 z późn. zm.) oraz indywidualnych aktów prawa miejscowego.

W stosunku do pomnika przyrody mogą być wprowadzone następujące zakazy:

1. niszczenia, uszkadzania lub przekształcania obiektu lub obszaru;
2. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
3. uszkadzania i zanieczyszczania gleby;
4. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
5. likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
6. wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
7. zmiany sposobu użytkowania ziemi;
8. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
9. umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
10. zbioru, niszczenia, uszkadzania roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
11. umieszczania tablic reklamowych.

Zakazy nie dotyczą:

1. prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
2. realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
3. zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
4. likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

Na przedmiotowym terenie znajdują się regionalne korytarze ekologiczne, które zostały zidentyfikowane przez Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska w „Opracowaniu ekofizjograficznym do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego”

(Katowice, 2015): Lasy Kobiórskie – Lasy Rudzkie, Lasy Kobiórskie – Lasy Murckowskie. Dla wiejskiego obszaru funkcjonalnego przyjęto zasady: zachowanie walorów przyrodniczych dolin rzecznych, w tym o charakterze zielonych użytków (m. in. łąki i pastwiska) oraz utrzymanie pełnionej funkcji korytarza ekologicznego. Korytarze znajdują się w strefie otwartej, w której nie będą realizowane inwestycje budowlane ingerujące w środowisko. W związku z tym nie przewiduje się działań, które mogłyby naruszyć drożność i funkcjonowanie korytarza.

Na etapie oceny ogólnego dokumentu nie jest możliwe dokonanie oceny poszczególnych elementów, na które mogą mieć wpływ inwestycje realizowane w wyznaczonych strefach. W prognozie wskazano jedynie możliwość oddziaływania, które powinno być określone szczegółowo oraz być przedmiotem odpowiednich uzgodnień i decyzji administracyjnych na etapie przygotowania poszczególnych inwestycji. Potencjalne negatywne oddziaływania mogą zostać zminimalizowane poprzez uwzględnione potrzeby przedmiotów ochrony oraz wdrożone działania minimalizujące.

Strefy: wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną i wielofunkcyjna z zabudową zagrodową są jedynymi, w których będzie można lokalizować nową zabudowę mieszkaniową na podstawie planu miejscowego bądź decyzji o WZ w terenie bez planu miejscowego. Łącznie te tereny zajmują powierzchnię 304,95 ha.

Zdecydowanie w gminie przeważa strefa otwarta, o łącznej powierzchni prawie 4290 ha co stanowi 89% powierzchni gminy, na której nie będą prowadzone inwestycje budowy kubaturowej ingerujące w środowisko przyrodnicze. Strefa obejmuje głównie tereny otaczających Kobiór lasów, oraz stosunkowo nieliczne tereny rolne, tereny wód czy tereny zieleni naturalnej.

Plan Ogólny Gminy Kobiór z jednej strony umożliwia zrównoważony rozwój przestrzenny gminy, a z drugiej stara się zachować cenne ekosystemy i dostosować działania inwestycyjne do wymogów ochrony środowiska. Plan zakłada, że nowa zabudowa powinna koncentrować się w istniejących strukturach osadniczych, co oznacza, że rozwój gminy nie będzie się rozprzestrzeniał na obszary cenne pod względem bioróżnorodności. Takie podejście minimalizuje ryzyko fragmentacji ekosystemów, co mogłoby wpłynąć na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych i migrację zwierząt

8.2. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta

Na etapie realizacji zadań inwestycyjnych należy przestrzegać przepisów dotyczących ochrony gatunkowej, w tym w głównej mierze: zakazów niszczenia siedlisk i miejsc związanych z rozrodem gatunków chronionych, umyślnego zabijania, okaleczania lub chwytania oraz przypadkowego płoszenia i niepokojenia, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. z 2014 r. poz. 1408), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2016 r. poz. 1409), a także określonych w ustawie o ochronie przyrody.

Strefy: wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną i wielofunkcyjna z zabudową zagrodową są jedynymi, w których będzie można lokalizować nową zabudowę mieszkaniową na podstawie planu miejscowego bądź decyzji o WZ w terenie bez planu miejscowego. Łącznie te tereny zajmują powierzchnię 304,95 ha, co wynosi ok. 6,3% powierzchni całej gminy. Jest to niewielki fragment już zurbanizowany, który charakteryzuje się niewielką obecnością flory i fauny. Nie przewiduje się zatem znaczących oddziaływań na środowisko na ten komponent środowiska.

Strefy te będą związane z istotnym ograniczeniem naturalnych siedlisk przyrodniczych, co bezpośrednio wpłynie na spadek różnorodności biologicznej. Przekształcenie terenów na cele budowlane prowadzić będzie do fragmentacji środowiska i izolacji populacji roślin oraz zwierząt. Zmniejszenie udziału powierzchni biologicznie czynnych — takich jak łąki czy zadrzewienia — prowadzi do zaniku siedlisk wielu gatunków drobnych ssaków, ptaków, owadów (w tym zapylaczy), a także roślin związanych z naturalnymi lub półnaturalnymi środowiskami. Ponadto zwiększone zanieczyszczenie powietrza, wód i gleby, hałas oraz sztuczne oświetlenie nocne zaburzają naturalne cykle życia wielu organizmów, negatywnie wpływając na ich rozwój, rozród i przetrwanie.

W celu minimalizacji negatywnego wpływu urbanizacji na różnorodność biologiczną, plan ogólny przewiduje ograniczenia w zakresie intensywnej zabudowy na terenach cennych przyrodniczo. Ochronie podlegają również korytarze ekologiczne, które umożliwiają migrację zwierząt oraz wymianę genetyczną między populacjami, co jest kluczowe dla stabilności ekosystemów. Plan zakłada także ochronę ekosystemów wodnych i dolin rzecznych, poprzez ograniczenie zabudowy w ich sąsiedztwie oraz zachowanie terenów zielonych wzdłuż cieków wodnych. W celu przeciwdziałania fragmentacji siedlisk w strefach otwartych rekomenduje się ograniczenie budowy barier antropogenicznych, takich jak drogi, które mogłyby uniemożliwiać swobodne przemieszczanie się zwierząt.

Zdecydowanie w gminie przeważa strefa otwarta, o łącznej powierzchni prawie 4290 ha co stanowi 89% powierzchni gminy, na której nie będą prowadzone inwestycje budowlane ingerujące w środowisko przyrodnicze. Strefa obejmuje tereny lasów, tereny rolne, tereny wód, tereny zieleni naturalnej, tereny komunikacji, tereny infrastruktury technicznej. Obszary strefy otwartej o dużym znaczeniu przyrodniczym stanowią naturalne siedliska dla zwierząt, w tym ssaków, ptaków, owadów i płazów. Zgodnie z bazą danych przyrodniczych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach na terenie objętym projektem planu ogólnego stwierdzono występowanie gatunku ochronnego – bobra europejskiego, w obrębie cieków wodnych, objętych strefą otwartą, stąd zapisy Planu Ogólnego nie będą oddziaływać negatywnie na jego stanowisko. Zachowanie powyższych terenów przyczyni się do ochrony gatunków charakterystycznych dla ekosystemów rolniczych i leśnych. Strefy zieleni i rekreacji, mogą stać się miejscem bytowania dla wielu gatunków zwierząt, o ile zostaną odpowiednio zaplanowane. Ograniczenie zabudowy oraz zachowanie obszarów zielonych w formie parków, łąk i lasów sprzyja różnorodności biologicznej i tworzy dogodne warunki do życia dla ptaków, owadów oraz małych ssaków.

Lasy na terenie gminy Kobiór zajmują 82,1% powierzchni gminy. Zdecydowanie stanowią je lasy będące we własności Skarbu Państwa. Realizacja inwestycji na terenach zarządzanych przez Lasy Państwowe jest możliwa, jednak podlega ścisłym regulacjom prawnym mającym na celu ochronę gruntów leśnych. Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie

gruntów rolnych i leśnych, rozpoczęcie innego niż leśne użytkowania gruntów leśnych wymaga uzyskania odpowiednich zezwoleń, w tym decyzji na wyłączenie gruntów z produkcji leśnej. Możliwość realizacji inwestycji na terenach Lasów Państwowych zależy od rodzaju planowanego przedsięwzięcia oraz spełnienia określonych wymogów prawnych i proceduralnych. Zaleca się konsultację z właściwymi organami administracji oraz dokładne zapoznanie się z obowiązującymi przepisami przed podjęciem działań inwestycyjnych na gruntach leśnych. Lasy na terenie gminy Kobiór zostały przyporządkowane w Planie Ogólnym do strefy otwartej w celu zapewnienia ochrony istniejących zasobów przyrodniczych oraz utrzymania ich kluczowych funkcji ekologicznych, społecznych i krajobrazowych. Strefa otwarta obejmuje tereny, które powinny pozostać wolne od intensywnej zabudowy, aby umożliwić ochronę naturalnych procesów przyrodniczych, utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych oraz zachowanie terenów o wysokiej wartości przyrodniczej. Umieszczenie lasów w tej strefie służy ochronie bioróżnorodności, magazynowaniu dwutlenku węgla, regulacji stosunków wodnych. Lasy również pełnią istotną funkcję społeczną, stanowiąc miejsce aktywności fizycznej, edukacji ekologicznej oraz poprawy jakości życia.

W przestrzeni przyrodniczej ważną rolę spełniają korytarze ekologiczne. System obszarów obejmuje przede wszystkim doliny i pradoliny rzek, którymi mogą przemieszczać się organizmy zwierzęce i diaspory roślinne oraz rozległe tereny (np. puszcze, duże kompleksy łąk, bagien), w których skupia się zasadnicza część różnorodności biologicznej. Korytarze ekologiczne, aby spełniały swoją funkcję, muszą tworzyć sieć powiązanych przestrzennie obszarów.

Na przedmiotowym terenie znajdują się korytarze ekologiczne, które zostały zidentyfikowane przez Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska w „Opracowaniu ekofizjograficznym do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego” (Katowice, 2015), zgodnie z poniższymi rysunkami.

Rysunek 20. Korytarze chiropterologiczne w województwie śląskim.

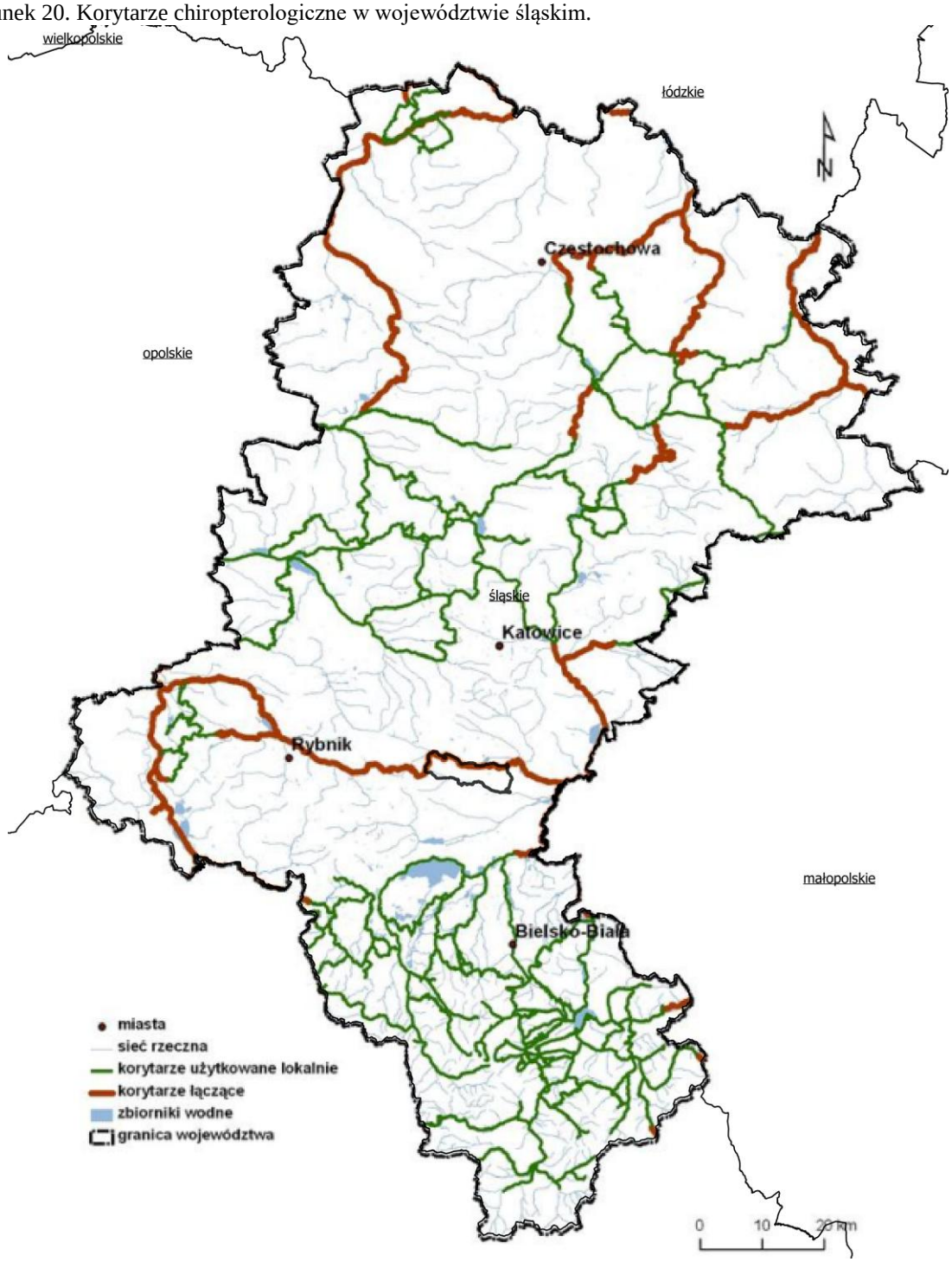

źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Rysunek 21. Korytarze spójności obszarów chronionych w województwie śląskim.

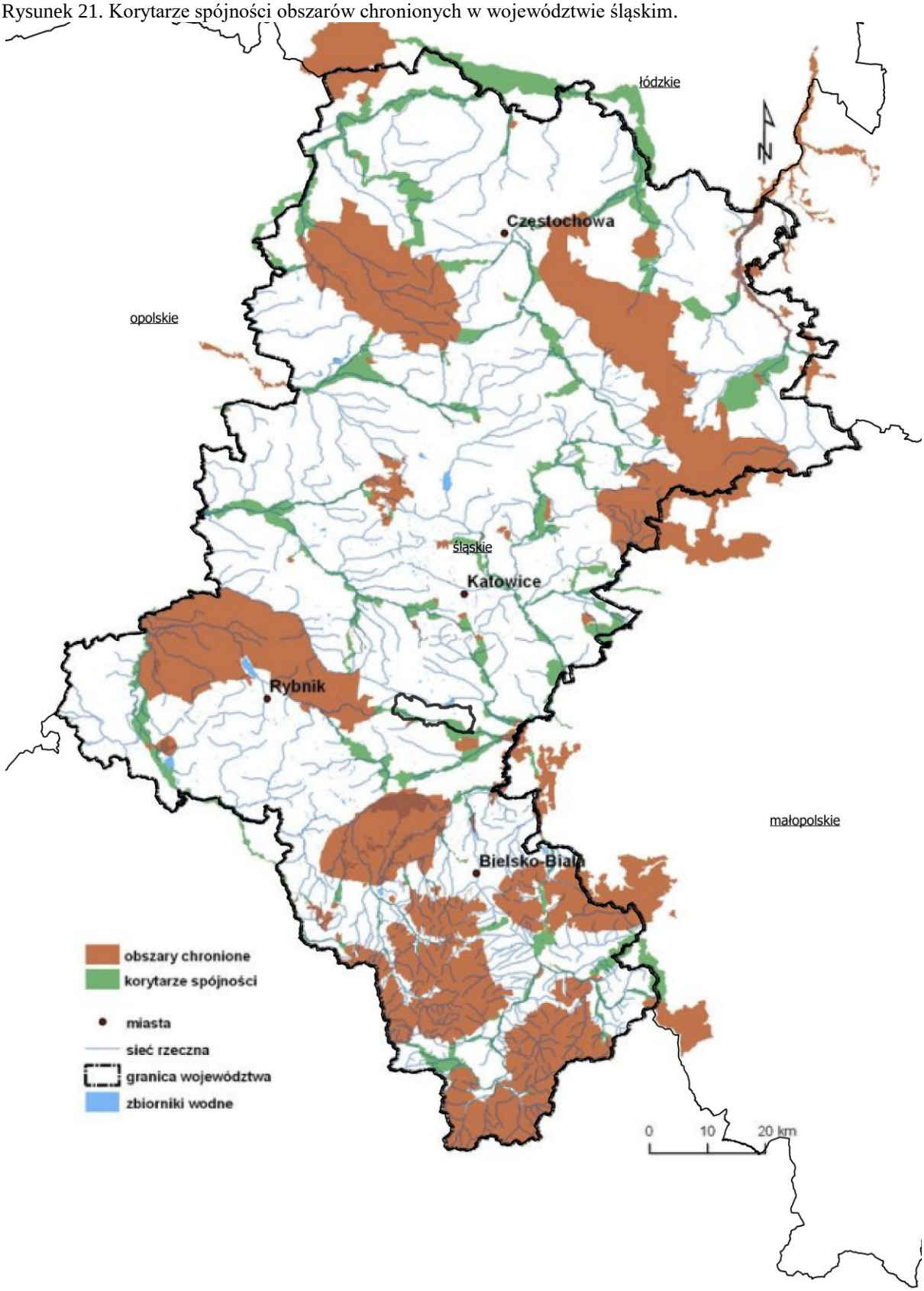

źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Rysunek 22. Korytarze dla ssaków drapieżnych w województwie śląskim.

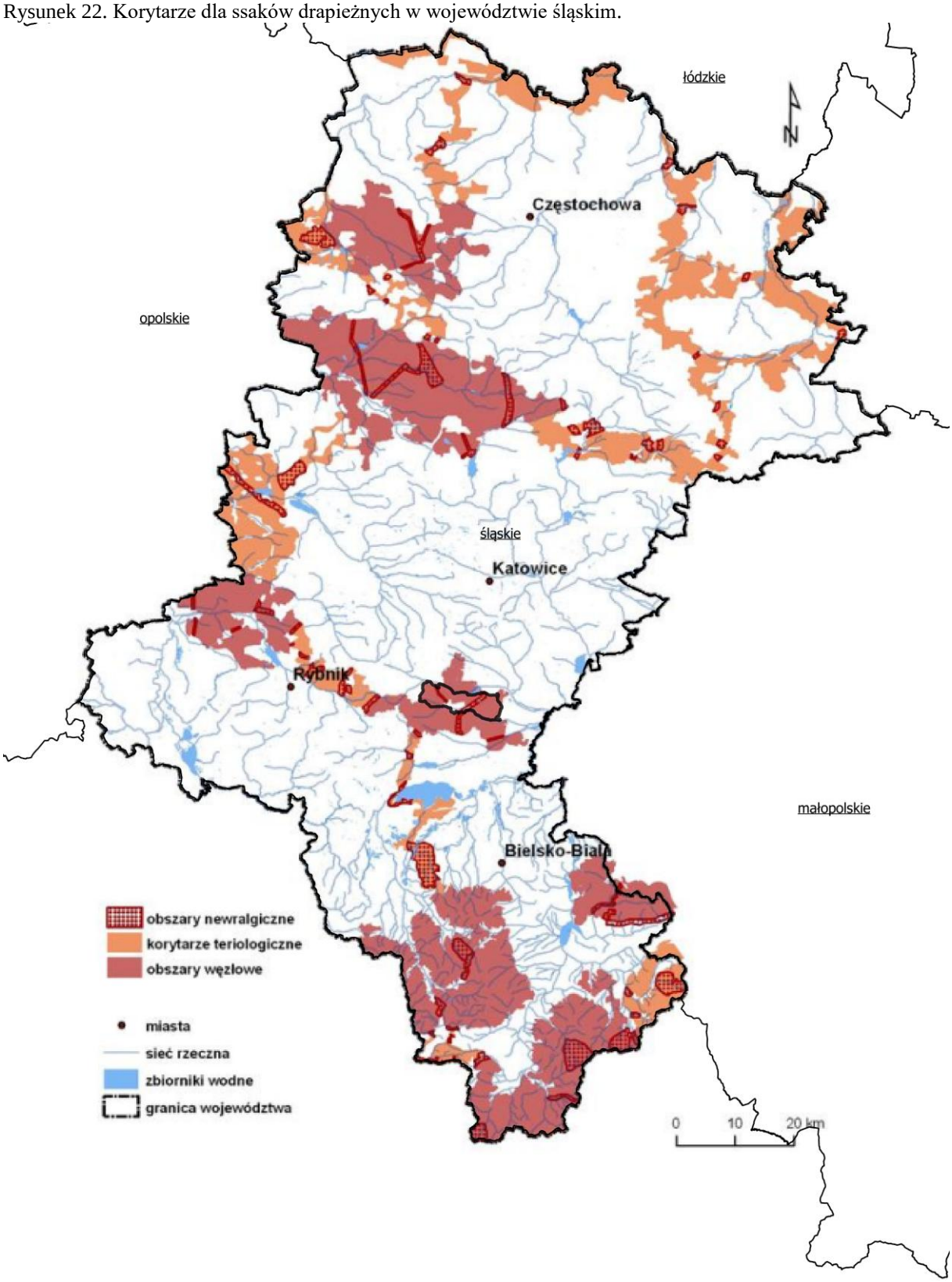

źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Rysunek 23. Korytarze dla ssaków kopytnych w województwie śląskim.

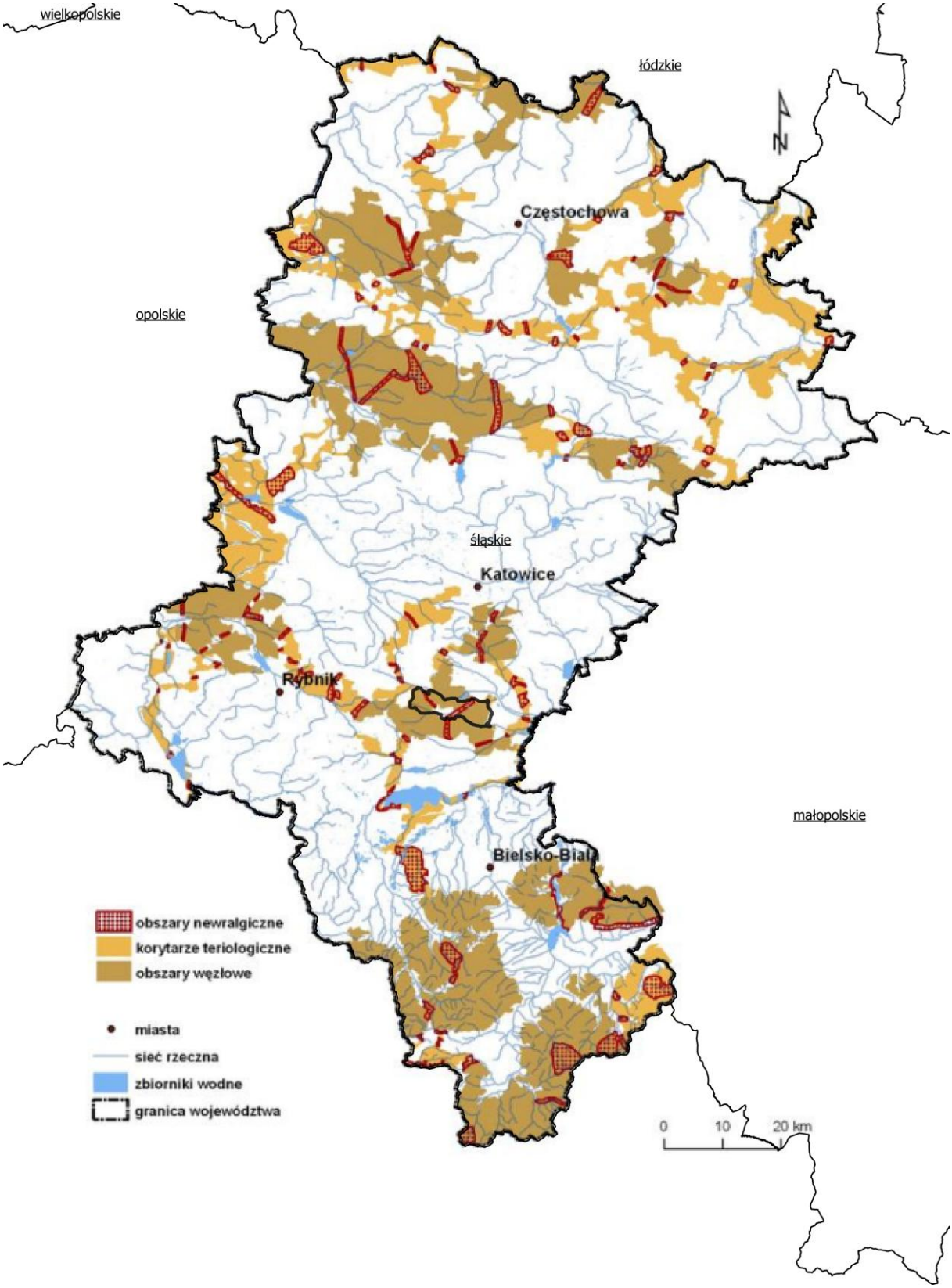

źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Międzynarodowy korytarz spójności obszarów chronionych Korzyniec M23 obejmuje niewielki fragment wschodniej i zachodniej części gminy. Są to obszary leśne. Na tych terenach nie ma przewidzianych zmian użytkowania. Korytarze dla ssaków drapieżnych i ssaków kopytnych również obejmują tereny leśne na obszarze gminy Kobiór. Nie występują w miejscowości Kobiór, w której wyznaczono strefy zabudowy.

Rysunek 24. Ostoje ichtiologiczne, florystyczno-mykologiczne i faunistyczne na terenie Gminy Kobiór.

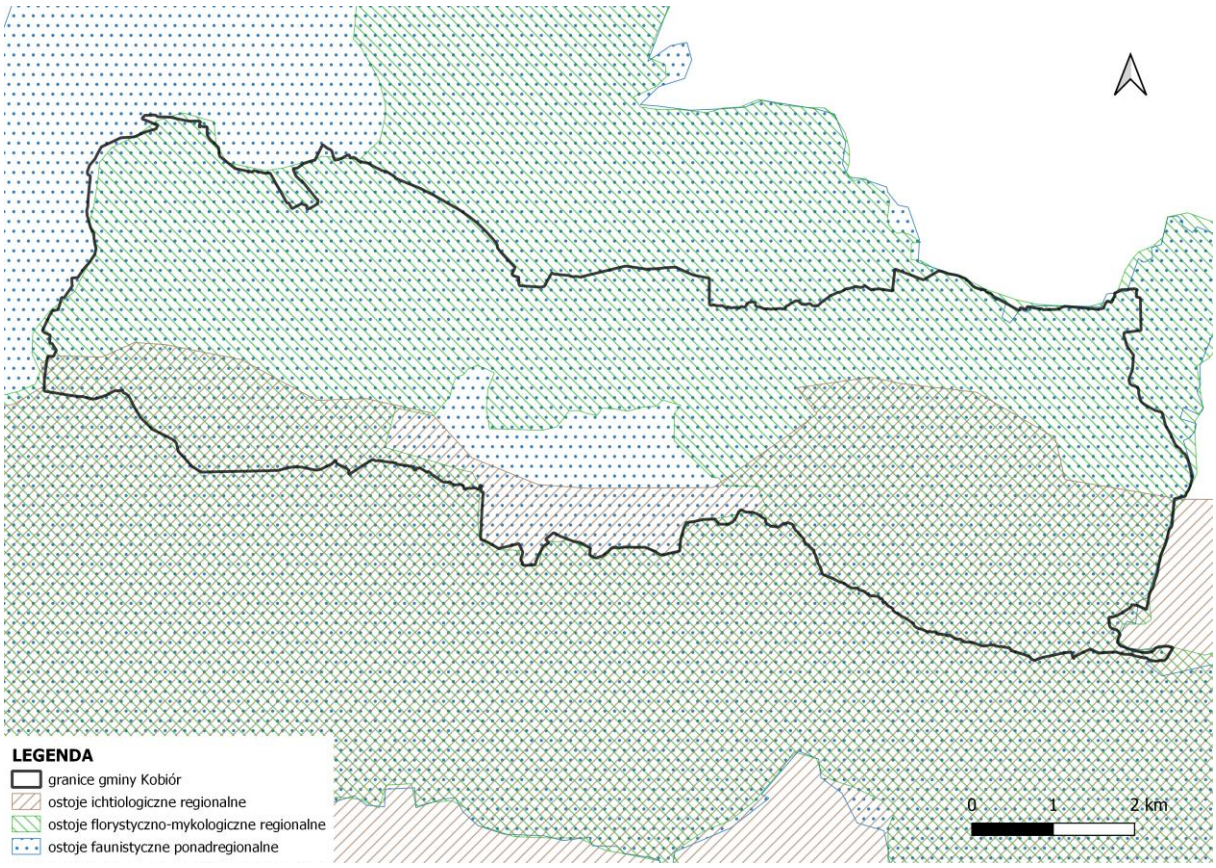

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych RDOŚ

Na terenie lasów w gminie występuje ostoja florystyczno-mykologiczna *Lasy Kobiórskie* o randze regionalnej. Wyróżniono 5 gatunków mszaków oraz 14 gatunków roślin naczyniowych. Zalecenia użytkowania i zagospodarowania obszaru:

- zachowanie terenów leśnych,
- zachowanie zbiorników wodnych, w tym stawów rybnych,
- zachowanie torfowisk śródleśnych i zakaz realizacji w ich otoczeniu przedsięwzięć, które mogłyby skutkować obniżeniem poziomu wód gruntowych,
- wykluczenie możliwości zmiany morfologii koryt cieków wodnych i ich zabudowy hydrotechnicznej na terenach leśnych.

Południową część gminy stanowi ostoja ichtiologiczna *Zlewnia Pszczynki* o znaczeniu regionalnym. Wyróżnia się 10 gatunków kwalifikujących. Dla wszystkich wyznaczonych ostoi ichtiofauny zaleca się podjęcie następujących działań, niezbędnych dla zachowania pełnionych funkcji przyrodniczych:

- utrzymanie lub poprawa stanu wód, w szczególności poprzez kontrolę i ograniczanie ilości zanieczyszczeń uwalnianych do wód i gleby (nieoczyszczone lub niedostatecznie oczyszczone ścieki przemysłowe oraz komunalne, silnie zasolone wody dołowe z kopalń, zanieczyszczenia pochodzące z obszarów rolniczych, stawów rybnych, składowisk odpadów, niedostateczna sanitacja obszarów wiejskich i rekreacyjnych),
- ochrona całej zlewni, a w szczególności doliny rzecznej, poprzez powstrzymanie wylesiania, zachowanie pasów naturalnej roślinności brzegowej, która pełni rolę swoistego buforu powstrzymującego spływ zanieczyszczeń oraz − o ile to możliwe − ograniczenie w bezpośrednim sąsiedztwie cieków intensywnej gospodarki rolnej, która byłaby źródłem dopływu biogenów powodujących eutrofizację wód,
- utrzymanie lub przywracanie możliwie naturalnego stanu cieków poprzez ograniczenia przekształceń koryta (regulacje brzegów i dna, odcinanie starorzeczy, naruszanie ciągłości cieków poprzez budowę progów lub zbiorników zaporowych),
- podczas prac konserwacyjnych na ciekach należy zapewnić nadzór ichtiologiczny dla ograniczenia zniszczeń siedlisk niezbędnych dla bytowania ryb, zwłaszcza gatunków kwalifikujących,
- budowa małych elektrowni wodnych wyłącznie na istniejących piętrzeniach, po przeprowadzeniu oceny oddziaływania na środowisko i z zapewnieniem zachowania/ przywrócenia ciągłości cieków
- dla objętych ostojami cieków w ramach zlewni Olzy, Odry, Czadeczki i Krężelki, Pilicy, Warty, Liswarty, Soły, Wisły oraz Pszczynki zaleca się wdrożenie programu dążącego do przywrócenia ciągłości szlaków migracyjnych ryb wędrownych przez odpowiednie przebudowanie progów i tam (przepławki, obejścia, bystrotoki, pochylnie itp.),
- zarybianie, zwłaszcza w odniesieniu do gatunków zagrożonych, powinno odbywać się w sposób przemyślany i kontrolowany. Zasilanie autochtonicznych populacji materiałem zarybieniowym innego pochodzenia może powodować zanikanie lokalnych populacji i ich puli genowych.

Na terenie całej gminy występuje ostoja faunistyczna *Lasy Pszczyńsko-Kobiórskie* o znaczeniu ponadregionalnym. Na obszarze całej ostoi wyróżniono 1 gatunek ssaka i 2 gatunki motyli kwalifikujących, 1 gatunek ssaka o znaczeniu krajowym i 1 o znaczeniu międzynarodowym. Przy wyznaczaniu ostoi uwzględniono żubra, który posiada status regionalnie wymarłego, jednak w ramach wydzielonej części Lasów Pszczyńskich funkcjonuje jego rezerwat i hodowla.

Zalecenia użytkowania i zagospodarowania obszaru:
- zachowanie powierzchni leśnej i prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej,
- utrzymanie użytków zielonych (koszenie/wypas).

Dla wiejskiego obszaru funkcjonalnego przyjęto zasady: zachowanie walorów przyrodniczych dolin rzecznych, w tym o charakterze zielonych użytków (m. in. łąki i pastwiska) oraz utrzymanie pełnionej funkcji korytarza ekologicznego

W strefie otwartej, a także usługowej i produkcji rolniczej będzie można również lokalizować instalacje odnawialnych źródeł energii w ramach dodatkowego profilu funkcjonalnego tych stref. Dotyczy to terenów poza obszarami chronionymi na podstawie przepisów o ochronie

przyrody czy terenami leśnymi, szczególnie wzdłuż istniejących dróg. Dodatkowo tereny istniejącej oczyszczalni ścieków w Kobiórze oraz tereny niezainwestowane przy ul. Rodzinnej we wschodniej części miejscowości w strefie infrastrukturalnej plan miejscowy wskazał je również pod farmę fotowoltaiczną. Przy wyborze lokalizacji pod budowę instalacji OZE (np. dużych farm fotowoltaicznych) wskazane jest preferowanie w pierwszej kolejności obszarów zdegradowanych, przekształconych (np. tereny poprzemysłowe, tereny o znacznym stopniu uszczelnienia podłoża). Należy unikać lokalizacji np. w obrębie korytarzy ekologicznych (w tym lokalnych), czy obszarów, w których stwierdzono duże koncentracje ptaków. Należy dążyć do takiej lokalizacji urządzeń/instalacji odnawialnych źródeł energii, aby ograniczyć ich ewentualny negatywny wpływ na środowisko, tak aby m.in. nie zachwiać krajobrazowej i przestrzennej kompozycji obszaru oraz zachować ład przestrzenny. Instalacje OZE będą mieć pozytywny wpływ na poprawę jakości powietrza. Realizacja OZE przyczyni się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego, zmniejszenia zapotrzebowania na energię ze źródeł nieodnawialnych i wzrostu efektywności energetycznej budynków, przez co przyniesie pośrednie pozytywne, długoterminowe oddziaływania na zwierzęta, ludzi, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi oraz zasoby naturalne. Wpływ budowy ewentualnych farm fotowoltaicznych na ptaki zależy przede wszystkim od lokalizacji inwestycji. W przypadku wpływu pośredniego można zauważyć zaburzenia związane ze straszeniem przebywających w okolicy inwestycji gatunków ptaków. Takie sytuacje mogą mieć miejsce jedynie w trakcie prowadzenia prac instalacyjnych na terenie inwestycji. Można spodziewać się kolizji ptaków z panelami fotowoltaicznymi, przy próbie lądowania na panelach, które wskutek efektu odbicia lustrzanego będą imitowały taflę wody. Jednakże taki efekt może zostać zniwelowany, gdyż zazwyczaj inwestycje posiadają albedo mniejsze niż albedo tafli wody; zjawisko inwersji termicznej w powietrzu występuje niezwykle rzadko, panele PV mają kolor granatowy, podchodzący pod czerń; obiekt budowlany nie jest jednolity, pomiędzy rzędami panelami będzie znajdować się teren, na którym będzie rosła trawa lub gleba w innym kolorze niż panele, przez co nie powstanie tzw. duży zbiornik. Obecnie stosowane technologie nie wykorzystują już niebezpiecznych, a także energetycznie mało wydajnych rozwiązań. Wydaje się więc, że śmiertelność ptaków w wyniku kolizji z panelami słonecznymi na terenie inwestycji będzie znikoma, jednak ze względu na brak danych naukowych nie można jednoznacznie określić jej poziomu.

Instalacja pojedynczych baterii fotowoltaicznych na budynkach nie stanowi zagrożenia dla środowiska. Niemniej jednak montaż baterii fotowoltaicznych może stanowić zagrożenie dla ptaków gniazdujących w budynkach (m.in. jerzyki, jaskółki, wróble). Dlatego też przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków. Prace montażowe powinny być prowadzone poza okresem lęgowym ptaków. Okres lęgowy większości ptaków w Polsce przypada w terminie od 1 marca do 15 października. Należy jednak zaznaczyć, iż dla niektórych gatunków ptaków okres lęgowy przypada w innym okresie np. dla wróbli – od lutego/marca do sierpnia, a jerzyków od maja do sierpnia. Ponadto w poszczególnych latach okresy lęgowe dla konkretnych gatunków ulegają nieznacznym przesunięciom, w zależności od panujących warunków pogodowych. Negatywnego oddziaływania można się spodziewać w odniesieniu do dzikich gatunków. Problem będzie dotyczył głównie ptaków i owadów, a zależny będzie w znacznej mierze od lokalizacji inwestycji fotowoltaicznych. Montaż instalacji fotowoltaicznych w korelacji z elektryfikacją transportu samochodowego, pozwoli na drastyczne ograniczenie emisji spalin wzdłuż ciągów komunikacyjnych, dając tanie źródło napędu oraz pozwalając na stopniową rezygnację z płynnych paliw kopalnych, których

wydobycie może być niebezpieczne dla różnorodności biologicznej, a spalanie powoduje m.in. smog, choroby i pogłębianie się ocieplenia klimatu. Budowa większych instalacji fotowoltaicznych nie wpłynie negatywnie na odbiór krajobrazu. Zasięg oddziaływania wszystkich inwestycji nie będzie wykraczał poza obszar działek, na których będą zlokalizowane. Poprawa efektywności energetycznej oraz wykorzystanie instalacji fotowoltaicznych zmniejszy zapotrzebowanie na surowce, co ograniczy ingerencję ludzką w środowisko oraz znacznie zmniejszy emisję spalin, w tym gazów cieplarnianych.

Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. 2024 poz. 317) określa, że lokalizacja elektrowni wiatrowej następuje wyłącznie na podstawie planu miejscowego. Zakazuje się lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenach parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i obszarów Natura 2000. W przypadku lokalizacji elektrowni wiatrowej odległość elektrowni od rezerwatu przyrody wynosi nie mniej niż 500 metrów, przy czym ustanawianie rezerwatów przyrody nie wymaga zachowania wyznaczonej odległości. Realizacja inwestycji z zakresu energetyki wiatrowej oraz fotowoltaiki możliwa będzie, jeżeli ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wykaże brak negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na krajobraz i gatunki chronione (w szczególności ptaki i nietoperze). W przypadku lokalizowania, budowy lub przebudowy elektrowni wiatrowej odległość tej elektrowni od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej jest równa lub większa od dziesięciokrotności całkowitej wysokości elektrowni wiatrowej, chyba że plan miejscowy określa inną odległość, wyrażoną w metrach, jednak nie mniejszą niż 700 metrów.

Farmy wiatrowe stanowią zagrożenie dla wielu gatunków ptaków oraz nietoperzy. Inwestycje polegające na instalowaniu turbin wiatrowych powinny być lokalizowane tak, aby nie kolidowały ze szlakami migracji ptaków ani nie wpływały długotrwale niekorzystnie na inne gatunki lub siedliska. Negatywne oddziaływanie na gatunki ptaków i nietoperzy będzie dotyczyć zwiększenia ryzyka kolizji osobników z płatami turbiny oraz masztem. W tym kontekście kluczowy będzie aspekt wyboru lokalizacji projektu oraz jego skali. Podjęcie decyzji o realizacji inwestycji należy poprzedzić wnikliwym badaniem występowania populacji ptaków i nietoperzy i ich migracji. Lokalizacja turbin wiatrowych jest bardzo istotna w kontekście utrzymania populacji migrujących ptaków, ponieważ posiada aspekt ponadregionalny. Poza negatywnym oddziaływaniem związanym ze zwiększoną śmiertelnością gatunków w przypadku inwestycji w energetykę wiatrową, oddziaływanie negatywne dotyczyć będzie także płoszenia zwierząt, na skutek zwiększonej emisji hałasu na terenach inwestycji, jak również zajmowania siedlisk pod maszt turbiny Wskazane negatywne oddziaływanie można skutecznie minimalizować, przede wszystkim poprzez rozpatrzenie wariantu lokalizacyjnego inwestycji z uwzględnieniem rozmieszczenia siedlisk oraz stanowisk gatunków, jak również korytarzy ekologicznych. Innym sposobem eliminowania negatywnych skutków jest wprowadzanie odpowiednich dla indywidualnych inwestycji rozwiązań takich jak odpowiednie kolory masztów.

Rozwój energetyki wodnej może doprowadzać do niekorzystnych zmian w obrębie koryta rzeki i w jej dolinie, w związku ze zmianą reżimu hydrologicznego. Funkcjonowanie ekosystemów rzek i nadrzecznych wiąże się z zapewnieniem stałego wysokiego poziomu wody powyżej budowli, co wpływa na podwyższenie poziomu wód w rzece i poziomu wód gruntowych (powyżej stopnia). Z kolei na dolnym poziomie może zachodzić erozja denna powodująca spadek poziomu wód w rzece i wód gruntowych w dolinie, czego konsekwencją

jest przesuszenie doliny, w tym np. zamieranie starszych drzew oraz ustępowanie lasów łęgowych. Skutkiem mogą być negatywne oddziaływania na siedliska przyrodnicze (w tym zależne od wód). Istotne może być wystąpienie negatywnego oddziaływania na zwierzęta – w szczególności gatunki ryb, których występowanie (możliwość rozrodu i żerowania) jest najczęściej związane z drożnością i zachowaniem stabilnych warunków środowiskowych w korycie rzek. Hydroenergetyka może również wpływać negatywnie na gatunki ptaków, ze względu na zaburzenia naturalnego reżimu wód rzecznych, które są istotne dla zachowania lęgów. Decyzje o lokalizacji i warunkach związanych z budową elektrowni wodnych powinny być poprzedzone analizą materiałów o walorach przyrodniczych, gdyż doliny rzek stanowią główne korytarze ekologiczne.

Budowa elektrowni geotermalnych związana z głębokimi wierceniami może powodować przedostawanie się minerałów i substancji toksycznych do wód gruntowych, co negatywnie wpływa na ich jakość i może szkodzić lokalnym zbiorowiskom roślinnym i zwierzęcym, zmieniać naturalne siedliska.

Prace budowlane, które mogą być prowadzone w strefach wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, wielofunkcyjnej z zabudową zagrodową, usługowej, gospodarczej, produkcji rolniczej, infrastrukturalnej, zieleni i rekreacji, cmentarzy, komunikacyjnej, które jako podstawowy profil funkcjonalny ustalają m.in. teren komunikacji, infrastruktury technicznej, zabudowy mieszkaniowej mogą wpływać bezpośrednio i negatywnie na bioróżnorodność, poprzez: możliwe zniszczenie siedlisk roślin i zwierząt, zmiany stosunków gruntowo-wodnych, tworzenie barier w migracji zwierząt, zmianę warunków siedliskowych oraz wycinkę drzew i krzewów. Będą to jednak oddziaływania chwilowe. Prace budowlane, które byłyby prowadzone w okresie lęgowym mogą zaburzać biologię gniazdowania w poszczególnych miejscach. Dotyczy to zarówno niszczenia miejsc lęgowych i żerowisk jak i emisji hałasu oraz płoszenie przez ruch maszyn i ludzi. Możliwe jest też oddziaływanie w postaci bezpośrednich kolizji z pojazdami.

Oddziaływanie trwałe będzie polegało przede wszystkim na trwałym przekształceniu powierzchni ziemi spowodowanym na przykład zajęciem terenu przez obiekty kubaturowe czy powierzchnie uszczelnione, tam gdzie nie zostało to jeszcze dotychczas przeprowadzone, ale na terenach już do tego przeznaczonych zgodnie z obowiązującym dokumentem. Wprowadzanie pozaprzyrodniczych form zagospodarowania będzie związane z zajęciem powierzchni biologicznie czynnych i usunięciem porastającej je roślinności. Wraz zajęciem terenów biologicznie czynnych trwale przekształcone zostaną siedliska faunistyczne – ograniczona zostanie ich powierzchnia. Wraz zajęciem terenów biologicznie czynnych, potencjalnie zamieszkująca je fauna kręgowców zostanie z nich wyparta.

Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów określa wartości wskaźnika minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej. Dla poszczególnych stref planistycznych przyjęto minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, odpowiednio do istniejącego zagospodarowania terenu z uwzględnianiem lokalnych uwarunkowań:
1) strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną oznaczona symbolem SW – 30%;

2) strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną oznaczona symbolem SJ – 20%, 25%, 30%, 35%, 40%, 50%, 60% i 70% ;
3) strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową oznaczona symbolem SZ – 25%;
4) strefa usługowa oznaczona symbolem SU – 10%, 15%, 20%, 25%, 30%, 35%, 40%, 50% i 60%;
5) strefa gospodarcza oznaczona symbolem SP – 25%;
6) strefa produkcji rolniczej oznaczona symbolem SR – 25%;
7) strefa infrastrukturalna oznaczona symbolem SI – 20%;
8) strefa zieleni i rekreacji oznaczona symbolem SN – 40% i 50%;
9) strefa cmentarzy oznaczona symbolem SC – 30%;
10) strefa otwarta oznaczona symbolem SO – nie ustala się ;
12) strefa komunikacyjna oznaczona symbolem SK – nie ustala się.

Aby ograniczyć proces zmniejszenia powierzchni terenów zielonych i ich stopniowego przekształcania w tereny zurbanizowane w związku z rozwojem budownictwa mieszkaniowego oraz usługowego w przeznaczonych do tego strefach, plan wprowadza regulacje, które zapewniają ochronę zieleni w obrębie nowych inwestycji. Określenie minimalnego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej pozwoli zachować przestrzeń na tereny zielone, w tym trawniki, ogrody i skwery. Przewidziane jest również wydzielenie terenów zieleni i rekreacyjnej oraz ochrona istniejących drzewostanów poprzez wdrażanie działań kompensacyjnych w przypadku konieczności usunięcia drzew i krzewów. W ten sposób plan dąży do harmonijnego połączenia rozwoju budownictwa z ochroną terenów zielonych, co przełoży się na poprawę estetyki przestrzeni oraz komfortu życia mieszkańców. Tereny przeznaczone pod zabudowę nie będą miały wpływu na obszary o szczególnych walorach przyrodniczych. W ramach planowanego zagospodarowania zachowane zostaną kluczowe obszary przyrodnicze, w tym lasy oraz doliny cieków, które pełnią ważną rolę w utrzymaniu bioróżnorodności. Stanowiska chronionych gatunków roślin i zwierząt na terenach leśnych nie będą zagrożone w wyniku realizacji inwestycji w obrębie gminy.

Podsumowując, strefy planistyczne z zabudową, szczególnie mieszkaniową zostały wyznaczone w terenach już przekształconych. Ponadto w stosunku do całej gminy, teren zabudowy stanowi niewielki fragment. W przypadku obecności chronionych gatunków flory i fauny, należy przestrzegać zapisów odpowiednich rozporządzeń i ustawy o ochronie przyrody. Plan Ogólny Gminy Kobiór przyczyni się do zachowania różnorodności gatunkowej, ochrony siedlisk oraz minimalizacji negatywnych skutków rozwoju infrastruktury na zwierzęta. Odpowiednie zarządzanie przestrzenią pozwala na ograniczenie fragmentacji ekosystemów, zachowanie korytarzy ekologicznych oraz ochronę terenów wodnych i zielonych.

Plan Ogólny Gminy Kobiór odnosi się do terenów stanowiących część systemu zieleni SO i SN i ma m.in. na celu przede wszystkim ochronę, zachowanie i wzmocnienie ciągłości korytarzy ekologicznych, które pełnią kluczową rolę w zapewnieniu swobodnego przemieszczania się zwierząt oraz wymiany genetycznej między populacjami. Korytarze ekologiczne, jako elementy łączące różne ekosystemy, stanowią niezbędny element dla utrzymania stabilności przyrodniczej na danym obszarze.

Aby zminimalizować potencjalne negatywne skutki urbanizacji na bioróżnorodność, szczególną uwagę należy zwrócić na analizowanie różnych wariantów lokalizacji nowych

inwestycji. Proces ten będzie uwzględniał rozmieszczenie cennych siedlisk, stanowisk chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz obecność korytarzy ekologicznych, które pełnią funkcję łączników między różnymi ekosystemami. Dzięki tym rozwiązaniom, możliwe będzie zminimalizowanie ryzyka zniszczenia naturalnych zasobów przyrodniczych oraz zapewnienie ich ochrony w kontekście rozwoju gminy

8.3. Ludzie

Jakość środowiska na terenie obszaru planu i terenach przyległych nie powinna ulec niekorzystnym przekształceniom o charakterze znaczącym, co nie powinno pogorszyć jakości życia mieszkańców, ani wpłynąć negatywnie na zdrowie człowieka. Plan Ogólny Gminy Radzanowo stanowi fundamentalny dokument przestrzennego rozwoju gminy, który ma kluczowe znaczenie dla jakości życia jej mieszkańców. Ustalenia zawarte w Planie kształtują zagospodarowanie przestrzeni, wpływając na warunki mieszkaniowe, dostępność infrastruktury usługowej, a także na organizację przestrzeni przeznaczonej do pracy i rekreacji. Działania planistyczne, regulujące rozwój przestrzenny gminy, bezpośrednio przekładają się na poprawę jakości życia, zdrowia oraz bezpieczeństwa lokalnej społeczności. Odpowiednie zrównoważenie rozwoju urbanistycznego z poszanowaniem zasobów naturalnych i infrastrukturalnych stanowi kluczowy element w zapewnieniu długoterminowego dobrostanu mieszkańców.

Jednym z kluczowych założeń planu jest ograniczenie niekontrolowanego rozprzestrzeniania się zabudowy, co pozwoli na bardziej zrównoważony rozwój przestrzeni wiejskiej. Dzięki temu unika się mieszania funkcji uciążliwych z zabudową mieszkaniową, co wpłynie pozytywnie na jakość życia w obszarach mieszkalnych. Realizacja zapisów planu stworzy możliwości polepszenia dostępności przestrzeni mieszkaniowej oraz zwiększenia komfortu codziennego funkcjonowania mieszkańców.

Plan ogólny wskazuje teren planowanego do realizacji nowego cmentarza, wskazanego w dotychczasowym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego we wschodniej części miejscowości Kobiór. Planowana lokalizacja obiektu musi być zgodna z rozporządzeniem Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. Nr 52 poz. 315). Odpowiednią strefę bez zabudowy mieszkaniowej wyznaczono wokół terenu planowanej lokalizacji nowego cmentarza w Kobiórze. Tam wokół tej lokalizacji wyznaczono strefę otwartą 7SO oraz strefę usługową 8SU. W strefie sanitarnej 150m od planowanego cmentarza ustalono strefy z zabudową mieszkaniową jednorodzinną 10SJ i 11SJ. Tereny te są uzbrojone w sieć wodociągową.

Plan zakłada rozwój zabudowy mieszkaniowej w sposób uporządkowany, harmonijnie wpisujący się w lokalne warunki i potrzeby społeczności. Strefy mieszkaniowe zostały zaprojektowane tak, aby zapewnić komfortowe warunki życia, uwzględniając dostęp do nowoczesnej infrastruktury technicznej, terenów zielonych oraz usług publicznych. Kluczowym założeniem jest ograniczenie rozproszonej zabudowy, co pozwala uniknąć problemów związanych z chaosem urbanistycznym, nadmiernym rozdrobnieniem przestrzeni oraz wysokimi kosztami rozbudowy infrastruktury. Dzięki temu nowa zabudowa będzie nie tylko funkcjonalna i estetyczna, ale także sprzyjająca zrównoważonemu rozwojowi i poprawie jakości życia mieszkańców.

Ustalenia planu mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie lepszego dostępu do kluczowych usług publicznych, takich jak edukacja, opieka zdrowotna, kultura oraz administracja poprzez wyznaczenie stref mieszkaniowych wraz z zabudową usługową oraz innymi funkcjami, które mają charakter towarzyszący zabudowie mieszkaniowej. Dzięki wyznaczeniu strefy usługowej w starannie dobranych, strategicznych lokalizacjach, mieszkańcy będą mogli korzystać z niezbędnych udogodnień.

Wprowadzenie strefy zieleni i rekreacji zapewnia mieszkańcom możliwość aktywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu, co sprzyja zdrowemu trybowi życia, pozytywnie wpływa na kondycję fizyczną i psychiczną oraz sprzyja rekreacji i integracji społecznej. Ochrona terenów rolniczych i leśnych przyczynia się do redukcji zanieczyszczeń, poprawy jakości powietrza oraz wspiera naturalne procesy retencji wód.

Strefa otwarta, obejmująca przede wszystkim tereny o wysokich wartościach przyrodniczych, takie jak lasy, łąki, cieki wodne czy tereny rolnicze, będzie wywierać korzystny wpływ na jakość życia mieszkańców gminy Radzanowo. Zachowanie tych obszarów zieleni ma istotny wpływ na jakość życia mieszkańców. Tereny zielone w strefie otwartej pełnią rolę naturalnych filtrów powietrza, magazynując dwutlenek węgla i redukując zanieczyszczenia powietrza, co przyczynia się do poprawy jakości środowiska i zdrowia publicznego. Roślinność w tych obszarach wpływa również na regulację mikroklimatu oraz poprawiając warunki termiczne, zwłaszcza w okresach letnich.

8.4. Powietrze atmosferyczne

Ustalenia planu ogólnego nie określają sposobu pozyskiwania energii cieplnej do ogrzewania budynków, wybór czynnika grzewczego pozostawiając preferencjom inwestorów. Przy późniejszej nowej zabudowie powstaną nowe źródła zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Jednakże wielkość emisji będzie uzależniona od wyboru czynnika grzewczego do ogrzewania budynków oraz sprawności instalacji. Natomiast obecnie powstające budynki muszą spełniać pewne standardy.

W strefach planistycznych planu ogólnego przewidziano możliwość realizacji inwestycji na terenach już zagospodarowanych, jak i na obszarach dotąd niezabudowanych, przeznaczonych pod przyszłą zabudowę. Realizacja nowych inwestycji budowlanych, zgodna z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego opartych na założeniach planu ogólnego, pociąga za sobą konieczność zapewnienia odpowiedniego zaplecza energetycznego, co przekłada się na zwiększone zapotrzebowanie na nośniki energii i ciepła w skali lokalnej.

Plan Ogólny przewiduje rozwój funkcji, które mogą w pewnym stopniu przyczynić się do pogorszenia jakości powietrza, zwłaszcza w kontekście zwiększenia presji urbanizacyjnej. W przeważającej części planowane zmiany mają jednak charakter uzupełniający względem istniejącej zabudowy, także w obszarach strefy SP (gospodarczej), gdzie nowe inwestycje lokalizowane są w sąsiedztwie już funkcjonujących zakładów. Strefa ta została zlokalizowana w miejscach o mniejszej gęstości zaludnienia lub w strefach, gdzie już występuje działalność przemysłowa – pozwala to na ograniczenie oddziaływania negatywnych emisji na tereny zamieszkałe.

W przypadku obiektów usługowych i przemysłowych potencjalne ryzyko środowiskowe jest ograniczone – tego typu działalność podlega rygorystycznym przepisom z zakresu ochrony środowiska, musi uzyskać odpowiednie pozwolenia, a także poddawana jest ciągłemu nadzorowi i monitoringowi. Znacznie poważniejszym źródłem zanieczyszczeń pozostaje jednak rozbudowa zabudowy mieszkaniowej, zwłaszcza jednorodzinnej, która nadal generuje tzw. „niską emisję" – wynikającą głównie z indywidualnych systemów grzewczych opalanych paliwami stałymi. To właśnie ten segment zabudowy stanowi największe wyzwanie w kontekście poprawy jakości powietrza na poziomie lokalnym.

Plan ogólny przewiduje Obszar Uzupełnienia Zabudowy o powierzchni 238 ha, co może skutkować zwiększoną emisją zanieczyszczeń powietrza, szczególnie w okresie grzewczym. Wzrost liczby budynków oraz rozwój infrastruktury mogą prowadzić do zwiększonej emisji pyłów zawieszonych i gazów cieplarnianych, pochodzących głównie ze spalania paliw stałych w systemach grzewczych oraz z transportu. Jednak dzięki świadomej polityce przestrzennej, zachowaniu obszarów zielonych, negatywny wpływ na jakość powietrza zostaje istotnie zredukowany. Tereny zielone pełnią funkcję naturalnych filtrów powietrza, wychwytując zanieczyszczenia i przyczyniając się do poprawy mikroklimatu gminy.

Zachowanie terenów zielonych w ramach strefy otwartej oraz strefy zieleni i rekreacji ma kluczowe znaczenie dla poprawy jakości powietrza. Naturalne obszary leśne i łąkowe stanowią skuteczną barierę dla pyłów i zanieczyszczeń, ograniczając ich rozprzestrzenianie się w przestrzeni zurbanizowanej. Dodatkowo, otwarte tereny w obszarach niezamieszkałych przyczyniają się do naturalnej wentylacji gminy, co sprzyja cyrkulacji powietrza i redukcji nagromadzonych zanieczyszczeń.

W strefie otwartej, a także usługowej i produkcji rolniczej będzie można również lokalizować instalacje odnawialnych źródeł energii w ramach dodatkowego profilu funkcjonalnego tych stref. Dotyczy to terenów poza obszarami chronionymi na podstawie przepisów o ochronie przyrody czy terenami leśnymi, szczególnie wzdłuż istniejących dróg. Instalacje OZE będą mieć pozytywny wpływ na poprawę jakości powietrza. Realizacja OZE przyczyni się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego, zmniejszenia zapotrzebowania na energię ze źródeł nieodnawialnych i wzrostu efektywności energetycznej budynków, przez co przyniesie pośrednie pozytywne, długoterminowe oddziaływania na zwierzęta, ludzi, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, oraz zasoby naturalne.

Zanieczyszczenia pyłowe i gazowe mogą wystąpić głównie w fazie budowy nowych obiektów oraz w wyznaczonych strefach gospodarczych. Z tego względu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla tych obszarów należy wprowadzić zapisy ograniczające emisje pyłów i hałasu, uwzględniając stosowanie odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych.

W okresie realizacji przedsięwzięć będą miały miejsce uciążliwości związane z emisją do powietrza substancji z procesu spalania paliw w silnikach maszyn budowlanych i pojazdów transportowych, prac montażowych. Powyższe emisje będą miały charakter okresowy i odwracalny, a uciążliwości z nimi związane ustaną wraz z zakończeniem prac budowlanych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, odpowiedzialność za minimalizowanie emisji zanieczyszczeń – niezależnie od ich źródła – spoczywa bezpośrednio na inwestorach oraz podmiotach prowadzących działalność gospodarczą. Są oni zobligowani do stosowania rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływania na środowisko, zarówno na etapie planowania inwestycji, jak i jej eksploatacji. W związku z tym, nawet w przypadku potencjalnego wpływu inwestycji na jakość powietrza, obowiązek jego ograniczenia wynika bezpośrednio z ram prawnych.

8.5. Klimat

Klimat kształtowany jest przede wszystkim przez czynniki naturalne, takie jak natężenie promieniowania słonecznego, długość trwania usłonecznienia, częstość i rodzaj zachmurzenia, ilość i rozkład opadów atmosferycznych, temperatura powietrza, jego wilgotność względna oraz prędkość i kierunki wiatrów. Wpływ na warunki klimatyczne mają również czynniki wtórne, wynikające z działalności człowieka — w szczególności sposób zagospodarowania przestrzeni oraz poziom zanieczyszczenia powietrza. Urbanizacja, intensywna zabudowa czy zmniejszenie powierzchni zielonych mogą lokalnie modyfikować warunki klimatyczne, prowadząc do powstawania wysp ciepła czy zaburzeń w naturalnej cyrkulacji powietrza.

Gmina Kobiór ma charakter typowo wiejski. Nie powstają tu miejskie wyspy ciepła. Niewłaściwa gospodarka przestrzenna, w szczególności inwestowanie na terenach zagrożonych, w tym w strefach zalewowych rzek oraz zbyt niska pojemność retencyjna naturalna jak i sztucznych zbiorników, ogranicza skuteczne działania w sytuacjach nadmiaru lub deficytu wód powierzchniowych. Istnieje ryzyko, że w przyszłości zjawiska te będą występować ze zwiększoną częstotliwością. Wyniki przeanalizowanych scenariuszy wskazują na zwiększone prawdopodobieństwo występowania powodzi błyskawicznych wywołanych silnymi opadami mogących powodować zalewanie obszarów, na których nieodpowiednio prowadzona jest gospodarka przestrzenna.

Większości elementów systemu transportu, a zwłaszcza infrastruktura, narażona jest na bezpośrednie oddziaływanie czynników klimatycznych, funkcjonując w bezpośrednim kontakcie z czynnikami atmosferycznymi. Do podjęcia efektywnych działań adaptacyjnych i zapobiegawczych niezbędna jest prawidłowa ocena wrażliwości infrastruktury transportowej na czynniki klimatyczne będąca efektem analizy danych klimatycznych i pogodowych oraz ich wpływu na stan infrastruktury.

Rola zalesień, nasadzeń drzew w walce ze zmianami klimatu jest bardzo duża. Należy również podkreślić, znaczenie drzewostanu wielopiętrowego, który izoluje wnętrze lasu od wpływów zewnętrznych, przez co klimat staje się łagodniejszy, zwiększa się ocienienie dna lasu, wilgotność powietrza oraz zmniejszają się wahania temperatury. W korzystnych warunkach klimatycznych wewnątrz lasu szybciej przebiega proces oczyszczania się drzew i rozkład materii organicznej, której źródłem jest min. ściółka, martwe części drzew, krzewów, roślin.

Realizacja ustaleń Planu nie spowoduje odczuwalnego wzrostu średnich temperatur czy spadku wilgotności powietrza. Dzięki braku zabudowy kubaturowej na takich terenach otwartych i zieleni nie powstaną obiekty blokujące przepływ powietrza.

Strefa otwarta oraz strefa zieleni i rekreacji obejmuje takie tereny na terenie gminy jak obszar doliny rzeki, zalesienia co wpływa na zachowanie korytarzy przewietrzających.

Wyznaczona strefa otwarta i strefa zieleni i rekreacji, którymi objęto lasy, łąki czy obszary rekreacyjne ma kluczowe znaczenie w kontekście łagodzenia okresów z wysokimi temperaturami. Roślinność w tych strefach wpływa na poprawę jakości powietrza, pochłaniając dwutlenek węgla, tlenki azotu oraz pyły zawieszone, a także wspomaga naturalną retencję wód opadowych. Tereny zielone odgrywają rolę w chłodzeniu przestrzeni, co pomaga w obniżeniu temperatury w okresach upałów. Dodatkowo, zapewniają naturalną osłonę przed wiatrem i chronią przed erozją gleby, co może mieć pozytywny wpływ na stabilność ekosystemów.

W Planie Ogólnym Gminy Kobiór strefy: wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną oraz wielofunkcyjna z zabudową zagrodową zlokalizowano blisko istniejącej zabudowy. Dzięki koncentracji zabudowy w już urbanizowanych częściach gminy możliwe jest zachowanie większych powierzchni terenów zielonych, co jest korzystne z punktu widzenia ochrony bioróżnorodności i ekosystemów.

W świetle ratyfikowanej przez Polskę Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, konieczne jest podejmowanie działań ukierunkowanych na ograniczenie szkodliwej działalności człowieka wpływającej na system klimatyczny. Równocześnie kluczowe znaczenie ma wdrażanie strategii adaptacyjnych, które pozwolą dostosować się do już zachodzących zmian klimatycznych.

8.6. Zasoby naturalne

Na terenie gminy nie wyznaczono stref górnictwa, stąd nie przewiduje się żadnych oddziaływań. Stwierdzono występowanie pięciu udokumentowanych złóż węgla kamiennego, jednakże nie jest wydana koncesja na prowadzenie działalności wydobywczej – brak jest terenu górniczego czy też obszaru górniczego.

Jednym z istotnych aspektów ochrony zasobów naturalnych jest zachowanie terenów zielonych oraz systemów wodnych, które pełnią funkcję ekologiczną i hydrologiczną. Plan przewiduje objęcie terenów cennych przyrodniczo strefami otwartymi, co pozwala na ograniczenie nadmiernej ingerencji człowieka i utrzymanie naturalnych ekosystemów. Dzięki temu zachowane zostają siedliska roślin i zwierząt, a także funkcje ekosystemowe, takie jak filtracja powietrza, magazynowanie wody oraz stabilizacja mikroklimatu.

W strefie otwartej, a także usługowej i produkcji rolniczej będzie można również lokalizować instalacje odnawialnych źródeł energii w ramach dodatkowego profilu funkcjonalnego tych stref. Projekty te będą miały szczególne znaczenie dla efektywnego wykorzystania zasobów naturalnych. Poza wykorzystaniem materiałów budowlanych w trakcie budowy, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii będzie miało pozytywny wpływ na zachowanie zasobów, gdyż spowoduje zmniejszenie zużycia surowców nieodnawialnych (paliw kopalnych) stosowanych do produkcji energii elektrycznej i cieplnej oraz chłodzenia. Budowa instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii spowoduje, że paliwa kopalne będą wykorzystywane w mniejszej ilości.

Tereny zabudowy w gminie ograniczają się do miejscowości Kobiór, która jest jedyną miejscowością w gminie o dość zwartej zabudowie. Nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na zasoby naturalne.

8.7. Wody

Plan ogólny w sposób przemyślany wyznacza strefy użytkowe, dostosowując przeznaczenie terenów do ich warunków środowiskowych i fizjograficznych, co wspiera racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi i ochronę środowiska. Dzięki takim działaniom możliwe jest ograniczenie potencjalnych zagrożeń wynikających z rozwoju zabudowy oraz działalności gospodarczej w obrębie gminy.

W projekcie planu ogólnego dla poszczególnych stref planistycznych przyjęto minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Pozostawienie tej powierzchni jest istotne ze względu na potrzeby retencji wód opadowych i roztopowych przez podłoże. Utworzenie terenów zieleni urządzonej wskazane jest w różnych strefach. Podobnie utworzenie przestrzeni wolnych od zabudowy, które umożliwią wsiąkanie wód w powierzchnię terenu. Jest to również przestrzeń mogąca zostać zagospodarowana zielenią, co sprzyja poprawie retencji wody oraz korzystnie wpływa na mikroklimat i jakość środowiska.

W miejscach, gdzie przewiduje się nową zabudowę, nastąpi uszczelnienie powierzchni kosztem obszarów biologicznie czynnych. Procesy takie jak fundamentowanie budynków czy budowa infrastruktury komunikacyjnej mogą powodować zmiany w warunkach gruntowych, jednak ich wpływ powinien być minimalizowany poprzez szczegółowe badania geotechniczne oraz racjonalne zarządzanie masami ziemnymi.

Na terenie gminy nie występują GZWP. Nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu na jednolite części wód powierzchniowych ani podziemnych. W kwestii ochrony wód podziemnych, zwłaszcza w kontekście zasobów wykorzystywanych do zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną, wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej dla 4 ujęć wód, wprowadzające ograniczenia w zakresie zabudowy oraz działalności gospodarczej, które mogłyby prowadzić do zanieczyszczenia wód gruntowych.

Na terenie gminy nie występują obszary zagrożone powodzią.

Przez teren gminy, w tym zabudowaną miejscowość Kobiór przepływają cieki wodne, brak jest jednak cieków płynących w naturalnych korytach. W toku wieloletnich działań hydromelioracyjnych, obydwa potoki i ich liczne dopływy zostały skanalizowane i ich główną rolą jest obecnie sprawne odprowadzanie nadmiaru wód z obszarów leśnych i terenu osady kobiórskiej. Powyższe tereny zostały objęte strefą otwartą. Na obszarze gminy dopuszczona jest zabudowa, w związku z czym podczas realizacji prac budowlanych może istnieć chwilowe pośrednie oddziaływanie na wody powierzchniowe, ze względu na np. dowożenie materiałów budowlanych ciężkim transportem oraz ewentualne pylenie. Oddziaływanie ustanie po zakończeniu prac.

W strefie otwartej, a także usługowej i produkcji rolniczej będzie można również lokalizować instalacje odnawialnych źródeł energii w ramach dodatkowego profilu funkcjonalnego tych

stref. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii może w różnorodny sposób wpływać na funkcjonowanie środowiska wodnego, w zależności od wykorzystywanego źródła energii. Największą ingerencją będzie budowa spiętrzeń wodnych dla wykorzystania energii wody, lub tworzenia małej retencji poprzez budowę małych spiętrzeń, choć to ostatnie wpływać też będzie pozytywnie w postaci retencji wody i opóźnienia jej spływu. Zakłócać to może cały ekosystem rzeczny poprzez budowę spiętrzenia i stworzenie sztucznego zbiornika. Istotne przy tym jest gromadzenie osadów, w tym zanieczyszczeń w takich zbiornikach. Trzeba jednak dodać, że powstawanie zbiorników wodnych będzie miało też pozytywny wpływ na stosunki wodne. Pozytywne będzie też napowietrzanie wód przepływających przez turbiny elektrowni wodnych. Znaczące oddziaływania mogą nastąpić w związku z wykorzystaniem energii geotermalnej, przy czym możliwa jest ingerencja w warstwy wodonośne (szczególnie w trakcie budowy), jak i z powodu zrzutu wód (szczególnie zasolonych). Realizacja wierceń może spowodować zanieczyszczenie wód podziemnych, a w niektórych przypadkach również negatywny wpływ na stan ilościowy zasobów wynikający z połączenia odseparowanych dotychczas poziomów wodonośnych. Dla realizacji tego typu działań, zalecane jest przestrzeganie obowiązujących procedur prawnych (uzyskanie wymaganych uzgodnień, decyzji), stosowanie odpowiednich rozwiązań technologicznych oraz materiałów, uwzględnienie celów środowiskowych części wód podziemnych.

W wyznaczonych strefach w profilu podstawowym lub dodatkowym wskazane są tereny wód, tereny zieleni naturalnej, lasu co pozwoli w rozstrzygnięciach planistycznych na poziomie planu miejscowego lub decyzji WZ ustalić zasady zagospodarowania terenu zgodnie z przepisami ustawy prawo wodne.

Nowa zabudowa, zwłaszcza ta, która wiąże się z budową dróg, parkingów, chodników, a także zabudowy mieszkalnej i komercyjnej, prowadzi do zwiększenia powierzchni utwardzonych (asfalt, beton, płyty). Tego typu powierzchnie zmniejszają naturalną zdolność gleby do wchłaniania wód opadowych, co skutkuje większym odpływem wód powierzchniowych.

Zwiększony odpływ wód opadowych z terenów zabudowanych może prowadzić do przeciążenia systemów kanalizacyjnych i deszczowych.

Nowa zabudowa, zwłaszcza na terenach o dużej intensywności zabudowy, może prowadzić do zwiększenia ilości wód opadowych, które niosą ze sobą zanieczyszczenia z nawierzchni utwardzonych.

Zwiększenie powierzchni utwardzonych, takich jak asfalt czy beton, ogranicza naturalną zdolność gleby do wchłaniania wód opadowych, co może wpłynąć na zmniejszenie procesu ich naturalnego uzupełniania. W efekcie woda nie ma możliwości docierać do głębszych warstw gleby, co może prowadzić do obniżenia poziomu wód gruntowych, szczególnie w rejonach, gdzie procesy infiltracji zostały już ograniczone przez urbanizację.

Projekt planu ogólnego nie precyzuje rozwiązań dotyczących zaopatrzenia mieszkańców w wodę ani systemów odprowadzania ścieków, wód opadowych i roztopowych. Kwestie te, podobnie jak zasady rozbudowy, modernizacji oraz budowy infrastruktury technicznej

i układów komunikacyjnych, są przedmiotem szczegółowych ustaleń zawartych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Projekt Planu przewiduje wprowadzenie nowych obszarów zagospodarowania, co może mieć istotny wpływ na pogorszenie jakości wód zarówno powierzchniowych jak i podziemnych. W większości przypadków będzie to jednak zabudowa stanowiąca uzupełnienie już istniejących układów przestrzennych. Należy zaznaczyć, że rozwój zabudowy mieszkaniowej, usługowej i gospodarczej będzie nieuchronnie wiązał się ze wzrostem ilości generowanych ścieków.

8.8. Krajobraz i powierzchnia ziemi

Projekt planu ogólnego wpłynie na krajobraz gminy poprzez przekształcenie części terenów naturalnych, takich jak nieużytki, grunty rolne czy obszary zieleni, na tereny zabudowy. Zmiany te będą miały charakter lokalny, głównie w miejscach, gdzie przewidziano strefy intensywniejszych przekształceń. W tych obszarach może nastąpić miejscowe ograniczenie różnorodności biologicznej. Niemniej jednak projektowane zmiany uwzględniają istniejącą zabudowę, stanowiąc jej uzupełnienie lub rozszerzenie, co pozwala zachować spójność krajobrazu wiejskiego.

Plan ogólny wprowadza zapisy dotyczące parametrów zabudowy, takich jak jej intensywność i wysokość, które zostały dostosowane do istniejącego charakteru otoczenia. Dzięki temu zachowany zostanie ogólny wizerunek gminy, z uwzględnieniem jego specyfiki i walorów krajobrazowych. Istotnym elementem planu jest ochrona ciągłości systemu przyrodniczego oraz charakterystycznej topografii terenu. Wprowadzone w planie ustalenia strefowe umożliwią harmonijne zagospodarowanie terenów, minimalizując negatywny wpływ na walory krajobrazowe.

W celu poprawy estetyki oraz jakości przestrzeni zurbanizowanej, plan przewiduje wyznaczenie odpowiednich stref i ich rozszerzenie poprzez dodatkowe profile. Działania te mają na celu stworzenie spójnych obszarów zieleni urządzonej i krajobrazowej, które harmonijnie połączą nowo powstające tereny zabudowy z otaczającymi obszarami zielonymi.

Realizacja postanowień planu może spowodować przekształcenie morfologii terenu na potrzebę wykopania fundamentów budynków oraz wykonania innych prac ziemnych na potrzeby realizacji zabudowy, dróg oraz obiektów infrastruktury technicznej. Jednakże przekształcenia w rzeźbie terenu będą miały charakter miejscowy, a ewentualne oddziaływanie na środowisko lokalne. Ponadto zabudowa odbędzie się w centrum gminy.

Tereny zabudowy w gminie ograniczają się do miejscowości Kobiór, która jest jedyną miejscowością w gminie o dość zwartej zabudowie. Fakt, że strefa otwarta przeważa na obszarze gminy ma pozytywny wpływ na środowisko, gdyż zgodnie z zakazem zabudowy nie zostaną utracone w ten sposób gleby.

Dla kształtowania krajobrazu na obszarze opracowania istotne znaczenie mają ustalania planu dotyczące ukształtowania zabudowy i sposobu rozmieszczenia obiektów w przestrzeni. Wpływ na krajobraz będą mieć inwestycje, których wielkość zostaną poznane na etapie planowania przedsięwzięć.

Strefa zieleni i rekreacji została wskazana dla obszarów już wykorzystywanych dla tego rodzaju zagospodarowania np. boisko sportowe LKS Leśnik Kobiór przy ul. Centralnej oraz dla terenów wskazanych w obowiązujących planach miejscowych pod tego typu zagospodarowanie w większości w obrębie miejscowości Kobiór oraz w części północnej gminy, w okolicach planowanego już od lat pola golfowego. Tereny zieleni mają bardzo pozytywny wpływ na krajobraz oraz powierzchnię ziemi, retencję wód, klimat. Budowa pola golfowego porośniętego trawą również będzie mieć pozytywny wpływ na otoczenie.

Rozwój poszczególnych obszarów w ramach istniejącej struktury urbanistycznej będzie miał minimalny wpływ na krajobraz, ponieważ nowe inwestycje będą integrować się z dotychczasowym układem przestrzennym. Dzięki temu zachowane zostaną charakterystyczne cechy krajobrazowe, a wprowadzenie nowych obiektów nie spowoduje zakłócenia harmonii wizualnej ani degradacji naturalnych walorów terenu. Taki sposób zagospodarowania przestrzeni pozwoli na utrzymanie spójności krajobrazowej, jednocześnie umożliwiając rozwój urbanistyczny.

Wprowadzenie nowej zabudowy na terenach dotychczas niezabudowanych lub częściowo zabudowanych będzie miało wpływ na powierzchnię ziemi, zmieniając jej naturalne właściwości. Nowe obiekty budowlane, infrastruktura drogowa i inne elementy zabudowy prowadzą do zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej, co może ograniczać przestrzeń dla roślinności i naturalnych procesów przyrodniczych.

W szczególności, zabudowa powoduje utwardzenie powierzchni, co zmniejsza zdolność gleby do wchłaniania wód opadowych, prowadząc do zwiększonego spływu powierzchniowego. Może to prowadzić do pogorszenia jakości wód powierzchniowych i rosnącego ryzyka podtopień, zwłaszcza w obszarach, które wcześniej charakteryzowały się dużą przepuszczalnością gleby.

Jednak odpowiednie planowanie przestrzenne, w tym wprowadzenie terenów zielonych, systemów retencji wód opadowych, a także stosowanie technologii zmniejszających twardość nawierzchni, może zminimalizować negatywne skutki tego procesu i przywrócić pewne korzyści ekologiczne. Wprowadzenie takich rozwiązań pozwala na ograniczenie negatywnego wpływu zabudowy na powierzchnię ziemi, wspierając równocześnie bioróżnorodność oraz poprawiając funkcje retencyjne terenów.

Zachowanie terenów zieleni oraz ochrona naturalnych krajobrazów, terenów podmokłych i kompleksów leśnych pozwala na utrzymanie wysokiego poziomu bioróżnorodności i ochronę ekosystemów. Obszary te nie tylko pełnią funkcję ekologiczną, ale także estetyczną – chronią cenne widoki i zapobiegają degradacji naturalnego układu przestrzennego. Wprowadzenie ograniczeń w zakresie lokalizacji nowych inwestycji w pobliżu dolin rzecznych pozwala na zachowanie ich pierwotnego charakteru, co jest kluczowe dla ochrony walorów wizualnych oraz ekologicznych gminy.

Ważnym elementem polityki przestrzennej gminy jest także ochrona dziedzictwa kulturowego, obejmująca charakterystyczne zabytkowe obiekty. Dzięki zachowaniu starych, posiadających wartość historyczną budynków, plan przyczynia się do ochrony krajobrazu kulturowego, który kształtuje tożsamość i historię regionu. Wprowadzono regulacje ograniczające intensywną zabudowę w sąsiedztwie obiektów zabytkowych, co pozwala na uniknięcie degradacji

historycznych miejsc oraz utrzymanie ich unikalnego charakteru. Nowe inwestycje muszą być dostosowane do skali i estetyki otoczenia, co zapewnia ich harmonijną integrację z istniejącą strukturą przestrzenną.

Aby minimalizować negatywne skutki rozwoju zabudowy, takie jak uszczelnienia powierzchni zmieni, zwiększenie eksploatacji gruntów czy potencjalnej degradacji gleby, Plan uwzględnia zachowanie minimalnego udziały powierzchni biologicznie czynnej, co zapewnia przestrzeń do infiltracji wód opadowych.

Grunty rolne jako strefa produkcji rolniczej zachowane zostaną w różnych części gminy. Aby minimalizować negatywne skutki rozwoju zabudowy, takie jak uszczelnienia powierzchni zmieni, zwiększenie eksploatacji gruntów czy potencjalnej degradacji gleby, Plan uwzględnia zachowanie minimalnego udziały powierzchni biologicznie czynnej, co zapewnia przestrzeń do infiltracji wód opadowych.

W strefie otwartej i produkcji rolniczej będzie można również lokalizować instalacje odnawialnych źródeł energii w ramach dodatkowego profilu funkcjonalnego tej strefy. Dotyczy to terenów poza obszarami chronionymi na podstawie przepisów o ochronie przyrody czy terenami leśnymi, szczególnie wzdłuż istniejących dróg. Elektrownie wiatrowe i fotowoltaiczne (słoneczne) są wertykalnymi i horyzontalnymi dominantami w krajobrazie, stąd rodzaj oraz skala planowanego zagospodarowania terenu mogą negatywnie wpływać na krajobraz.

Realizacja ustaleń planu ogólnego na terenie gminy na terenie musi być prowadzona w sposób zapewniający przestrzeganie prawa zgodnie z ustawą o ochronie przyrody wskazującej, że przeznaczenie i sposób zagospodarowania terenu powinny w jak największym stopniu zapewniać zachowanie jego walorów krajobrazowych.

W kontekście farm fotowoltaicznych krajobraz jest nie tylko kontekstem przestrzennym, który warunkuje lub nawet ogranicza wybór lokalizacji. Jest on także kontekstem życia ludzi i funkcjonowania ekosystemów, który będzie współkształtowany przez inwestycję. Istotny jest także aspekt wielkości wydzielenia przeznaczonego pod realizację farmy fotowoltaicznej i efekt związany z jednorodnością formy zagospodarowania przestrzennego na większym obszarze. Wielkoobszarowe farmy fotowoltaiczne (powyżej 5 ha) mogą spowodować scalenia gruntów i utratę liniowych elementów krajobrazu, w tym pasów zadrzewień i zadrzewień śródpolnych.

Audyt krajobrazowy województwa śląskiego nie wyznaczył krajobrazów priorytetowych w obrębie gminy Kobiór.

8.9. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Klimat akustyczny na obszarze objętym planem nadal będzie głównie determinowany przez ruch samochodowy. Przyszłe zagospodarowanie terenu może spowodować wzrost natężenia ruchu, którego skala na obecnym etapie jest trudna do oszacowania, ponieważ zależy od atrakcyjności planowanego obszaru jako celu podróży.

Ponadto krótkotrwały hałas może być odczuwalny podczas prac budowlanych w strefie do tego przeznaczonej.

Projektowane strefy gospodarcze zostały zlokalizowane na istniejących terenach na których prowadzona jest działalność wytwórcza, produkcyjna, logistyczna itp. wzdłuż linii kolejowej w obrębie Kobióra, co minimalizuje dodatkowe oddziaływania akustyczne na obszary mieszkalne.

Główne drogi wzdłuż których generowany może być hałas wymagają wprowadzenia dodatkowych działań ochronnych. Zaleca się również wyznaczanie terenów mieszkalnych w odpowiedniej odległości od głównych ciągów komunikacyjnych, co pozwoli na utrzymanie standardów akustycznych zgodnych z przepisami prawa.

Dopuszczalne poziomy hałasu muszą być zgodne z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. dotyczącym dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112). Wszelkie działania prowadzone na terenach przeznaczonych na zabudowę, usługi, przemysł czy mieszkalnictwo jednorodzinne powinny być realizowane w taki sposób, aby nie dochodziło do przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu, co jest zgodne z postanowieniami art. 144 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska. Z kolei, jak podkreśla ust. 2 tego artykułu, wszelkie procesy eksploatacyjne, takie jak emisje hałasu, gazów, pyłów czy pól elektromagnetycznych, nie mogą prowadzić do przekroczenia norm jakości środowiska poza teren, do którego inwestor posiada tytuł prawny.

Projekt POG nie przewiduje realizacji obiektów, które mogłyby mieć istotny wpływ na pogorszenie jakości akustycznej środowiska. Potencjalne zagrożenie związane z nadmiernym hałasem może wystąpić jedynie w obrębie terenów zabudowy mieszkaniowej, w wyniku sąsiedztwa z obiektami usługowymi lub gospodarczymi. Jak już wcześniej zaznaczone, hałas powinien być kontrolowany i ograniczony do granic danej działki. Niemniej jednak, powstanie nowej zabudowy, niezależnie od jej funkcji, wpłynie na pogorszenie warunków akustycznych w tych rejonach.

Negatywne oddziaływanie w postaci promieniowania elektromagnetycznego może nastąpić w ramach pośredniego skutku działań związanych z rozwojem OZE opartych na energii słońca. Dotyczy to linii łączących instalacje z siecią energetyczną. Właściwa lokalizacja oraz zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń może niemal całkowicie wyeliminować narażenie na promieniowanie elektromagnetyczne. Przewidywalne uciążliwości związane z promieniowaniem elektromagnetycznym oraz dźwiękami wydawanymi podczas pracy takich urządzeń będą marginalne.

8.10. Zabytki i dobra materialne

Na obszarze gminy zlokalizowany jest jeden obiekt zabytkowy wpisany do rejestru zabytków nieruchomych województwa śląskiego. Jest to dawny zameczek myśliwski, położony nad Jeziorem Paprocańskim w Promnicach. Zgodnie z Zarządzeniem Wójta Nr 130/V/2019 z dnia 16 października 2019 r. w GEZ znajduje się łącznie 81 zabytków oraz 2 stanowiska archeologiczne. Prawna ochrona ww. obiektów obecnie jest zapewniona poprzez ujęcie jednego z nich w rejestrze zabytków. Pozostałe obiekty ewidencyjne z zdecydowanej

większości, w myśl obowiązujących przepisów objęte są formą ochrony zabytków poprzez ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Na etapie sporządzania niniejszego planu ogólnego gminy nie ma możliwości określenia precyzyjnego odziaływania na zabytki i dobra materialne. Jednakże jakiekolwiek działania inwestycyjne w obrębie tych obiektów będą wymagały odpowiednich uzgodnień z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Ustalenia planu ogólnego w sposób ogólny odnoszą się do ochrony dziedzictwa kulturowego, koncentrując się głównie na wyznaczaniu wskaźników zabudowy oraz określaniu odpowiednich profili funkcjonalnych dla poszczególnych stref planistycznych. Realizacja zapisów projektu planu ogólnego powinna pozytywnie wpłynąć na poprawę walorów krajobrazowych gminy, przyczyniając się jednocześnie do podniesienia jego atrakcyjności zarówno dla mieszkańców, jak i odwiedzających. Dzięki uwzględnieniu zasad ochrony dziedzictwa kulturowego, możliwe będzie lepsze zachowanie i eksponowanie wartości historycznych gminy.

Z drugiej strony ze względu na skalę i stopień szczegółowości planu ogólnego oraz wynikający z przepisów zakres merytoryczny ustaleń tego dokumentu, jest on narzędziem niewystarczającym do skutecznej ochrony zabytków architektury i urbanistyki. Dlatego przyjęto założenie, że właściwym z punktu widzenia ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków aktem planowania przestrzennego jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Wyjaśnia się zatem, że ustalenia planu ogólnego, zwłaszcza w zakresie parametrów i wskaźników ujętych w gminnym katalogu stref planistycznych, nie powinny być interpretowane jako zmiana polityki przestrzennej dotyczącej ochrony konserwatorskiej, wynikającej z obowiązujących dokumentów planistycznych. Ustalenia planów miejscowych oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego albo o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, dotyczące zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, powinny uwzględniać szczegółowe uwarunkowania wynikające z zabytkowego kontekstu przestrzennego. Może to oznaczać w szczególności potrzebę ustalenia w planach miejscowych lub decyzjach mniejszej, niż wynikająca z planu ogólnego, wysokości i intensywności zabudowy, a także szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakazu zabudowy.

8.11. Opis oddziaływań o charakterze skumulowanym

Opisane wyżej oddziaływania związane z realizacją planu ogólnego będą się w mniejszym lub większym stopniu kumulować w środowisku. Nakładanie się wpływów pochodzących z poszczególnych terenów spowoduje wzrost tego oddziaływania. Potencjalne oddziaływania skumulowane obejmują emisję hałasu oraz emisje zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery. Hałas powodowany będzie transportem samochodowym. Emisje zanieczyszczeń do atmosfery uwalnianych z kotłów grzewczych oraz transportu samochodowego nie powinny powodować znaczącego zwiększenia stężenia szkodliwych substancji w powietrzu. Będą to oddziaływania o charakterze stałym. Z drugiej strony modernizacja systemów ogrzewania, termomodernizacja budynków, instalacja OZE, modernizacja dróg w wyniku których nastąpi zmniejszenie emisji substancji do powietrza i zmniejszenie zapotrzebowania na surowce naturalne wpłyną pozytywnie na wszystkie komponenty. Niebezpieczna jest kumulacja negatywnego oddziaływania na krajobraz i powierzchnię ziemi działań związanych z budową i przebudową infrastruktury komunikacyjnej. Takie negatywne oddziaływanie

skumulowane może mieć miejsce w przypadku obszarów objętych jednocześnie tymi zadaniami, które będą wiązały się z prowadzonymi wykopami, przemieszczaniem mas ziemnych, wykorzystaniem gleby. Oddziaływanie to będzie jednak chwilowe i ustąpi po zakończeniu robót.

9. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Podczas zabudowy terenów lub planowania inwestycji na obszarach w gminie Kobiór, należy uwzględnić poniższe zapisy, dzięki którym można znacznie ograniczyć negatywne oddziaływanie na środowisko lub je całkowicie wyeliminować.

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W wyniku realizacji zapisów planu może potencjalnie dojść do oddziaływania na obszary chronione, dlatego ważne jest, aby wszelkie przedsięwzięcia były przeprowadzone zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarowania na obszarach objętych prawną formą ochrony przyrody.

Poniżej przedstawiono propozycje zapobiegania, łagodzenia negatywnego wpływu na środowisko, na poszczególne komponenty środowiska:

<u>Ochrona powierzchni ziemi i wód:</u>

- Na etapie projektowania inwestycji należy rozważać koncepcje organizacji placu budowy i jego zaplecza z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni.
- Po zakończeniu prac budowlanych, w razie konieczności, należy przeprowadzać rekultywację.
- W projekcie i wykonawstwie inwestycji należy minimalizować zakres robót powodujących zdejmowanie warstw próchniczych gleby, a także zaplanować wykorzystanie nadmiarów ziemi pochodzącej z wykopów.

- W opisach technicznych projektów budowlanych należy zaplanować miejsca przeznaczone do składowania substancji podatnych na migrację wodną.
- Prawidłowe przechowywane substancji ropopochodnych oraz inne materiałów.
- Opracowanie procedury na wypadek wystąpienia awarii na placu budowy, by nie doprowadzić do zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego.
- Właściwe postępowanie z odpadami.
- Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów nadających się do odzysku lub unieszkodliwiania, a odpady niebezpieczne gromadzić w szczelnych, oznakowanych pojemnikach, w wydzielonym miejscu.
- Powstające podczas realizacji inwestycji oraz eksploatacji obiektu odpady należy przekazywać tylko wyspecjalizowanym jednostkom posiadającym zezwolenie na odzysk, utylizację, zbieranie i transport tych odpadów.
- Materiał pozostały po robotach ziemnych w miarę możliwości należy wykorzystywać na miejscu.

Ochrona powietrza:

- Wykonawcy wybierani do realizacji poszczególnych inwestycji powinni używać nowoczesnego sprzętu i wykazać się dbałością o prawidłową eksploatację i właściwą konserwację sprzętu i środków transportu. Takie zapisy mogą znaleźć się na odpowiednich etapach procedur przetargowych.
- Niedopuszczalne jest palenie na terenie budowy papy, opon, rozpuszczalników, farb itp.
- Pogłębiona analiza lokalizacji przedsięwzięcia.
- Zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu.
- Prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów.
- Prowadzenie prac budowlanych i rozbiórkowych w porze dziennej.
- Stosowanie przepisów BHP.
- Zastosowanie do budowy nowoczesnego sprzętu, który emituje mniejsze ilości spalin.
- Na etapie eksploatacji - prowadzenie monitoringu powietrza.

Różnorodność biologiczna (w tym fauna, flora, obszary chronione):

- Minimalizacja negatywnych oddziaływań inwestycji infrastrukturalnych wymaga (oczywiście nie jest to konieczne w przypadku każdej inwestycji) wcześniejszych terenowych inwentaryzacji zasobów środowiska przyrodniczego. Inwentaryzacja pozwoli na precyzyjne dostosowanie ogólnych zaleceń do realiów danego zadania inwestycyjnego i uniknięcie spowodowania znaczących szkód w środowisku przyrodniczym i wiążących się z tym komplikacji w trakcie realizacji poszczególnych inwestycji.
- Wykorzystanie rozwiązań technologicznych umożliwiających zachowanie istniejących stosunków wodnych.
- Ograniczenie na etapie planowania i wykonawstwa wycinki drzew i krzewów oraz naruszania cennych siedlisk.
- W przypadku braku możliwości nienaruszenia siedlisk rzadkich/chronionych gatunków, należy wziąć pod uwagę możliwość przeniesienia populacji.
- Nie należy prowadzić robót budowlanych w okresie lęgowym, jeśli na obszarze inwestycji lub w jej pobliżu gniazdują ptaki.

- W przypadku istotnego zagrożenia hałasem, mogącego płoszyć chronione gatunki zwierząt w okresie rozrodczym (i/lub powodujące ponadnormatywną emisję na terenach mieszkaniowych), należy rozważyć zastosowanie ekranów.

Ochrona przed hałasem i drganiami:

- Ograniczenie prac związanych z wykorzystaniem głośnego sprzętu, do pory dziennej między 7:00 a 20:00.
- W miejscach szczególnie wrażliwych obok zabudowy mieszkaniowej należy ograniczyć prędkość pojazdów dowożących materiały budowlane ze względu na drgania przenoszące się na konstrukcje budynków oraz wpływ na klimat akustyczny otoczenia.
- Projektanci powinni zwrócić uwagę na propozycję lokalizacji baz zaplecza technicznego budowy tak, aby planować je możliwe z dala od okien budynków mieszkalnych.
- Na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej należy tak planować roboty budowlane w ramach poszczególnych zadań by prowadzić prace związane z emisją hałasu w tym samym czasie tylko po jednej stronie budynku, aby w mieszkaniu były pomieszczenia nienarażone na emisję hałasu.
- Organizacja pracy, ograniczająca liczbę osób i czas ekspozycji na hałas.
- Stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas.
- Stosowanie tzw. cichych nawierzchni.
- Ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko,
- Racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów.
- Sprawne przeprowadzenie prac.
- Ograniczenie do niezbędnego minimum usuwania drzew i krzewów będących w kolizji z planowaną inwestycją.
- Dobór gatunków roślin pełniących rolę dźwiękochronną dostosowanych do wymogów siedliska.

10. Propozycja działań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie Planu ogólnego

W zakresie rozwiązań alternatywnych proponuje się należy rozważyć:

- na terenach planowanego zainwestowania - podniesienie wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej w obrębie działek budowlanych,
- rozwiązaniem alternatywnym jest również brak realizacji planu ogólnego, jest to jednak wybór, który spowoduje pogorszenie stanu środowiska.

11. Tendencje przeobrażeń przy braku realizacji planu ogólnego

W przypadku odstąpienia od sporządzenia planu ogólnego może dojść to takich zmian jak: w wyniku wprowadzenia zagospodarowania może nastąpić likwidacja powierzchni glebowej, a tym samym zieleni niskiej. Wzrost ilości terenów zabudowanych wiąże się z podwyższonym ruchem samochodowym, przez co może nasilać się zjawisko hałasu drogowego. Zwiększać się także będzie ilość odprowadzanych do atmosfery zanieczyszczeń. Nastąpi nieznaczne przekształcenie rzeźby terenu na skutek wykopów pod fundamenty budynków.

12. Potencjonalne oddziaływanie transgraniczne

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1478), z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów, opracowywany dokument nie będzie wywierał znaczącego oddziaływania transgranicznego.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja zapisów planu ogólnego nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

13. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu *Planu ogólnego dla Gminy Kobiór.* Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112).

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu *Planu ogólnego dla Gminy Kobiór* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz

określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

W niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu planu na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono oddziaływanie na następujące komponenty środowiska wykorzystując metodę macierzy interakcji:

- Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000;
- Różnorodność Biologiczna;
- Ludzie;
- Rośliny;
- Zwierzęta;
- Powietrze;
- Klimat;
- Klimat akustyczny;
- Wody (w tym JCW);
- Powierzchnia ziemi;
- Krajobraz;
- Zasoby naturalne;
- Zabytki i dobra materialne.

Projekt zakłada wprowadzenie nowej zabudowy. W wyniku tego nastąpi zniszczenie pokrywy glebowej, zmniejszy się również areał powierzchni biologicznie czynnej. W przyszłości mogą wystąpić emisje szkodliwego hałasu drogowego. Warto jednak mieć na uwadze, że tereny zabudowy w gminie ograniczają się do miejscowości Kobiór, która jest jedyną miejscowością w gminie o dość zwartej zabudowie. Stwierdza się, że zabudowa odbędzie się na obszarze już przekształconym antropogenicznie w centralnej części gminy.

Z punktu widzenia uwarunkowań ekofizjograficznych nie ma przeszkód dla realizacji postanowień planu ogólnego. Uznaje się, że plan nie będzie wywierał negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze i krajobraz gminy.

Projekt planu został przygotowany zgodnie z przepisami ochrony środowiska i z poszanowaniem zasad ładu przestrzennego. Wprowadza zasady sposobu zagospodarowania oraz sposób użytkowania terenu.

Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Przedstawione przedsięwzięcia będą miały charakter lokalny, tzn. będą one terytorialnie realizowane w obrębie jednej gminy.

14. Zestawienie tabel oraz rysunków

Spis tabel

Tabela 1. Demografia gminy Kobiór 29
Tabela 2 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności 29
Tabela 3. Uśrednione wartości temperatury w okresie 1991 – 2021. 30
Tabela 4. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2023, dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia dla strefy śląskiej. 33
Tabela 5. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2023, dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin dla strefy śląskiej. 33
Tabela 6. Wartości stężeń średniorocznych 2023 r. na terenie Gminy Kobiór. 33
Tabela 7. JCWP obejmujące swoim zasięgiem obszar Gminy Kobiór. 34
Tabela 8 Cieki wodne obejmujące swoim zasięgiem obszar Gminy Kobiór. 35
Tabela 9. Ocena stanu JCWP Gminy Kobiór. 38
Tabela 10. Charakterystyka JCWPd w obrębie których zlokalizowana jest Gmina Kobiór. 39
Tabela 11. Wyniki oceny stanu wód podziemnych dla JCWPd obejmujących obszar Gminy Kobiór. 40
Tabela 12. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Kobiór. 46
Tabela 13. Pobór wód na terenie gminy Kobiór. 47
Tabela 14. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Kobiór. 48
Tabela 15. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu. 50
Tabela 16. Pomniki przyrody na terenie gminy Kobiór. 56
Tabela 17. Struktura lasów położonych na terenie Gminy Kobiór w roku 2023. 60
Tabela 18. Problemy środowiskowe na terenie gminy Kobiór. 62

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie Gminy Kobiór na tle powiatu pszczyńskiego. 28
Rysunek 2. Położenie Gminy Kobiór na tle podziału fizyko-geograficznego Polski. 29
Rysunek 3. Uśrednione wielkości opadów w okresie 1991 – 2021. 30
Rysunek 4. Podział województwa śląskiego na strefy ochrony powietrza. 32
Rysunek 5. Jednolite części wód na tle Gminy Kobiór. 35
Rysunek 6. Wody powierzchniowe na tle Gminy Kobiór. 36
Rysunek 7. Jednolite części wód podziemnych na tle Gminy Kobiór. 40
Rysunek 8. Podtopienia na terenie gminy Kobiór. 41
Rysunek 9. Zagrożenie suszą atmosferyczną dla Gminy Kobiór. 43
Rysunek 10. Zagrożenie suszą hydrologiczną dla obszaru Gminy Kobiór. 43
Rysunek 11. Zagrożenie suszą hydrogeologiczną dla obszaru Gminy Kobiór. 44
Rysunek 12. Zagrożenie suszą rolniczą dla obszaru Gminy Kobiór. 44
Rysunek 13. Łączne zagrożenie suszą dla obszaru Gminy Kobiór. 45
Rysunek 14. Sieć drogowa Gminy Kobiór. 51
Rysunek 15. Oddziaływanie akustyczne drogi krajowej DK1 wyrażony wskaźnikiem imisji L_{DWN} wg pomiarów z roku 2020 52
Rysunek 16. Przebieg linii kolejowej nr 139 na tle Gminy Kobiór. 54
Rysunek 17. Pomniki przyrody tle Gminy Kobiór. 58

Rysunek 18. Tereny zalesione na tle Gminy Kobiór. *60*
Rysunek 19. Rodzaje lasów w gminie Kobiór. *61*
Rysunek 20. Korytarze chiropterologiczne w województwie śląskim. *68*
Rysunek 21. Korytarze spójności obszarów chronionych w województwie śląskim. *69*
Rysunek 22. Korytarze dla ssaków drapieżnych w województwie śląskim. *70*
Rysunek 23. Korytarze dla ssaków kopytnych w województwie śląskim. *71*
Rysunek 24. Ostoje ichtiologiczne, florystyczno-mykologiczne i faunistyczne na terenie Gminy Kobiór. *72*